

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ 21. YÜZYIL BECERİLERİ İLE
REKABET STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEMRA ELÇİ

MALATYA-2021

**T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ 21. YÜZYIL BECERİLERİ İLE
REKABET STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEMRA ELÇİ

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi SEDA ŞAHİN

MALATYA-2021

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Seda ŞAHİN'in danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “**Okul Öncesi Dönem Çocuklarının 21. Yüzyıl Becerileri ile Rekabet Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**” başlıklı bu çalışmanın bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bulguların sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Semra ELÇİ

ÖN SÖZ

Ne bugün dünün aynısıdır ne de yarın bugünün aynısı olacaktır. Dünya ve insanlar varoluşlarından beri evrilmekte ve değişmektedir. Bu doğrultuda bireylerin çağın şartlarına uygun becerileri elde etmesi, değişimin getirdiği zorlukların üstesinden gelebilmesi ve kendisini gerçekleştirmesi için önemlidir. Kaynakların sınırlı olması, en iyi olma isteği, kazanma hırısı, maddi-manevi ödüller gibi daha birçok sebepten rekabet ortaya çıkabilmektedir. Rekabet, hayatın içinde var olan bir olgudur. Rekabetin boyutları olduğuna ve aslında genel kanının aksine rekabetin tamamen zararlı olmadığına, yapıcı rekabete dikkat çekmek önemlidir. Bu doğrultuda bu tez çalışmasının amacı okul öncesi dönem çocuklarının 21. yüzyıl becerileri ile rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu amaçtan yola çıkarak okul öncesi eğitime devam eden beş-altı yaş grubu öğrencilerle ilgili bilgiler ölçekler yardımıyla öğretmenlerden elde edilmiştir.

Öncelikle yüksek lisans eğitimimin her aşamasında değerli önerileri ve destekleriyle bana ve çalışmalarına katkıda bulunan, büyük sabır ve hoşgörüsüyle yanımda olan, beni motive edip vaktini ayıran kıymetli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Seda ŞAHİN'e çok teşekkür ederim. Tez savunma jürimde bulunarak değerli görüş ve önerileriyle tezime katkıda bulunan Doç. Dr. Bahadır KÖKSALAN'a ve Dr. Öğr. Üyesi Canan AVCI'ya çok teşekkür ederim. Araştırmanın veri toplama sürecinde desteklerini esirgemeyen okul yöneticilerine ve öğretmenlere çok teşekkür ederim.

Hayatımın her aşamasında olduğu gibi yüksek lisans eğitimim boyunca da maddi ve manevi desteklerini esirgemeyip her zaman bana güvenen ve inanan çok kıymetli annem Saadet ELÇİ, ağabeyim Bayram ELÇİ ve ailemin tüm fertlerine tek tek sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Semra ELÇİ

ÖZET

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARININ 21. YÜZYIL BECERİLERİ İLE REKABET STİLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ELÇİ, Semra

Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Seda Şahin
Temmuz-2021

Bu araştırmanın temel amacı, okul öncesi dönem çocuklarının 21. yüzyıl becerileri ile rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelindedir. Araştırmanın örneklemi sekiz resmi bağımsız anaokulundan okul öncesi eğitime devam eden beş-altı yaş grubu 173 kız, 185 erkek çocuktan oluşmaktadır. Veri toplama araçları olarak “Kişisel Bilgi Formu”, “5-6 Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)” ve “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” kullanılmıştır. Veriler, paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre aile gelir düzeyi alt olan çocukların, aile gelir düzeyi orta ve iyi olan çocuklara göre 21. yüzyıl becerileri puanları daha düşüktür. Okul öncesi eğitimde ikinci ve üzeri yılı olan çocukların 21. yüzyıl becerileri ve rekabet stilleri puanları okul öncesi eğitimde ilk yılında olan çocukların puanlarına göre daha yüksektir. Annesi çalışan çocukların 21. yüzyıl becerileri puanları, annesi çalışmayan çocukların puanlarına göre daha yüksektir. Babası kamu personeli olan çocukların, babası kamu personeli olmayan çocuklara göre 21. yüzyıl becerileri puanları daha yüksektir. Göreve yönelik rekabet stili puanı arttıkça öğrenme ve yenilik becerileri, yaşam ve kariyer becerileri, bilgi, medya ve teknoloji becerileri puanları da artmaktadır. Yirmi birinci yüzyıl becerileri ve rekabet stilleri birbirini yordamaktadır. Yirmi birinci yüzyıl becerileri toplam puanı arttıkça rekabet toplam puanı; rekabet toplam puanı arttıkça da 21. yüzyıl becerileri toplam puanı artmaktadır. Araştırma sonuçlarıyla tartışılmış, alan yazında her iki konuya yönelik çalışmalara ihtiyaç olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi eğitim, 21. yüzyıl becerileri, rekabet stilleri

ABSTRACT

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN 21st CENTURY SKILLS AND COMPETITION STYLES OF PRESCHOOL CHILDREN

ELÇİ, Semra

M.S., Inonu University, Institute of Educational Sciences
Preschool Education Teaching

Advisor: Assist. Prof.Dr.Seda ŞAHİN

July, 2021

The main purpose of this research is to examine the relationship between preschool children's 21st century skills and competitive styles. The research is in the screening model, which is one of the quantitative research methods. The sample of the study consists of 173 girls and 185 boys in the age group of five-six who attend preschool education from eight official independent kindergartens. “Personal Information Form”, “21st Century Skills Scale for 5-6 Years Old Children (DAY-2)” and “Preschool Competitiveness Scale” were used as data collection tools. The data were analyzed using the package program. According to the research findings, children with low family income have lower 21st century skills scores than children with medium and good family income. The children who are in their second year and above in preschool education 21st century skills and competitive style scores are higher than the scores of children in their first year of preschool education. The 21st century skills scores of children whose mothers are working are higher than those of children whose mothers are not working. Children whose fathers are civil servants have higher 21st century skills scores than children whose fathers are not civil servants. As the competitive style score for the task increases, the scores for learning and innovation skills, life and career skills, knowledge, media and technology skills also increase. Twenty-first century skills and competitive styles predict each other. The competitive aggregate score increases as the twenty-first century skills aggregate score increases; As the total score of competition increases, the total score of 21st century skills increases. Discussed with the research results, In the literature, it has been determined that there is a need for studies on both subjects.

Keywords: Preschool education, 21st century skills, competitive styles

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	i
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ.....	ii
ÖN SÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	7
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	9

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Yirmi Birinci Yüzyıl Dünyası	10
2.2. Yirmi Birinci Yüzyıl Becerileri	12
2.2.1. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi	13
2.2.2. enGauge 21. Yüzyıl Becerileri	15
2.2.3. OECD 21. Yüzyıl Becerileri Çerçevesi	19
2.2.4. P21 Becerileri (Partnership for 21st Century Skills) Çerçevesi	23
2.3. P21 Becerileri.....	26
2.3.1. Öğrenme ve Yenilik (4c) Becerileri	26
2.3.2. Yaşam ve Kariyer Becerileri	27
2.3.3. Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri	29
2.4. Yirmi Birinci Yüzyıl Becerileri Çerçevelerinin Karşılaştırılması	30
2.5. Okul Öncesi Eğitimde/Dönemde 21. Yüzyıl Becerileri.....	32

2.5.1. Okul Öncesi Eğitimde/Dönemde Yaşam ve Kariyer Becerileri.....	32
2.5.2. Okul Öncesi Eğitimde/Dönemde Öğrenme ve Yenilik Becerileri	32
2.5.3. Okul Öncesi Eğitimde/Dönemde Bilgi-Medya ve Teknoloji Becerileri	33
2.6. Yirmi Birinci Yüzyılda Eğitim Programları ve Öğretmen Roller.....	35
2.7. Rekabet.....	37
2.7.1. Okul Öncesi Eğitimde/Dönemde Rekabet.....	39
2.7.2. Çocukların Rekabet Stillerini Etkileyen Faktörler	42
2.8. İlgili Araştırmalar.....	44
2.8.1. Yirmi Birinci Yüzyıl Becerileriyle İlgili Yapılan Araştırmalar	44
2.8.2. Rekabet ile İlgili Yapılan Çalışmalar	58

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	69
3.2. Evren ve Örneklem	69
3.3. Veri Toplama Araçları	72
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	72
3.3.2. Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY– 2).....	73
3.3.3. Okul Öncesi Rekabet Ölçeği	75
3.4. Verilerin Toplanması	76
3.5.Verilerin Analizi.....	76

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular.....	78
4.1.1. Cinsiyet.....	78
4.1.2. Aile Gelir Düzeyi	80
4.1.3. Doğum Sırası	82
4.1.4. Okul Öncesi Eğitime Devam Süresi	84
4.1.5. Kardeş Sayısı	85
4.1.6. Anne Eğitim Düzeyi	87
4.1.7. Baba Eğitim Düzeyi	91
4.1.8. Anne Çalışma Durumu	94
4.1.9. Baba Mesleği	95

4.1.10. Anne Yaşı	97
4.1.11. Baba Yaşı.....	99
4.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	100
4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular	102
4.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular.....	104

BÖLÜM V

TARTIŞMA

5.1. Tartışma ve Yorum	108
5.1.1. Birinci araştırma sorusuna yönelik tartışma ve yorum.....	108
5.1.2. İkinci araştırma sorusuna yönelik tartışma ve yorum.....	113
5.1.3. Üçüncü araştırma sorusuna yönelik tartışma ve yorum	114
5.1.4. Dördüncü araştırma sorusuna yönelik tartışma ve yorum.....	115

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç.....	117
6.1.1. Birinci araştırma sorusuna yönelik sonuçlar	117
6.1.2. İkinci araştırma sorusuna yönelik sonuçlar	119
6.1.3. Üçüncü araştırma sorusuna yönelik sonuçlar	120
6.1.4. Dördüncü araştırma sorusuna yönelik sonuçlar	120
6.2. Öneriler	121
6.2.1. Uygulamaya yönelik öneriler	121
6.2.2. İleride yapılacak araştırmalara yönelik öneriler	122

KAYNAKÇA.....	123
----------------------	------------

EKLER	137
--------------------	------------

Ek 1: Okul Öncesi Rekabet Ölçeği Kullanım İzni Formu	137
Ek 2: 5-6 Yaş Çocuklar İçin 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (Day – 2) Ölçeği Kullanım İzni	138
Ek 3: Okul Öncesi Rekabet Ölçeği Kullanım İzni	139
Ek 4: İnönü Üniversitesi Etik Kurul Onayı	140
Ek 5: Uygulama İzni	141
Ek 6: Bilgilendirme Onamı	142

KISALTMALAR LİSTESİ

akt.	: aktaran
vd.	: ve diğerleri
yy	: yüzyıl
TDK	: Türk Dil Kurumu
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
OECD	: Organisation for Economic Co-operation and Development
BİT	: Bilgi ve İletişim Teknolojileri
P21	: Partnership for 21st Century Learning
NAEP	: National Assessment of Educational Progress
ATCS21	: Assessment and Teaching of 21st Century Skills
NRC	: National Research Council
AACU	: Association of American Colleges and Universities
ISTE	: International Society for Technology in Education
TYÇ	: Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi
AYÇ	: Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi
MYK	: Mesleki Yeterlilik Kurumu
NCREL	: North Central Regional Educational Laboratory
NCRTEC	: North Central Regional Tech. in Education Consortium
PISA	: Programme for International Student Assessment
E-STEM	: Çevre eğitime dayalı Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik
FATİH	: Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
SCANS	: Secretary's Commission on Achieving Necessary Skills
OYB	: Öğrenme ve Yenilik Becerileri
YKB	: Yaşam ve Kariyer Becerileri
BMTB	: Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri

BTP	: 21. Yüzyıl Becerileri Toplam Puanı
BOR	: Başkalarına Odaklı Rekabet
GYR	: Göreve Yönelik Rekabet
BKH	: Baskınlığın Korunumu Hiyerarşisi
RTP	: Rekabet Toplam Puanı

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. 21. Yüzyıl Becerileri Çerçevesi	31
Tablo 2. Çocuklara ve Ailelerine İlişkin Demografik Bilgiler	71
Tablo 3. Beş-Altı Yaş Çocuklar İçin 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)'nin Alt Ölçekleri İçin Güvenilirlik Analizi	74
Tablo 4. Okul Öncesi Rekabet Ölçeği'nin Alt Ölçekleri İçin Güvenilirlik Analizi	75
Tablo 5. Çocukların 21. Yy Becerileri Puanlarının Cinsiyet Gruplarına Göre Karşılaştırmaları	78
Tablo 6. Çocukların Rekabet Puanlarının Cinsiyet Gruplarına Göre Karşılaştırma Sonuçları	79
Tablo 7. Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Aile Gelir Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları	80
Tablo 8. Çocukların Rekabet Puanlarının Aile Gelir Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları	81
Tablo 9. Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Doğum Sıralarına Göre ANOVA Testi Sonuçları	82
Tablo 10. Çocukların Rekabet Puanlarının Çocukların Doğum Sıralarına Göre ANOVA Testi Sonuçları	83
Tablo 11. Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Okul Öncesi Eğitim Yılına Göre t-testi sonuçları	84
Tablo 12. Çocukların Rekabet Puanlarının Okul Öncesi Eğitim Yılına Göre T-Testi Sonuçları	85
Tablo 13. Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Kardeş Sayısına Göre ANOVA Testi Sonuçları	86
Tablo 14. Çocukların Rekabet Puanlarının Kardeş Sayısına Göre ANOVA Testi Sonuçları	87
Tablo 15. Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları	88
Tablo 16. Çocukların Rekabet Puanlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA testi sonuçları	90
Tablo 17. Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	91

Tablo 18. Çocukların Rekabet Puanlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	93
Tablo 19. Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Anne Çalışma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları.....	94
Tablo 20. Çocukların Rekabet Puanlarının Anne Çalışma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları.....	95
Tablo 21. Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Baba Mesleğine Göre ANOVA Testi Sonuçları.....	96
Tablo 22. Çocukların Rekabet Puanlarının Baba Mesleğine Göre ANOVA Testi Sonuçları.....	97
Tablo 23. Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Anne Yaşına Göre ANOVA testi sonuçları	98
Tablo 24. Çocukların Rekabet Puanlarının Anne Yaşına Göre ANOVA Testi Sonuçları.....	99
Tablo 25. Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Baba Yaşına Göre T-Testi Sonuçları.....	99
Tablo 26. Çocukların Rekabet Puanlarının Baba Yaşına Göre T-Testi Sonuçları	100
Tablo 27. Çocukların 21. Yy Becerileri Toplam Puanları ile Rekabet Stilleri Toplam Puanları Arasındaki Spearman Korelasyon Sonuçları.....	101
Tablo 28. Çocukların 21. Yy Becerileri ile Rekabet Stillerine Göre Spearman Korelasyon Sonuçları	101
Tablo 29. Rekabet toplam puanlarının bağımlı değişken olarak kullanıldığı basit doğrusal regresyon model özeti sonuçları	103
Tablo 30. Rekabet Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Basit Doğrusal Regresyon Analiz Sonuçları.....	103
Tablo 31. 21. Yy Becerileri Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Basit Doğrusal Regresyon Model Özeti Sonuçları	103
Tablo 32. 21. Yy Becerileri Toplam Puanları Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Basit Doğrusal Regresyon Analiz Sonuçları.....	104
Tablo 33. 21. Yy Becerileri Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Çoklu Regresyon Model Özeti Sonuçları	105
Tablo 34. 21. Yy Becerileri Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Çoklu Regresyon Analiz Sonuçları.....	105

Tablo 35. Rekabet Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı	
Çoklu Regresyon Model Özeti Sonuçları.....	106
Tablo 36. Rekabet Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı	
Çoklu Regresyon Analiz Sonuçları	107

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. P21 Becerileri Çerçevesi	23
Şekil 2. Farklı örneklem sayıları için güç değerleri.....	70

BÖLÜM I

GİRİŞ

Her geçen yüzyılın belirli değişimler yaratması kendi içinde farklı ihtiyaçları doğurmakta, bu ihtiyaçlar da o çağın bireylerinin farklı becerilerle donatılmasını gerekli kılmaktadır. Yirmi birinci yüzyıl, insanların çalışma biçimleri ve kendilerini gerçekleştirmeleri için ihtiyaç duydukları beceriler ve yetenekler açısından 20. yüzyıldan oldukça farklıdır. Yirmi birinci yüzyıl becerilerini, 20. yüzyıl becerilerinden farklı yapan en önemli nedenlerden biri, esasen çok gelişmiş bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) ortaya çıktığı bu yüzyılda BİT'i iyi kullanan bireylere duyulan ihtiyacın artmasıdır (Dede, 2009). Günümüzde ekonomik ve teknolojik değişimlerle baş edebilen, toplumsal dinamikleri algılayıp bunlara uyum sağlayabilen, doğanın korunması ve sürdürülebilirliğine katkı sağlayabilen bireylerin yetiştirilmesi bununla birlikte eğitimin buna uyarlanması ve geliştirilmesi öncelikli hedef olmalıdır (Yılmaz, 2016).

Yirmi birinci yüzyılda küreselleşen dünyadaki artan rekabetten kaynaklı eğitim kurumlarının çocukları küresel pazarda rekabet edebilecek şekilde yetiştirmesi gerekmektedir. Bu sebeple okul öncesi dönemde 21. yüzyıl becerileri eğitiminin önemi artmıştır. Aynı zamanda araştırmacılar, okul öncesi dönemde çocukların 21. yüzyıl becerilerine yönelik tutumun şekillenmeye başladığını belirtmişlerdir. Okul öncesi dönem çocuklarına kazandırılan 21. yüzyıl becerileri çocukların yaşamlarının ilerleyen yıllarında toplumsal ve bilimsel sorunlarla daha kolay başa çıkabilmelerini ve daha üretken bir birey olmalarını sağlamaktadır (Tuğluk ve Altın, 2018; akt. Tuğluk ve Özkan, 2019).

Okul öncesi dönemdeki yaşantılar, çocukların yaşamlarının ilerleyen yıllarını etkilediğinden erken dönemde beceriler edinmeleri sağlanmalıdır. Okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerileri ile rekabet stillerinin incelendiği bu araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın problem durumuna, amacına, önemine, sayıltılarına ve sınırlılıklarına değinilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Günümüzde bilgi ve teknoloji hızla gelişmektedir. Her alanda değişim ve gelişmeler meydana gelmekle birlikte, her geçen gün bunlara bir yenisi eklenmektedir. Bunlardan birisi olan iletişim araçları da çeşitlenmektedir. İnsanların bilgiye erişim olanaklarının değişimi 21. yüzyılda öyle farklı alanlara yayılmıştır ki insanlar artık ihtiyaç duyduklarında daha hızlı bir şekilde bulundukları yerden bilgiye erişim sağlayabilecek duruma gelmiştir. Dünya tarihine bakıldığında bilgi alışverişinin en hızlı olduğu dönem olması nedeniyle 21. yüzyıla *bilgi çağı* denilmiştir (Kozikoğlu ve Altunova, 2018).

Günümüzde küreselleşme (Kaufman, 2013) ile farklı kültürlerdeki bireylerin bir arada yaşama oranı artmaktadır. Bunlarla birlikte bilim ve teknolojide gelişme sağlanırken savaşlar, doğal afetler, çevre sorunları vb. meydana gelmektedir. Bu durumların hepsi teknolojik, sosyal, ekonomik, kültürel değişimlere ve insanların bunlarla karşı karşıya gelmesine sebep olmaktadır. İnsanlardan artık nitelikli bir şekilde mesleki, sosyal ve özel hayatlarını sürdürebilmeleri; karşılaştıkları olumlu değişimlere uyum sağlamaları, olumsuz değişikliklere anlamlı tepkiler göstermeleri, üst düzey beceri ve yeterlilikleri edinmeleri beklenmektedir. Bilgi toplumunda bireylerin edinmeleri gereken bu beceri ve yeterliliklere 21. yy becerileri denilmektedir (Anagün, Atalay, Kılıç ve Yaşar, 2016).

Günümüzde salt bilgi sahibi olunması, bireylerin hem eğitim hayatlarında hem iş hayatlarında başarılı olabilmeleri için gereksinimlerini yeterince karşılayamamaktadır. Yaratıcı ve eleştirel düşünme biçimine sahip olan, diğerleriyle işbirliği içinde olabilen, problem çözme becerileri ile iletişim becerileri yüksek düzeyde olan, bilgiyi edinme yollarını bilen ve bilgi edinmede teknolojiyi iyi bir biçimde kullanabilen, yenilikler ile yeni görüşlere açık, çalışma ve üretmede esnek, çevresiyle uyumlu, sorumluluk sahibi, inisiyatif alabilen, sosyal becerileri gelişmiş ve kültürel beceriler açısından donanımlı, liderlik becerileri taşıyan bir bireyin 21. yüzyılda başarılı olma ihtimali çok daha yüksektir (Eryılmaz ve Uluyol, 2015). Bu nedenle öncelikle bireylerin bu becerilere sahip olma düzeylerinin belirlenmesi gerekmektedir.

İlgili literatür incelendiğinde Türkiye’de 21. yy becerilerine yönelik araştırmalara (Eryılmaz ve Uluyol, 2015; Yalçın, 2019; Karademir, 2020; Külegel, 2020) rastlansa da bunlar içerisinde özellikle okul öncesi dönemde 21. yy becerileri ile

ilişkili çalışmaların çok az sayıda olduğu belirlenmiştir. Bu araştırmalar, Çetin ve Çetin (2021) tarafından Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı ve etkinlik kitabının 21. yy becerileri bakımından eleştirel olarak incelendiği; Simsar, Yalçın ve Dinler (2020) tarafından “Üç-Dört Yaş Çocukları için 21. Yy Becerileri Ölçeği (DAY-1)”nin geçerlik ve güvenirlik çalışmasının yapıldığı araştırmalardır. Yine Yalçın, Simsar ve Dinler (2020) beş-altı yaşındaki okul öncesi eğitime devam eden çocukların 21. yy becerilerine yönelik bir ölçek geliştirmek, geçerlilik ve güvenirlik sonuçlarını ortaya koymak amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Bir diğer çalışma ise Tuğluk ve Özkan (2019) tarafından MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında bulunan kazanımları ve göstergeleri, 21. yy becerileri açısından analiz etmek amacıyla yapılan çalışmadır.

İlgili alan yazın incelendiğinde herhangi bir 21. yy becerileri çerçevesindeki becerilerin hepsini bir arada ele alarak okul öncesi çocuklar ile yapılan çalışmalara rastlanmamıştır. Ancak çocukların öğrenme becerileri (Koçak, 2009), teknoloji becerileri (Özcan, 2018), medya becerileri (Sarioğlu, 2020), yaşam becerileri (Göktürk İnce, 2014; Topcu Bilir, 2019) ile ilgili alan yazında çalışmalar bulunmaktadır. Tüm 21. yy becerilerini bir arada ele alan çalışmalara alanyazında ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sebeple bu becerilerin farklı değişkenlerle ilişkisi incelenebilir.

Bireyler arası rekabet; sanayileşmiş toplumlarda okulda, işte, sporda kısacası her yerde olmaktadır (Paquette, Gagnon, Bouchard, Bigras ve Schneider, 2013). Bireyler her ne kadar sosyalleşmeye çalışıp bir topluluğa aidiyet duygusu geliştirme eğiliminde olsalar bile başarılı olma arzusu insanların yapısında vardır. Bu sebeple bireyler başarılı olmak ve saygınlık kazanmak için çabalamaktadırlar. Varlıklarını başkalarına kabul ettirmek istemektedirler. Bu olgu bireyleri başarmak için mücadeleye ve rekabete sevk ettiren esas unsurlardan biridir (Akbayır ve Aydın, 2000).

Bazı araştırmacılar; doğumdan ölüme kadar yaşamın sonsuz bir rekabet serisi haline geldiğini, insanların okulda, evde, işte birbirlerini gölgede bırakmak için yarıştıklarını düşünmektedir (Kohn, 1986; akt. Sheridan ve Williams 2006). Bireyler rekabet etmeden de amaçlarına ulaşabilmektedir. Bireyler, iş birliği içinde hareket ederek amaçlarına başkalarıyla birlikte varabilmekte veya amaca ulaşmak, başkalarının başarısından bağımsız olabilmektedir (Bonta, 1997; akt. Nanci Weinberger ve Kristen Stein, 2008). Fakat karşılıklı yarar sağlayan iş birliğine dayalı bir girişimde bile ortaklar arasında en iyi iş birliği yapan kişi olarak gözükebilmek için rekabet oluşabilmektedir

(Herrmann, Engelmann ve Tomasello, 2019). Rekabetçi davranışların okul öncesi dönemdeki çocuklarda da görüldüğü araştırmalara rastlamak mümkündür (Tsiakara ve Digelidis, 2014).

Ülkemizdeki alan yazın incelendiğinde okul öncesi dönem çocuklarına yönelik rekabet stilleri ile ilgili yapılan çalışmalara rastlansa da bu çalışmaların sayısı karşılaştırma yapılabilmesi ve daha net ifadelerin ortaya çıkabilmesi bakımından yeterli değildir. İlgili çalışmalarda okul öncesi dönem çocuklarının rekabet stilleri çocukların yaşı, cinsiyeti, ebeveyn yaşı, anne öğrenim durumu (Bay, 2020; Bülbül, 2019; Bilici, 2019), çocuğun bakımına destek olan kişinin varlığı (Bülbül, 2019), okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi, kardeş sayısı, baba öğrenim düzeyi (Bay, 2020; Bilici, 2019), anne-baba mesleği (Bay, 2020), doğum sırası, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi gibi demografik değişkenlere göre incelenmiştir. Bu değişkenlerin birçoğunu bir arada ele alan araştırmalara rastlanmamıştır.

Uyanık Balat, Akman ve Arslan Çiftçi (2017) tarafından yapılan çalışmada, Paquette ve arkadaşları (2013) tarafından okul öncesi dönem çocuklarının rekabet stillerini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş olan “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” Türkçeye uyarlanmıştır. Bu ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları için elde edilen veriler çocukların rekabet stillerine, yaşlarına ve cinsiyetlerine göre incelenmiştir. Okul öncesi dönem çocuklarının rekabet stillerine yönelik yapılan araştırmalar, İstanbul (Bülbül, 2019; Bilici, 2019; Uyanık Balat vd., 2017) ve Eskişehir (Bay, 2020) illerinde yürütülmüştür. Bu bilgiler, Türkiye’nin farklı bölgelerinden (örn. Güneydoğu Anadolu Bölgesi) örneklem gruplarıyla konuyla ilgili araştırmaların henüz yapılmadığını göstermiştir. Bununla birlikte okul öncesi dönem çocuklarının rekabet stilleri ile 21. yy becerileri ilişkisinin incelendiği araştırmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda Güneydoğu Anadolu Bölgesinden beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stillerinin ve 21. yy becerilerinin çocukların cinsiyeti, aile gelir seviyesi, doğum sırası, okul öncesi eğitime devam süresi, kardeş sayısı, anne-baba eğitim düzeyi, anne çalışma durumu, baba mesleği, anne-baba yaşı değişkenlerine göre incelendiği araştırmalara ihtiyaç duyulmuştur.

Yurt dışındaki alan yazın incelendiğinde de okul öncesi dönem çocuklarında rekabet konusu ile ilgili yapılan çalışmalara rastlamak mümkündür. Tsiakara ve Digelidis (2014) anaokullarındaki okul öncesi çocukların rekabetçi davranışlarını objektif olarak değerlendiren ve anaokulu sınıf ortamında rekabetçi davranışları

tanımayı ve izlemeyi amaçlayan doğrudan bir gözlem sistemi geliştirmek ve sunmak amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Paquette ve arkadaşları (2013) okul öncesi dönem çocuklarında rekabet davranışını değerlendirmek için “Preschool Competition Questionnaire” ölçeğini geliştirmişlerdir. Angeliki ve Nikolaos (2012) okul öncesi dönem çocuklarının üstün olma arzularını ifade eden rekabetçi davranışları ifade etmelerinin olası yollarını incelemeyi ve tanımlamayı amaçlamışlardır. Nanci Weinberger ve Kristen Stein (2008) tarafından hem cinsiyet hem de cinsiyet kompozisyonunun anaokulu çocuklarında rekabetçi oyun oynama davranışları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Moely, Skarin ve Weil (1979) tarafından çocukların rekabetçi veya işbirlikçi davranışları iki deneyde gözlemlenmiştir. Yurtdışında yapılan araştırmalar da incelendiğinde rekabet stillerinin incelendiği ancak okul öncesi dönem çocukların 21. yy becerileri ile rekabet stillerinin birlikte ve ilişkisel olarak incelendiği araştırmaya rastlanmamıştır.

Çocukların becerileri edinirken de başarı isteklerinin olması ve rekabete girmeleri muhtemeldir. Belki de rekabet duygusu çocukların bazı becerileri edinmelerini sağlamaktadır. Bireylerin başarılı olabilmeleri için içinde bulundukları dönemin ihtiyaçları doğrultusunda becerilere sahip olmaları gerekmektedir. Bireyler becerileri elde etmede veya bu becerilerde yetkinlik kazanmada başkalarının başarılarını referans alabilmektedirler. Ayrıca bireylerin sergiledikleri rekabet stili veya stilleri de bu becerileri kazanmalarında önemli olabilmektedir. Bu nedenle özellikle okul öncesi dönemdeki çocukların 21. yy becerileri ile rekabet stilleri arasında ilişki olup olmadığını ve rekabet stillerinin 21. yy becerilerini yordayıp yordamadığını belirlemek önemlidir. Böylece çocukların beceri kazanmalarında hangi rekabet stiline daha etkili olduğu tespit edilerek çocukları rekabetin yıkıcı tarafından uzaklaşmaları yapıcı rekabet edinmeleri sağlanabilir. Bu nedenle bu araştırmanın problem cümlesini “2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Siirt ili merkezindeki bağımsız anaokullarına devam eden beş-altı yaş çocuklarının 21. yy becerileri ve rekabet stilleri arasında bir ilişki var mıdır?” sorusu oluşturmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı Siirt ili merkezindeki bağımsız anaokullarında okul öncesi eğitime devam eden beş-altı yaş çocuklarının 21. yy becerileri ile rekabet stilleri

arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu temel amaçtan yola çıkılarak aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Okul öncesi eğitime devam eden beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy becerileri (öğrenme ve yenilik becerileri, yaşam ve kariyer becerileri ve bilgi-medya ve teknoloji becerileri) ile rekabet stilleri (başkalarına odaklı rekabet, göreve yönelik rekabet ve baskınlık korunumu hiyerarşisi) çocuğun;
 - Cinsiyeti
 - Aile gelir seviyesi
 - Doğum sırası
 - Okul öncesi eğitime devam süresi
 - Kardeş sayısı
 - Anne eğitim düzeyi
 - Baba eğitim düzeyi
 - Anne çalışma durumu
 - Baba mesleği
 - Anne yaşı
 - Baba yaşı gibi değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
2. Okul öncesi eğitime devam eden beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy becerileri (öğrenme ve yenilik becerileri, yaşam ve kariyer becerileri ve bilgi-medya ve teknoloji becerileri) ile rekabet stilleri (başkalarına odaklı rekabet, göreve yönelik rekabet ve baskınlık korunumu hiyerarşisi) arasında anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?
3. Okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerileri, rekabet stillerini yordamakta mıdır?
4. Okul öncesi dönem çocuklarının cinsiyet, doğum sırası, okul öncesi eğitime devam yılı, kardeş sayısı, anne ve baba öğrenim durumu değişkenleri çocukların 21. yy becerileri ve rekabet stillerini anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Bilgi çağı olarak isimlendirilen 21. yüzyılda değerlerin değişimi, birçok olguya bakış açısını da değiştirmiştir. Eşitlik, hak, demokrasi gibi evrensel değerlerin daha çok önemsenmesi bireye verilen değeri de artırmıştır. Bireye verilen değer artmasıyla birlikte, bireyin kendisini gerçekleştirmesini sağlayan özellikler de çağa uygun şekilde yeniden yorumlanmıştır. Bireyin kendini gerçekleştirmesi ve çağa uyum sağlaması için gerekli olan yaratıcılık, yenilik, eleştirel düşünme, problem çözme gibi birçok özellik 21. yy becerileri çatısı altında toplanmaya çalışılmıştır. Yirmi birinci yüzyıl becerileri içinde geçmişte kullanılan beceriler yer almakla birlikte teknoloji, bilgi okuryazarlığı gibi yakın tarihte ortaya çıkmış beceriler de yer almaktadır. Bu sebeple bu becerilerin hepsi 21. yy becerileri adı altında toplanmıştır (Çolak, 2018).

Teknolojinin gelişmesi geleneksel uygulamaları değiştirmiş, fabrika ve ofislerdeki rutin görevleri basitleştirmiştir. Hatta bazı durumlarda ortadan kaldırmıştır. Bu da minimum beceriye sahip bireylerin çalışmaları için giderek daha az sayıda iş yeri olacağı anlamına gelmektedir. Günümüzde, yüksek vasıflı çalışanlar için iş hayatında daha fazla farklı alanda çalışma fırsatı bulunmaktadır. Çocukların yaşadığı dünya da sürekli bir şekilde değişmektedir ve dönemlerin taleplerini karşılamak için geçmişte olduğu gibi okulların da değişmesi gerekmektedir (Partnership for 21st Century Skills, 2002). Geleceğin dünyasının birçok beceriye sahip daha nitelikli bireylere ihtiyaç duyacağını öngörmek mümkündür. Bu sebeple bireylerin geleceğin dünyasında daha etkili ve yeterli olabilmeleri için okul öncesi dönemde, 21. yy becerilerini kazanmaları için temeller atılmalıdır. Çocukların hayatında büyük öneme sahip olan okul öncesi dönemde, çocukları hayatı boyunca etkileyebilecek önemli ve kalıcı ilerlemeler gerçekleşmektedir (Gülay, 2008).

Rekabet, insan özelliklerinden biri olarak görülmektedir (Kohn, 1986; akt. Sheridan ve Williams, 2006). Yaşamının her evresinde sürekli kendini geliştirme ve gerçekleştirme çabası içerisinde bulunan bireyi, başarılı olmaya yönelten önemli motivasyon kaynaklarından birisidir (Bülbül, 2019). Rekabet, çocukların hayatına erken bir aşamada girer ve yapıcı rekabet, etkinlikleri daha heyecanlı hale getirirken aynı zamanda çocukları daha iyiye başarmaya motive edebilen bir boyuttur (Sheridan ve Williams, 2006).

Ülkelerin ekonomik ilerlemesinde ve başka ülkeler ile rekabet edebilmesinde eğitim, önemli bir faktördür (Kahraman ve Çelik, 2017). Küresel boyutta rekabetin arttığı bu dönemde okul öncesi ve çocuk gelişimi eğitim programları giderek daha önemli hâle gelmektedir. Okul öncesi dönemdeki öğrenmelerin etkilerinin, bireylerin yaşamı boyunca devam ettiği farkındalığı artmıştır (Barnett ve Yarosz, 2007). Bu sebeple okul öncesi dönem çocuklarının rekabet stillerini belirlemek ve onların kendilerine olumlu katkı sağlayacak rekabet stili geliştirmelerini sağlayabilmek önemlidir.

Bu araştırmanın;

- Okul öncesi eğitim literatürü taraması sonucunda Türkiye’de okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerileri ve rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırmaya rastlanmadığından alan yazına katkı sağlayacağı
- Okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerilerinin incelendiği araştırmalara rastlanmadığından alan yazına katkı sağlayacağı
- Türkiye’de okul öncesi dönem çocuklarının rekabet stilleriyle ilgili az sayıda araştırma olduğundan alan yazına katkı sağlayacağı
- Konuyla ilgili araştırma yapmak isteyen araştırmacılara, öneriler doğrultusunda yol gösterici olabileceği
- Ailelerin ekonomik düzeyleri ile çocukların 21. yy becerileri ilişkisine dair sonuçların, farklı ekonomik veya düşük ekonomik gelire sahip çocukların fırsat eşitsizliğini ortadan kaldırmaya yönelik etkinliklerin ve düzenlemelerin öğretmenler, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmasını sağlayabileceği
- Okul öncesi eğitime devam süresi ile 21. yy becerileri ilişkisine dair sonuçların, ebeveynlerin okul öncesi eğitimin önemi farkındalıklarını artırarak ülkemizdeki çocukların okul öncesi eğitimden yararlanma oranının yükselmesine katkı sağlayabileceği
- Çocukların rekabet stilleriyle ilgili sonuçların daha önce yapılan çalışmaların bazı sonuçlarıyla aynı olmasının konuyla ilgili birtakım savları daha da güçlendirdiğinden önemli olduğu

- Önerileri doğrultusunda, MEB 2013 okul öncesi eğitim programının revize edilebileceği,

düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Bu araştırmanın örneklem grubu 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Siirt ili merkezindeki Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi bağımsız anaokullarındaki beş-altı yaşlarındaki 173 kız, 185 erkek çocuk ile sınırlıdır.
- Bu çalışmadaki veriler “Kişisel bilgi formu”, “5-6 Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)” ve “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” aracılığıyla öğretmenlerden toplanmıştır. Veriler, öğretmen görüşleriyle sınırlıdır.
- Veri toplama araçlarından elde edilen veriler sadece araştırmaya katılmaya onam veren 34 öğretmenden gelen verilerle sınırlıdır.
- Araştırmada öğretmenlerin doldurduğu 384 formdan 26’sında eksik bilgiler veya boş maddeler olduğu için çıkarılmış ve veriler 358 çocuktan elde edilen verilerle sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde 21. yüzyıl dünyasına, 21. yüzyıl becerileri çerçevelerine, okul öncesi eğitimde/dönemde 21. yüzyıl becerilerine, 21. yüzyılın öğretmenler ve eğitim programları üzerinde gerektirdiği değişikliklere, rekabetin tanımına, rekabet stillerine, okul öncesi eğitimde/dönemde rekabete, çocukların rekabet stillerini etkileyen faktörlere ve bu konularda Türkiye’de ve dünyada yapılmış araştırmalara değinilmiştir.

2.1. Yirmi Birinci Yüzyıl Dünyası

On dokuzuncu yüzyılda hiyerarşik olarak karar almak, en verimli karar alma şekli olarak görülmüştür. On dokuzuncu yüzyılda eğitimin amacı büyük ölçüde, çocukları işe hazırlamak olmuştur. Eğitim programları işgücü piyasasının taleplerini karşılamak için statik, doğrusal ve standartlaştırılmış bir işleve sahip olmuştur. Yirminci yüzyıldaysa insanlar artık sömürülecek "emek" olarak değil "sermaye" veya yatırım konusu olarak görülmüştür. Eğitim artık sadece iş öğrenmek için değil aynı zamanda bireysel tatmin işlevi görmüştür. Eğitim programı kapsamı beden eğitimi gibi konuları içerecek şekilde genişletilmiştir. Fakat eğitim programı 19. yüzyıldaki gibi statik, doğrusal ve standart işlevini sürdürmüştür. Ayrıca 20. yüzyılda çocuklar, standart testler aracılığıyla değerlendirilmiştir (OECD, 2019).

İçinde bulunduğumuz 21. yüzyıla gelindiğinde ise daha önce eşi benzeri görülmemiş teknoloji gelişimi ve bilgi patlaması yaşanmaya başlamıştır. Bilgi erişim ve yönetim araçları; bireylerin oyun, alışveriş yapma, çalışma, yaşama şekillerinde daha önce bu denli etkili olmamıştır. Bu dönemde hızla gelişmekte olan teknoloji ve araçlar, neredeyse pazara çıktığı ilk zamanlardaki önemini kısa sürede kaybederek demodeleşebilmektedir (Beers, 2011).

Yirmi birinci yüzyıl; şimdiye kadar, teknolojinin iletişimi kolaylaştırmasıyla ulusların birbirine bağımlılığın artmasıyla, sosyal medyanın gücüyle, artan milliyetçilik ve terörizm olaylarıyla karakterizedir. Bu yüzyılda ekip çalışmasına, hiyerarşiden daha çok değer verilmektedir. Aynı zamanda 21. yy siber-fiziksel sistem, sosyal medya, yapay zekâ, robotik, nesnelerin interneti ve 3D baskı gibi teknolojik yeniliklerin çağıdır. Bu yenilikler, etik ve ahlakla ilgili sorular da dâhil olmak üzere hem zorluklar hem de

fırsatlar getirmiştir. İşletmeler, "kurumsal sosyal sorumluluk" modelinden "paylaşılan değer yaratma" modeline geçmektedir (Heife International, 2014 [9]; akt. OECD, 2019). Ayrıca bilgi ekonomisinde başarı için artık prosedürlerin ezberlenmesi yeterli değildir (OECD, 2008). İlk olarak 2019 yılının sonunda ortaya çıkan, 2020 yılında dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını eğitimde derslerin işleyişini, firmaların iş yapma şekillerini, insanların yaşam tarzlarını derinden etkilemiştir. Dijital teknolojileri eğitimde önemli araçlar konumuna getiren Covid-19 salgını, dijital teknolojilerin tüm meslek alanlarında yeniden ele alınmasının ve aktif kullanımının aciliyetini artırmıştır (OECD, 2021).

Yeni teknolojiler, ulaşım ve iletişimi hızlandırarak insanların yaşadıkları ülkenin sınırları dışında yaşamasını, iletişim ve iş kurmasını hızlandırmaktadır (Black, 2009). İletişim araçlarının gelişmesiyle ve seçeneklerinin artmasıyla insanların birbiriyle etkileşimleri artmaktadır. Bu durum, toplumların yapı taşlarını değiştirmektedir (Hamalı, Hamalı ve Taneri, 2020). Günümüzün çocukları dijital ortamda edindikleri deneyimlerle son derece etkileşimli iletişim ortamında bilgiye, kişilere ve fikirlere benzeri görülmemiş erişimle büyümektedirler (Lemke, 2002). Bu dijital yerli çocuklar; anlık mesajlaşma, elektronik posta ve sohbet odaları aracılığıyla arkadaşlarıyla iletişim kurabilmektedirler. Sosyal medya hesapları aracılığıyla kendilerini ifade edebilmekte ve merak ettiklerini kolayca WEB’te arayabilmektedirler. Eğitim yazılımları aracılığıyla öğrenebilmekte, televizyon kanallarını-çizgi filmleri izleyebilmekte, cep telefonlarıyla sohbet edip fotoğraf çekebilmektedirler. Bilgisayar oyunu oynamak çoğu çocuğun hayatının bir parçası olmuştur. Medya aracılığıyla çocuklar, küresel kültürdeki akranlarıyla özdeşleşmektedir (Partnership for 21st Century Skills, 2002).

Küreselleşme ve dijitalleşme insanları, şehirleri, ülkeleri ve kıtaları büyük ölçüde artıracak şekillerde birbirine bağlamıştır. Ancak aynı zamanda dünyayı daha değişken, karmaşık, belirsiz hale getirmiştir (OECD, 2021). Geleceğin belirsizliğinin üstesinden gelebilmeleri için çocukların merak, hayal gücü, dayanıklılık ve özdenetim geliştirmeleri; başkalarının düşüncelerine, bakış açılarına ve değerlerine saygı duymaları ve takdir etmeleri; başarısızlık ve reddedilme ile başa çıkmaları ve zorluklar karşısında ilerlemeleri gerekmektedir. Çocukların motivasyon kaynakları, iyi bir iş ve yüksek gelir elde etmekten daha fazlası olmalıdır; ayrıca arkadaşlarının, ailelerinin, toplumlarının ve gezegenin refahına da özen göstermeleri gerekmektedir (Schleicher, 2018).

2.2. Yirmi Birinci Yüzyıl Becerileri

Türk Dil Kurumu (TDK, 2021) sözlüğünde beceri; elinden iş gelme durumu, ustalık, maharet, kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amacına uygun olarak sonuçlandırma yeteneği olarak tanımlanmaktadır. Yeterlilik ise bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgi, ehliyet, görevini yerine getirme gücü, kıfayet şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2021).

Yirmi birinci yüzyıl insanların çalışma, vatandaşlık ve kendini gerçekleştirme için ihtiyaç duyduğu beceriler açısından 20. yüzyıldan oldukça farklı görünmektedir (Dede, 2010). Toplumdaki ve ekonomideki gelişmeler, eğitim sistemlerinin bireyleri yeni beceriler ve yetkinliklerle donatmasını gerektirmektedir (Ananiadou ve Claro, 2009). Bu gerekliliğin ve değişimin farkında olan işletmeler, okullar ve araştırmacılar çocukları ileriki yaşamları için 21. yüzyıl becerileri adı altında ortak bir anlayış için çalışmaktadırlar (Black, 2009). Bu anlayışlar genel olarak incelendiğinde hepsinin çocukların bilgiyi edinmelerine, bilgiyle neler yapabileceklerine, bilgiyi ve öğrendiklerini özgün bağlamlarda nasıl uyguladıklarına ağırlık verdiği görülmektedir. Özleri güçlü iletişim ve işbirliği becerilerini, teknolojiye uzmanlığı, yenilikçi ve yaratıcı düşünme becerilerini ve sorunları çözme becerisini içermektedir (Larson ve Miller, 2011).

Giderek artan sayıda iş dünyası lideri, politikacı ve eğitimci çocukların günümüzde başarılı olmaları için 21. yüzyıl becerilerine ihtiyaç duydukları fikrine sahiptir. Fakat çocukların 21. yüzyılda ihtiyaç duyduğu becerilerin yeni olmadığı görüşü de alan yazında yer bulmaktadır (Rotherham ve Willingham, 2009; 2017). Yirmi birinci yüzyıl becerileri olarak tanımlanan becerilerin hepsinin yeni olduğunu söylemek doğru olmamakla birlikte, bu yüzyılda önemi artan becerilerin olduğu söylenebilmektedir. Örneğin, işbirliği her zaman önemli olarak kabul edilmiş bir beceridir. Doğası gereği kalıcı olsa da işbirliği bir 21. yüzyıl becerisi olarak dâhil edilmeye değerdir. Çünkü günümüz çocuklarının yetişkinler olarak işlev göreceği bağlam için iş birliğine dayalı kişilerarası becerilerin önemi önceki endüstriyel çağıdakinden önemli ölçüde daha yüksektir. Bir başka 21. yüzyıl becerisi olan BİT becerisi ise tarihte yenidir. BİT'in yaygınlığı nedeniyle insanlık tarihinde insanlar ilk kez erişmeleri, yönetmeleri, entegre etmeleri ve değerlendirmeleri gereken çok önemli miktarda veriyle iç içedir (Dede, 2010).

Yirmi birinci yüzyılda etkin bir birey olabilmek için bireylerin sahip olması gereken becerileri, bazı kurum ve kuruluşlar yaptıkları birçok çalışma ve raporla belirlemeye çalışmışlardır ve teorik çerçeveler sunmuşlardır. Bu çerçevelerden bazıları P21, enGauge, NAEP (Voogt ve Roblin, 2010) OECD, ATCS21, NRC, AACU, ISTE, Iowa, Wagner'in beceriler çerçevesi ve Türkiye yeterlilikler çerçevesidir (Cansoy, 2018). Okul öncesi eğitim alanında yapılan bu çalışmada, 21. yy becerilerinin daha iyi anlaşılmasına ve alana katkı sunacağı düşünüldüğünden P21, enGauge, OECD 21. yüzyıl becerileri ve Türkiye yeterlilikler çerçevelerine değinilmiştir. Bu çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerilerini ölçmek için kullanılan veri toplama aracı P21 becerilerini temel aldığından P21 çerçevesine ağırlık verilmiştir.

2.2.1. Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) Türkiye'ye özgü bir çerçevedir. Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) ile uyumlu olacak biçimde tasarlanmıştır. Bu çerçevede İlköğretim ve yükseköğretim dâhil meslekî, genel ve akademik eğitim-öğretim programları ve diğer öğrenme yollarıyla edinilen tüm yeterlilik esasları belirtilmiştir (Erasmus ve Mesleki Yeterlilik Kurumu, y.y.). AYÇ, öğrenme kazanımlarına dayalı sekiz seviyeli ortak bir kaynak çerçevedir. 2008'de yürürlüğe girmiş, 2017'de güncellenmiştir (Mesleki Yeterlilik Kurumu, 2019b). Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), TYÇ'nin hazırlanması ve hayata geçirilmesinden mesul kurumdur.

Günümüzde bireyler için daha ileri ve kapsamı geniş olan beceriler, yeterlilikler gereklidir. AYÇ, yeterlilik kavramını "bireyin belirli ölçütlere göre öğrenme kazanımlarını başardığına yetkili kurum karar verdiği takdirde elde edilen, değerlendirme ve doğrulama sürecinin resmi sonucu" olarak tanımlamaktadır (Mesleki Yeterlilik Kurumu, 2019a). Bu resmi sonuç; diploma, sertifika, belge vb. ile ifade edilmektedir (Mesleki Yeterlilik Kurumu, 2020). TYÇ'nin yapısı ise sekiz seviyeli yapı ve yeterlilik çeşidinden meydana gelmektedir. Bu yeterlilikler şunlardır (*T.C. Resmi Gazete, 2 Ocak 2016, sayı: 29581*):

- **Anadilde iletişim:** Yazılı ve sözlü şekilde; kavram, fikir, duygu ve olguları yorumlamak (dinleme, konuşma, okuma ve yazma), ifade etmek, uygun ve yaratıcı bir yolla dilsel etkileşimde bulunmaktır.

- ***Yabancı dillerde iletişim:*** Bireyin istek ve ihtiyaçları gereğince sosyal ve kültürel bağlamda yazılı ve sözlü şekilde anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayanmaktadır.
- ***Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler:*** Matematiksel yetkinlik, günlük yaşamdaki bir dizi soruna çözüm bulmak için matematiksel düşünme biçimini geliştirmedir ve uygulamadır. Bilimde yetkinlik, soruları belirtmek ve ispata dayanarak sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığı ve yöntem biliminden yararlanma becerisi ve arzusu ile ilişkilidir. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan arzusu ve ihtiyaçlarına cevap olarak bilgi ve yöntem biliminin uygulanması olarak görülmektedir.
- ***Dijital yetkinlik:*** Çalışma hayatı, günlük hayat ve iletişim için bilgi toplumu teknolojilerinin güvenli ve eleştirel biçimde kullanılmasını kapsamaktadır.
- ***Öğrenmeyi öğrenme:*** Kişinin kendi öğrenme fiilini, etkili zaman ve bilgi yönetimini içerecek biçimde kişisel olarak veya grup halinde düzenleyebilmesi için öğrenmeyi sağlamaya çalışmak ve bu konuda ısrarcı olma becerisidir.
- ***Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler:*** Sosyal yetkinlik, bireylerin gün geçtikçe değişen toplumlarda sosyal ve iş hayatına etkili ve yapıcı şekilde dâhil olmalarına olanak verecek; gerektiğinde çatışmaları çözecek niteliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış şekillerini kapsamaktadır. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılara ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayanarak medeni hayata iştirak etmeleri için donatmaktadır.
- ***İnisiyatif alma ve girişimcilik:*** Kişinin fikirlerini aksiyona geçirme becerisini ifade etmektedir.
- ***Kültürel farkındalık ve ifade:*** Çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak fikir, deneyim ve duyguların yaratıcı bir yolla ifade edilmesinin öneminin anlanmasıdır.

2.2.2. enGauge 21. Yüzyıl Becerileri

enGauge; NCREL (Kuzey Merkez Bölgesel Eğitim Laboratuvarı), NCRTEC (Kuzey Merkezi Bölgesel Eğitim Teknolojisi Konsorsiyumu) ve Metiri Group tarafından geliştirilmiş geleneksel eğitim becerileriyle çelişkili olmayan Web tabanlı bir çerçevedir (Lemke, 2002). enGauge 21. yüzyıl çerçevesinde tanımlanan beceriler; dijital çağ okuryazarlığı, yaratıcı düşünme, etkili iletişim ve yüksek verimlilik becerisidir.

Dijital çağ okuryazarlığı becerisi:

Bu beceri; temel okuryazarlık, bilimsel okuryazarlık, ekonomik okuryazarlık, teknolojik okuryazarlık, görsel okuryazarlık, bilgi okuryazarlığı, kültürel okuryazarlık ve küresel farkındalık becerisini kapsamaktadır (NCREL, 2003). Okuryazarlık, ilk zamanlar okuma-yazma becerisine atıfta bulunan bir terim olmuştur (Moseley, 2000). Okuma yazma oranının artmasıyla birlikte kavramın kullanım alanı değişmiş, belirli kavramları anlamayla ve anlamlandırmayla ilgili bir terime dönüşmüştür

- *Temel okuryazarlık:* Günlük hayatta etkili bir şekilde işlev görebilmek için okuma ve yazmada yeterli becerilere sahip olma durumudur (Nutbeam, 2000). Bireyin, hedeflerine ulaşması ve bu Dijital Çağda bilgisini ve potansiyelini geliştirmesi, işte ve toplumda işlev görmesi için gerekli seviyelerde dil yeterliliği ve aritmetik yeterliliğe sahip olmasıdır (Lemke, 2003).
- *Bilimsel okuryazarlık:* Bireysel olarak karar vermek, sivil ve kültürel işlere katılmak ve ekonomik üretkenlik için gerekli olan bilimsel kavramlar ve süreçler hakkında bilgi ve anlayışa sahip olmaktır (Lemke, 2003). Uluslar Arası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA)'nın tanımına göre ise bilimsel okuryazarlık; doğal dünyayı ve insan faaliyeti aracılığıyla dünyada olan değişiklikleri anlama ve bunlarla ilgili kararlar almaya yardımcı olması için bilimsel bilgiyi kullanma, bilimsel soruları açıklama ve ispata dayanarak sonuçlar ortaya koyma kapasitesidir (OECD, 2005).
- *Ekonomik okuryazarlık:* Ekonomik sorunları, alternatifleri, maliyetleri ve faydaları belirleme becerisidir. Bu beceriye sahip bireyler girişimciliğin önemini, ekonomide küçük ve büyük işletmelerin rollerini; gelir ve dağılımının, faiz oranlarının, enflasyonun, işsizliğin, yatırımın ve riskin temellerini; rekabetin, ticaret engellerinin, kıtlıkların ve bolluğun ve alıcılar

ile satıcılar arasındaki etkileşimin fiyatları nasıl etkileyebileceğini anlayabilmektedirler (Lemke, 2003).

- *Teknolojik okuryazarlık:* Teknolojik okuryazarlık bilgisayarları, ağları ve uygulamaları yeterli düzeyde kullanabilme becerisi olan dinamik bir beceridir. Teknolojik okuryazarlık; teknolojinin ne olduğu, nasıl çalıştığı, hangi amaçlara hizmet edebileceği ve belirli hedeflere ulaşmak için nasıl verimli ve etkili bir şekilde kullanılabileceği hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirmektedir (Lemke, 2002; 2003).
- *Görsel okuryazarlık:* Görsel okuryazarlık, imgelerde anlam bulma becerisidir. Basit tanımlamadan (gördüğünü adlandırmaktan) bağlamsal, metaforik ve felsefi düzeylerde karmaşık yorumlamaya kadar uzanan bir seri beceriyi içermektedir (Yenawine, 1997).
- *Bilgi okuryazarlığı:* Çocuklar merak duygularından yola çıkarak sorular sorup keşfetmeye ve bilgi toplamaya çalışmaktadırlar. Böylece zaman içerisinde arzu ettikleri bilgileri nasıl elde edeceklerini öğrenmektedirler. Bilgi okuryazarı; bilgiye doğru ve etkin şekilde erişebilmektedir, bilgiyi yetkin ve eleştirel bir biçimde değerlendirebilmektedir, bilgiyi var olan konu veya probleme doğru ve yaratıcı bir biçimde uygulayabilmektedir, birçok kaynaktan bilgi akışını yönetebilmektedir ve bu süreçlerin tümünde etik değerlere uygun davranmaktadır (P21, 2019a).
- *Kültürel okuryazarlık:* Kişinin kendi kültürünün ve başkalarının kültürlerinin geleneklerindeki, değerlerindeki ve inançlarındaki benzerlikleri ve farklılıkları anlama, takdir etme becerisidir (Lemke, 2002). Kültürel okuryazarlık becerisine sahip birey teknolojinin kültürü nasıl etkilediğini anlayabilmekte ve teknolojiyi kullanarak diğer kültürel gruplardan bireylerle iletişim, etkileşim kurabilmekte ve onlarla çalışabilmektedir (Lemke, 2003).
- *Küresel farkındalık:* Küresel farkındalık, küresel sorunları anlamak ve incelemek amacıyla 21. yüzyıl becerilerini kullanma; kişisel, iş ve topluluk bağlamlarında karşılıklı saygı ve açık diyalog ruhu içinde farklı kültürleri, dinleri ve yaşam tarzlarını temsil eden bireylerden öğrenme ve onlarla işbirliği içinde çalışma; diğer ulusları ve kültürleri anlamak için bir araç

olarak farklı dillerin kullanılmasını teşvik etme şeklinde tanımlanmaktadır (P21, 2019c).

Yaratıcı düşünme becerisi:

Yaratıcı düşünme becerisi; uyarlanabilirlik, karmaşıklığı yönetme, kendi kendini yönetme, merak, yaratıcılık, risk alma, üst düzey düşünme ve doğru akıl yürütme becerisini kapsamaktadır (NCREL, 2003).

- *Uyarlanabilirlik, karmaşıklığı yönetme ve kendi kendini yönetme becerisi:* Uyarlanabilirlik ve karmaşıklığı yönetme kişinin düşüncesini, tutumunu veya davranışını mevcut veya gelecekteki ortamlara daha uygun olacak şekilde değiştirme becerisi ve zamanın, kaynakların ve sistemlerin (ör. organizasyonel, teknolojik) kısıtlamalarını anlarken ve bunlara bağlı kalarak birden çok hedefi, görevi ve girdiyi idare etme becerisidir. Kendi kendini yönetme becerisi ise bağımsız olarak hedef belirleme, planlama, hedefine ulaşmak için çalışma, performansını izleme ve gerektiğinde yardım isteme, çalışmalarını değerlendirme ve yeni durumlara uyum sağlamak için öğrendiklerini kullanma becerisidir (Lemke, 2003).
- *Merak, yaratıcılık ve risk alma:* Merak “bir şeyi anlamak veya öğrenmek için duyulan istek; bir şeyi edinme, yapma, bir şeyle uğraşma isteği” (TDK, 2021) şeklinde tanımlanmaktadır. Hayat boyu öğrenme için bu isteğin süreklilik göstermesi gerekmektedir. Yaratıcılık becerisi için ise bireylerin hayal gücünü kullanması gereklidir. Öğrenme ve yaratıcılığın doğasında risk alma bulunmaktadır. Küçük bir çocuk risk almadan, başarılar ve başarısızlıklar yaşamadan ve ardından buna göre izleme ve değerlendirme yapmadan yürümeyi, konuşmayı veya sosyal olarak etkileşime girmeyi öğrenemez. Risk almadan bir şeyler öğrenme, keşfetme ve icat etme ihtimali çok düşüktür. Risk; zarara uğrayabilme, kayba maruz kalabilme şeklinde tanımlanmaktadır (Lemke, 2002). Bu becerilere sahip kişiler, geniş bir bakış açısına sahiptirler. Alışılmışın dışına çıkarak yeni fikirler üretebilmektedirler (Yeni, 2020).
- *Üst düzey düşünme ve doğru akıl yürütme becerisi:* Üst düzey düşünme, sağlıklı sonuçlara varmak için yaratıcı problem çözme süreci; doğru akıl

yürütme ise sonuca ulaşmak için mantıklı düşünme kapasitesidir (Lemke, 2002).

Etkili iletişim becerisi:

Etkili iletişimin asıl amacı, bilgiyi bir kişiden diğerine başarılı bir şekilde aktarmaktır (Jacobson-Lundeberg, 2016). Etkili iletişim becerisi; takım oluşturma, iş birliği ve kişiler arası beceriler, kişisel sorumluluk, sosyal sorumluluk ve vatandaşlık sorumluluğu, etkileşimli iletişim gibi becerileri kapsamaktadır (NCREL, 2003).

- *Takım oluşturma, iş birliği ve kişiler arası beceriler:* Kişiler arası beceriler, bireylerin yüz yüze görüşmelerde belirli sonuçlara veya hedeflere ulaşmayı amaçlayan bir şekilde davranarak kullandıkları belirli iletişim becerileridir (Mcconnell, 2004). Bir takımın üyesi olarak başarılı bir şekilde iş birliği yapabilme ve karmaşık görevleri verimli, etkili ve zamanında başarmak için uzmanlardan oluşan bir takım oluşturma becerisi günümüzde önemli bir ihtiyaçtır. Başkalarıyla sorunsuz bir şekilde etkileşim kurma ve bir hedefe ulaşmak için bir veya daha fazla kişiyle birlikte çalışabilmek için iş birliği becerisine ve kişiler arası becerilere sahip olmak gerekmektedir (Lemke, 2002). Çocukların projeler üzerinde çalışması ve diğer işbirlikçi görevleri gerçekleştirmek için akranlarıyla takım oluşturma, akranlarının öğrenmesini ve dâhil olan herkesin akademik ve kişisel iyi oluşunu doğrudan etkilemektedir (Deveci ve Ayish, 2018).
- *Kişisel sorumluluk, sosyal sorumluluk ve vatandaşlık sorumluluğu:* Kişisel sorumluluk, bireyin kendisine yönelik sorumluluğu olarak belirtilmektedir (Hamilton ve Fenzel, 1988). Kişisel sorumluluk, teknoloji ve teknolojik ürünlerin kullanımıyla ilgili etik, yasal işlemler için bireysel hesap verebilirlik; kamu yararı için teknoloji kullanımında bireysel ve sosyal sorumluluk gerektirmektedir (Lemke, 2002). Wikipedia'da (2020) sosyal sorumluluk, etik çerçevede bir kuruluşun ya da bir kişinin şahsi menfaatlerinin olduğu kadar toplumun genel menfaatlerine uygun davranması durumu olarak tanımlanmaktadır. Vatandaşlık sorumluluğu ise bireylerin hukuk kurallarına uymasındır ve kendisinden beklenen davranışları yerine getirmesidir (Sezer, Çoban ve Akşit, 2017).

- *Etkileşimli (interaktif) iletişim:* Etkileşimli iletişim; bilgiyi iletme, karşılıklı alıp verme, yayma, erişme ve anlama becerisidir. Günümüz araçları eş zamanlı veya eş zamansız iletişimi mümkün kılmaktadır. Bu tür etkileşimler, genellikle o ortama özgü görgü kuralları bilgisini gerektirmektedir (Lemke, 2002).

Yüksek verimlilik becerisi:

Yüksek verimlilik becerisi; sonuçlar için öncelik belirleme, planlama ve yönetme, gerçek dünya araçlarının etkili kullanımı, alakalı, yüksek kaliteli ürünler üretme becerilerini kapsamaktadır (NCREL, 2003).

- *Sonuçları önceliklendirme, belirleme, planlama ve yönetme:* Günümüz toplumunda sıklıkla mevcut olan karmaşıklık düzeyi, çalışanların ve öğrencilerin işlerini dikkatlice planlamalarını, yönetmelerini ve sonuçları öngörmelerini gerektirir (Lemke, 2002). Bu beceriye sahip bireyler planlama süreçleri için anlamlı sorular sormaktadır ve bu sorular üzerine detaylı düşünmektedir. Sonuca ulaşma ihtimali olan bir plan geliştirmek için önceden anlamlı bir zaman harcamaktadırlar ve engelleri önceden tahmin etmeye çalışmaktadırlar (Lemke, 2003).
- *Gerçek dünya araçlarının etkili kullanımı:* Bu beceri, göreve uygun araçları seçmeyi ve bu araçları dünyadaki gerçek durumlara değer katacak şekilde kullanmayı içermektedir (Lemke, 2002).
- *Alakalı, yüksek kaliteli ürünler üretme becerisi:* Bu beceri, asıl amaçlara hizmet eden ve çocukların gerçek dünyadaki sorunları çözmek veya bunlarla ilgili iletişim kurmak için gerçek dünya araçlarını kullanmasından kaynaklanan entelektüel, bilgilendirici veya maddi ürünlerle ilgilidir (Lemke, 2003).

2.2.3. OECD 21. Yüzyıl Becerileri Çerçevesi

OECD ilk olarak “Yeterliklerin Tanımı ve Seçimi (DeSeCo)” projesiyle yeterlilikleri üç geniş kategoride sınıflandırmıştır. Bunlar; araçları etkileşimli olarak kullanma, heterojen gruplarda etkileşim ve özerk hareket etme yeterlilikleridir (OECD, 2005). İlerleyen zamanlarda OECD Temel Yeterliklerini (DeSeCo: Yeterliklerin Tanımı

ve Seçimi Projesi) temel alan “OECD Eğitim 2030 projesi”, "dönüştürücü yeterlikler" kategorisini de belirlemiştir (Schleicher, 2018).

Araçları etkileşimli olarak kullanma:

Bireylerin hızla gelişen teknolojiye ayak uydurabilmeleri ve dünya ile etkili bir diyalog kurabilmeleri için çok çeşitli araçları, hem bilgi teknolojisi gibi fiziksel olanları hem de dil kullanımı gibi sosyokültürel olanları, kullanabilmeleri gerekmektedir. Bu tür araçların etkileşimli olarak kullanılabilmesi için bireylerin bu araçları kendi amaçlarına göre uyarlayabilecek düzeyde iyi anlamaları gerekmektedir. Araçları etkileşimli olarak kullanma yeterliği; dili, sembolleri ve metni etkileşimli olarak kullanma, bilgi ve bilgiyi etkileşimli olarak kullanma ve teknolojiyi etkileşimli olarak kullanma becerisini kapsamaktadır (OECD, 2005).

- *Dili, sembolleri ve metni etkileşimli olarak kullanma becerisi:* Bu temel beceri konuşma ve yazılı dil becerilerinin, hesaplama ve diğer matematik becerilerinin birçok durumda etkili kullanımıyla ilgilidir. Bu beceri, iyi işlem yapabilmek ve etkili bir karşılıklı konuşma için gereklidir. "İletişim yeterliği" veya "okuryazarlık" gibi terimler bu temel beceriyle ilişkilidir (OECD, 2005).
- *Bilgi ve bilgiyi etkileşimli olarak kullanma becerisi:* Dijital çağdaki muazzam bilgi akışı, kişilerin gerçekleri ayırt edebilmesini gerektirmektedir (OECD, 2021). Bu temel beceri, bilginin doğası hakkında eleştirel düşünmeyi gerektirmektedir. Uygun bilgi kaynaklarını belirleme ve bunlara erişim, bilgilerin ve kaynaklarının kalitesini, uygunluğunu değerlendirme ve bilgiyi organize etme, bilgi ve bilgiyi etkileşimli olarak kullanma becerisinin yansımasıdır (OECD, 2005).
- *Teknolojiyi etkileşimli olarak kullanma becerisi:* BİT bireylerin birlikte çalışma şeklini, bilgiye erişme imkânını, başkalarıyla etkileşime girme yollarını dönüştürme potansiyeline sahiptir. Bireylerin bu potansiyelden faydalanabilmeleri için temel teknik becerilerden ziyade BİT'in doğasını anlamaları gerekmektedir. Bireyler böylece teknolojiyi etkileşimli olarak kullanabilir duruma geleceklerdir (OECD, 2005).

Heterojen gruplarda etkileşim:

Günümüz dünyasında, bireyler farklı geçmişlere sahip insanlarla karşılaştıkları veya karşılaştacakları için heterojen gruplar halinde etkileşime girebilmeleri mühimdir. Bu kategorideki temel beceriler; başkaları ile iyi ilişki kurma, işbirliği yapma ve çatışmaları yönetme-çözme becerileridir. Bu beceriler “sosyal yeterlilikler”, “sosyal beceriler”, “kültürlerarası yetkinlikler” veya “yumuşak beceriler” gibi terimlerle ilişkili birçok özelliği ele almaktadır (OECD, 2005).

- *Başkalarıyla iyi ilişki kurma becerisi:* Bu beceri sadece sosyal uyum için bir gereklilik değildir. Bununla birlikte firmalar ve ekonomiler değişerek duygusal zekâyâ daha fazla önem verdikçe ekonomik başarı için de giderek daha önemli hale gelen bir gerekliliktir. Empati kurma, etkili duygu yönetimi-öz farkındalık bu becerinin yansımalarıdır (OECD, 2005).
- *İşbirliği yapma becerisi:* İşbirliği, her bireyin belirli niteliklere sahip olmasını gerektirmektedir. Bireylerin; gruba bağlılığı ve hedeflerini kendi öncelikleriyle dengeleyebilmeleri, liderliği paylaşıp grup arkadaşlarını destekleyebilmeleri gerekmektedir (OECD, 2005). Bu beceriyi geliştirmeye dayalı işbirlikçi öğrenme kuramı, yapılandırmacılık pedagojisiyle ilişkilidir. Bu kuramla bireyler problemleri çözmek, fikirleri tartışmak veya yeni bilgiler edinmek için birlikte çalışmaya teşvik edilmekte, bireylerin birlikte çalışmaları istenmektedir (Shelia, 2014).
- *Çatışmaları yönetme ve çözme becerisi:* Çatışma hayatın her alanında ortaya çıkabilecek insan ilişkilerinin doğal bir parçasıdır. Çatışmaya yapıcı bir şekilde yaklaşmak; başkalarının çıkarlarının, ihtiyaçlarının ve her iki tarafın da kazanacağı çözümlerin dikkate alınması gereklidir (OECD, 2005).

Özerk hareket etmek:

Özerk hareket etmek, topluluk dışında çalışmak anlamına gelmemektedir. Bireylerin, sorumluluk alarak kendi yaşamlarını kontrol ve yönetme yetkisine sahip olmalarını gerektirmektedir. Bu yeterlik büyük resmin içinde hareket etme, yaşam planları ve kişisel projeler oluşturma-yürütme ve haklar, çıkarlar, sınırlar ve ihtiyaçlar iddia etme becerilerini kapsamaktadır (OECD, 2005).

- *Büyük resmin içinde hareket etme becerisi:* Bu temel beceri, bireylerin eylemlerinin ve kararlarının sonuçlarının daha geniş bağlamını anlamasını

ve dikkate almasını, içinde bulundukları sistem hakkında fikir sahibi olmasını kapsamaktadır (OECD, 2005).

- *Yaşam planları ve kişisel projeler oluşturma ve yürütme becerisi:* Bu beceri; bir hedef belirlemeyi, hem sahip olunan kaynakları hem de ihtiyaç duyulan kaynakları belirleyebilmeyi ve kaynakları verimli kullanabilmeyi, hedefleri önceliklendirmeyi, birçok hedef için gereken kaynakları dengeli kullanabilmeyi gerektirmektedir. Bunlarla birlikte geçmişten ders alarak gelecekteki sonuçları öngörmeyi, bir proje ilerledikçe gerekli düzenlemeleri yaparak ilerlemeyi izlemeyi kapsamaktadır (OECD, 2005).
- *Haklar, çıkarlar, sınırlar ve ihtiyaçlar iddia etme becerisi:* Bu beceri, bireyin herhangi bir durumda kendi çıkarlarını anlamasını, bir olayın dayandırılacağı yazılı kuralları ve ilkeleri bilmesini, ihtiyaçların ve hakların tanınması için argümanlar oluşturmalarını, düzenlemeler veya alternatif çözümler önermesini kapsamaktadır (OECD, 2005).

Dönüştürücü yeterlikler:

Dönüştürücü yeterlikler kategorisi yeni değer yaratma, gerginlikleri-ikilemleri uzlaştırma ve sorumluluk alma becerilerini kapsamaktadır (Schleicher, 2018).

- *Yeni değer yaratma becerisi:* Bu beceri; yaratıcı düşünmeyi, yeni ürün ve hizmetler geliştirmeyi, yeni işler, yeni süreçler ve yöntemler, yeni düşünce ve yaşam biçimleri, yeni girişimler, yeni sektörler, yeni iş modelleri ve yeni sosyal modeller geliştirmeyi kapsamaktadır. Bu becerinin temelini oluşturan öğeler arasında uyarlanabilirlik, yaratıcılık, merak ve açık fikirlilik bulunmaktadır (Schleicher, 2018).
- *Gerginlikleri-ikilemleri uzlaştırma becerisi:* Bireyler, geleceğe hazırlıklı olmak için hem kısa hem de uzun vadeli perspektiflerden çelişkili veya uyumsuz fikirler, mantıklar ve pozisyonlar arasındaki ara bağlantıları ve karşılıklı ilişkileri dikkate alarak daha bütünleşmiş bir şekilde düşünmeyi ve hareket etmeyi öğrenmelidir. Başka bir deyişle, sistem düşünürü olmayı öğrenmeleri gerekmektedir (Schleicher, 2018). Çocuklar, farklı görüşlere sahip kişilerle empati kurabilmeli ve onlara saygı duyabilmelidir. Ayrıca gerilimler ve ikilemler karşısında bazen karmaşık ve zor kararlar almak gerekebilir. Bu nedenle çocukların bir direnç duygusu, karmaşıklığa ve

belirsizliğe tolerans ve başkalarına karşı sorumluluk duygusu geliştirmeleri gerekmektedir (OECD, 2019).

- *Sorumluluk alma becerisi:* Bireyin eylemlerinin gelecekteki olası sonuçlarını düşünme, eylemlerinin doğurabileceği riski ve ödülü değerlendirme ve yaptığı işin ürünleri ve sonuçları için hesap verebilirliği kabul etme kapasitesidir (Schleicher, 2018). Çocuklara akranları, öğretmenleri ve ebeveynleri tarafından güvenildiğinde eylemlerinin sorumluluğunu alma olasılıkları daha yüksektir (OECD, 2019).

2.2.4. P21 Becerileri (Partnership for 21st Century Skills) Çerçevesi

Partnership for 21st Century Skills, 2002 yılında kurulmuş bir kamu-özel kuruluştur. Üyeleri: AOLTW Foundation, Apple Computer, Inc., Cable in the Classroom, Cisco Systems, Inc., Dell Computer Corporation, Microsoft Corporation, National Education Association, SAP'dir.

Şekil 1. P21 Becerileri Çerçevesi (P21, 2019b)

Şekil 1, P21 Becerileri Çerçevesidir. P21 becerileri; yaşam ve kariyer, öğrenme ve yenilik, bilgi-medya ve teknoloji becerilerinden oluşmaktadır. Günümüzün küresel ekonomisinde bir okul temel konular üzerine kurulursa, tüm çerçeveyi gerekli destek sistemleriyle (standartlar ve değerlendirmeler, eğitim programı ve öğretim, mesleki gelişim ve öğrenme ortamları) birleştirirse, çocuklar öğrenme sürecine daha çok katılmakta ve başarılı olmak için daha donanımlı şekilde mezun olmaktadır (P21,

2019c). P21 Becerileri Çerçevesi erken çocukluğu bir buçuk-altı yaş olarak tanımlamakta ve 21. yüzyıl becerilerinin (işbirliği, eleştirel düşünme, teknoloji okuryazarlığı, iletişim, yaratıcılık ve sosyal-duygusal gelişim) küçük çocukların hayatta da ihtiyaç duydukları becerileri geliştirmeleri için erken öğrenme deneyimlerine entegrasyonunu savunmaktadır (P21, 2019a).

Temel konular

P21 Becerileri Çerçevesindeki temel konular;

- İngilizce, okuma veya dil sanatları
- Dünya dilleri
- Bilim
- Tarih
- Matematik
- Ekonomi
- Sanat
- Coğrafya
- Devlet ve sivil toplum konularıdır.

Bu konulara ek olarak okullar, yalnızca temel konularda ustalaşmaya odaklanmayı değil aynı zamanda 21. yüzyılın disiplinler arası temalarını temel konulara katarak çok daha yüksek seviyelerde akademik içeriğin anlaşılmasını desteklemelidir (P21, 2019c).

Yirmi birinci yüzyılın disiplinler arası temaları:

P21 Becerileri Çerçevesinin 21. yüzyılın disiplinler arası temaları; küresel farkındalık, finansal, ekonomik, işletme ve girişimcilik okuryazarlığı, sivil okuryazarlık, sağlık okuryazarlığı ve çevre okuryazarlığı temalarından oluşmaktadır (P21, 2019b).

- *Küresel farkındalık:* Küresel farkındalık terimi; küreselleşme bilgisini ve küreselleşme sonucunda herkesin yaşamını etkileyen sorun ve sorunları, dünyanın birbirine bağlılığının ve karşılıklı bağımlılığının anlaşılmasını ifade etmektedir. Çocukların başka kültürlerin genel inançlarına ve değerlerine karşı hassasiyet gösterebilmeleri için küresel farkındalık

kazanmaları gerekmektedir (Gibson, Rimmington ve Landwehr-Brown, 2008).

- *Finansal, ekonomik, işletme ve girişimcilik okuryazarlığı:* Uygun şahsi ekonomik tercihlerin nasıl yapılacağının bilinmesi; ekonominin toplumlardaki ve dünyadaki rolünün kavranması; iş yeri verimliliği ve daha iyi bir başarı ve uzmanlık için girişimcilik becerilerinin kullanılması şeklinde tanımlanmaktadır (P21, 2019c).
- *Sivil okuryazarlık:* Bilgiye nasıl ulaşılacağının ve hükümet süreçlerinin bilinerek sivil hayata etkili bir şekilde katılınması; yerel, ulusal ve küresel düzeylerde vatandaşlık haklarının bilinmesi ve sorumlulukların yerine getirilmesi; yurttaşlık kararlarının yerel ve küresel sonuçlarının anlanması şeklinde tanımlanmaktadır (P21, 2019c).
- *Sağlık okuryazarlığı:* Sağlık okuryazarlığı; bireylerin ruhen, beden ve sosyal açıdan tam bir iyilik halini korumaları ve geliştirmeleri için bilgiye erişimleri, bilgiyi kavramaları, bu bilgiden yararlanabilmeleri konusundaki bilişsel-sosyal beceriler ve motivasyon seviyeleri şeklinde tanımlanmaktadır (Nutbeam, 1998). Yeterli bir sağlık okuryazarlığı düzeyine sahip olunması, temel okuryazarlık düzeylerine ve ilgili bilişsel gelişime bağlıdır. Okuma-yazma becerileri gelişmeyen bireyler, sağlık eğitiminden yeterince yararlanamamaktadır ve aldıkları sağlık bilgilerine göre hareket etme becerileri de daha az gelişmiştir (Nutbeam, 2000).
- *Çevre okuryazarlığı:* Havayı, iklimi, toprağı, gıdayı, enerjiyi, suyu ve ekosistemleri ve böylece canlıları etkileyen koşulları bilmek; insanların doğal dünya üzerindeki etkisi hakkında bilgi sahibi olmak; çevresel problemleri incelemek, çözümlemek ve etkili, doğru sonuçlara varmak; çevresel sorunları ele almaya yönelik bireysel-toplu eylemlerde bulunmak şeklinde tanımlanmaktadır (P21, 2019c).

Yirminci yüzyılda okuryazarlık basit okuma, yazma ve hesaplama becerilerini kapsamıştır. İnsanları eleştirel düşünmeye ve okumaya, kendilerini açık ve ikna edici bir şekilde ifade etmeye, fen ve matematikteki karmaşık problemleri çözme konusunda eğitmek eğitim sistemlerinin genel kuralı olmamıştır (National Research Council, 2000). Yirmi birinci yüzyılda ise bireylerden beklenen okuryazarlık becerileri daha

yüksektir. Çağdaş yaşam bağlamında okuryazarlık, bireylerin bilgi ve becerilerin nasıl kullanılacağını bilmeleri demektir (Partnership for 21st Century Skills, 2002). Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ise okuryazarlığı çocukların temel konu alanlarındaki çeşitli durumlarda karşı karşıya geldikleri problemleri tanımlarken, yorumlarken ve çözerken, bilgi ve becerilerini kullanma, çözümleme, mantıksal çıkarımlar yapma ve etkili iletişim kurma yeterlilikleri olarak ifade etmektedir (MEB, 2018).

2.3. P21 Becerileri

P21 becerileri; öğrenme ve yenilik (4C), yaşam ve kariyer, bilgi, medya ve teknoloji becerileridir.

2.3.1. Öğrenme ve Yenilik (4c) Becerileri

Öğrenme ve yenilik becerileri; yaratıcılık ve yenilik, eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim ve iş birliği becerisini kapsamaktadır (P21, 2019a). Öğrenme ve yenilik becerilerine, 4C becerileri de denilmektedir. 4C'deki "C" harfi bu becerilerin İngilizcedeki karşılığı olan yazımlarının (Creativity and Innovation, Critical Thinking and Problem Solving, Communication, Collaboration) ilk harfini temsil etmektedir.

- *Yaratıcılık ve yenilik becerisi:* Yaratıcılık ve yenilik, yeni problemlere çözüm bulmak ve yeni ürün ve hizmetler yaratmak amacıyla yeni düşünme şekilleri oluşturmada bilgi ve zekâyı kullanma becerisidir (Beers, 2011). Yaratıcılığın bir parçası yenilik yapmaktır. Çevrelerini gözlemleyen çocuklar, çoğunlukla gözlemledikleri davranışı taklit etmekte ve bu yaklaşım işe yaramazsa yeni fikirler veya çözümler kullanarak yenilik yapmaya başlamaktadır (P21, 2019a).
- *Eleştirel düşünme ve problem çözme becerisi:* Bu beceri, sorunu etkili bir biçimde analiz edip sorunu çözmenin en etkili yolları hakkında kararlar alırken uygun akıl yürütmeyi kullanarak yeni sorunlara ve konulara üst düzey düşünmeyi uygulama becerisidir (Beers, 2011). Sosyal oyun türleri, çocukların hem eleştirel düşünme hem de problem çözme becerilerinin gelişimi için çocuklara çok fazla fırsat sağlamaktadır (P21, 2019a).
- *İletişim becerisi:* Teknolojinin gelişmesi iletişimde büyük kolaylıklar sağlarken bir taraftan da karmaşılaşan dünya, iletişimde zorluklar

doğurmaktadır (Ersanlı ve Balcı, 2006). Her türlü insan ilişkisini kolaylaştırabilmede, etkili iletişim becerileri önemli bir yere sahiptir (Korkut, 2005). İletişim becerisi, çeşitli amaçlar için çeşitli biçimlerde ve bağlamlarda etkili bir biçimde iletişim kurma ve birçok medya ve teknolojiyi kullanma becerisidir (Beers, 2011).

- *İşbirliği becerisi:* Bilgi, çözüm ve yenilikler yaratmak, bunları kullanmak ve paylaşmak için başkalarıyla saygılı ve etkili bir biçimde çalışma becerisidir (Beers, 2011). Küçük çocuklarda iş birliği; küçük-büyük grup etkinlikleri, oyun oynama ve proje tabanlı etkinlikler yoluyla geliştirilebilmektedir (P21, 2019a).

2.3.2. Yaşam ve Kariyer Becerileri

Günümüzün yaşam ve iş ortamları, düşünme becerilerinden ve içerik bilgisinden çok daha fazlasına ihtiyaç duymaktadır. Küresel olarak rekabetin olduğu bu bilgi çağındaki kompleks yaşam ve çalışma ortamları çocukların yeterli yaşam ve kariyer becerilerini geliştirmeye özenle dikkat etmelerini gerektirir (P21, 2019c). Yaşam ve kariyer becerileri; esneklik ve uyum sağlama becerisi, inisiyatif ve öz yönetim becerisi, sosyal ve kültürler arası becerileri, üretkenlik ve hesap verebilirlik becerisi, liderlik ve sorumluluk becerisini kapsamaktadır (P21, 2019b).

- *Esneklik ve uyum becerisi:* Herhangi bir durumdaki değişimi idare etme, yeni çocuklarla tanışma, stratejileri değiştirme ve yeni bir ortama uyum sağlama becerisidir. Çocuklar kendilerini güvende hissettiklerinde esnek olmayı ve değişikliklere uyum sağlamayı öğrenmektedirler (P21, 2019a).
- *İnisiyatif ve öz yönetim becerisi:* İnisiyatif, bireyin bir başkasının kendisine ne yapacağını söylemesini beklemeden kendi başına karar verme ve hareket etme becerisidir (Oxford Learner's Dictionaries, 2020). SCANS (Secretary's Commission on Achieving Necessary Skills) raporuna (1991) göre öz-yönetim kendi bilgi, beceri ve yeteneklerini doğru bir şekilde değerlendirme; iyi tanımlanmış ve gerçekçi kişisel hedefler belirleme; hedefe ulaşma yolundaki ilerlemeyi izleme ve hedefe ulaşma yoluyla kendini motive etme; kendini kontrol etme ve geri bildirim objektif bir şekilde cevap verme becerisidir (Majumdar, Yang, Li, Akçapınar, Flanagan ve Ogata, 2018).

- *Sosyal ve kültürler arası beceriler:* Sosyal beceriler, insanların birbirleriyle sahip oldukları günlük konuşmaları, karşılaşmaları ve ilişkileri ifade etmektedir. Sosyal beceriler, bilgi verme ve alma; tutum, görüş ve duyguları ifade etme ve dinleme becerisini içermektedir. Sosyal beceriler, insanlar arasındaki iletişimin doğası ve işlevi ile ilgilidir (Lieberman, 1982). Kùltürler arası beceriler ise başkalarındaki benzerlikleri ve farklılıkları anlayabilme ayrıca kişinin kendi kùltürünü takdir etme ve anlama becerisinin yanı sıra, başkalarının kùltürlerini anlamayı ve takdir etmeyi de içermektedir (P21, 2019a). Kùltürler arası beceriler, küresel iş ortamında başarı için önemli bir kriterdir (Sizoo ve Serrie, 2004).
- *Üretkenlik ve hesap verebilirlik becerisi:* Bu beceri; engeller karşısında bile hedefleri belirlemeyi ve bunlara ulaşmayı, hedefe ulaşmak için işi önceliklendirmeyi, planlamayı ve yönetmeyi, yüksek kaliteli ürünler üretmeyle ilgili ek özellikleri göstermektedir (P21, 2019a). Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi (TYÇ) ise hesap verebilirliği “Bir faaliyetin kabul görmüş kurallar ve standartlara uygun olarak gerçekleştirildiğinin gösterilmesine ve performans sonuçlarının şart koşulan kurallar ve/veya planlara göre adil olarak, doğru şekilde raporlanmasına ilişkin yükümlölüktür.” şeklinde tanımlamaktadır (Mesleki Yeterlilik Kurumu, 2020).
- *Liderlik ve sorumluluk becerisi:* Liderlik ve sorumluluk, yürütme işlevi ve sosyal becerilerle yakından ilgilidir. Yürütme işlevi genellikle öz düzenleme, planlama ve organizasyon, işleyen bellek ve eleştirel düşünme olarak tanımlanmaktadır. Bu beceriler bir çocuğun nasıl yardım istediğı, diğer çocukları bir oyuna nasıl dâhil ettiğı veya oynadıktan sonra nasıl temizlendiğı ile sergilenmektedir. Kendine ve başkalarına bakmak sorumluluğun bir parçasıdır. Çocuklar, diğer çocukları kendilerine bir görevde yardımcı olmaya veya bir oyun oynamaya davet ederek inisiyatif aldıklarında, erken liderlik becerileri göstermektedirler (P21, 2019a). İyi bir şekilde liderlik yapabilmek için kişi, kendi inançlarını ve değerlerini net bir şekilde anlamalıdır (Mahoney, 2001).

2.3.3. Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri

Yirmi birinci yüzyılda insanlar, çok çeşitli medya ve teknoloji odaklı bir çevrede yaşamaktadır. Bu yüzyılda çok fazla bilgiye ulaşma imkânı bulunmakta, büyük ölçekli işbirlikçi çalışmalar artmaktadır ve teknolojik araçlar hızla değişmektedir. Yirmi birinci yüzyılda etkili bir birey veya çalışan olabilmek için bilgi, medya ve teknoloji ile alakalı bir dizi fonksiyonel ve eleştirel düşünme becerisi sergileyebilmek gerekir (P21, 2019c). Bilgi, medya ve teknoloji becerileri; bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı ve BİT (Bilgi, İletişim ve Teknoloji) okuryazarlığı becerisini kapsamaktadır (P21, 2019b).

- *Bilgi okuryazarlığı becerisi:* Bilgi okuryazarlığı, bilgiyi iletişim ortamlarında ve iletişim araçlarında kullanma becerisidir. Bilginin ne zaman gerekli olduğunu fark etmektir; bilgiyi etkili bir şekilde bulma, değerlendirme ve kullanma işidir (Lemke, 2002). Bu işlevleri teknolojiyi, iletişim ağlarını ve elektronik kaynakları kullanarak gerçekleştirmektir (Lemke, 2003). Günümüzde bilgiye filtresiz ulaşma giderek artmaktadır. Bu da bilginin doğruluğu, geçerliği ve güvenilirliği bakımından soru işaretlerine neden olmaktadır. Bunun yanında bilgi; görsel, işitsel ve metinsel olmak üzere birden fazla medya aracılığı ile kullanılmaktadır. Ayrıca bilginin kalitesinin belirsizliği ve artan miktarı da toplum için büyük bir sorun teşkil etmektedir (Eryılmaz ve Uluyol, 2015). Bu sebeple bilgi okuryazarlığı becerisi günümüzde elzemdir.
- *Medya okuryazarlığı becerisi:* Medya okuryazarlığı çocuğun henüz yeni yürümeye başladığı dönemde gelişebilmektedir. Medyaya maruz kalan çocuk, bir arkadaş veya aile üyesiyle konuşmak için bir cihazın kullanılabileceğini veya cihazların üzerinde oynaması eğlenceli oyunlar olduğunu anlayabilmektedir. Böylece zamanla çocuklar medyanın kullanımını öğrenmektedir, ilgi ve ihtiyaçlarına göre seçimler yapabilmektedir (P21, 2019a). Yirmi birinci yüzyılda medya okuryazarı; video, podcast, web sayfaları, web 2.0 araçları gibi 21. yüzyıl medya ve iletişim araçlarını kullanma becerilerini sergileyebilmektedir (Orhan Göksün ve Kurt, 2017).
- *BİT (bilgi ve iletişim teknolojisi) okuryazarlığı becerisi:* Öğrenme becerilerinin gerçekleştirilmesi için 21. yüzyıl araçlarının nasıl

kullanılacağıının bilinmesi (Partnership for 21st Century Skills, 2002); bilgisayar, tablet, mobil cihazlar gibi dijital araçların öğrenme süreçlerine etkin bir şekilde entegre edilmesi ve kullanılması BİT okuryazarlığı becerisini temsil etmektedir (Orhan Göksün ve Kurt, 2017). Dünya Bankası'nın 2005 yılına ait rakamlarına göre, dünyanın en büyük ekonomilerinin çoğundaki hanelerin çoğunluğunun televizyona, cep telefonlarına ve internete anında erişimi bulunmaktadır. Fakat buna rağmen çoğu okulda BİT bulunabilirliği sınırlıdır ve BİT genellikle dolaplarda veya özel laboratuvarlarda çocukların kolaylıkla erişemeyeceği şekilde tutulmaktadır (Kozma, 2009).

P21 Çerçevesinin 21. yüzyıl becerilerinin oluşturabilmesi için açıkladığı kritik unsurlar şunlardır (Partnership for 21st Century Skills, 2002):

- Yirmi birinci yüzyıl için bilgi ve beceriler temel konular üzerine inşa edilmelidir.
- Çocukların temel konularda bilgiye ihtiyacı olduğu kadar yaşamları boyunca sürekli olarak öğrenmeyi nasıl sürdüreceklarını de bilmeleri gerekmektedir.
- Dijital bir dünyada, çocukların günlük yaşam ve iş verimliliği için gerekli olan araçları kullanmayı öğrenmeleri gerekmektedir.
- Çocukların akademik içeriği, okul içinde ve dışında gerçek hayattan örnekler, uygulamalar ve deneyimler yoluyla öğrenmeleri gerekmektedir.
- Yirmi birinci yüzyıl içeriğini öğretmek ve öğrenmek gerekmektedir.
- Yirmi birinci yüzyıl becerilerini ölçebilen 21. yüzyıla uygun değerlendirme yöntemleri kullanmak gerekmektedir.

2.4. Yirmi Birinci Yüzyıl Becerileri Çerçevesinin Karşılaştırılması

Bu başlık altında yukarıda değinilen dört çerçevenin genel karşılaştırılmasının yapılabilmesi için bu çerçeveler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1.
21. Yüzyıl Becerileri Çerçevesi

Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi	enGauge 21. Yüzyıl Becerileri Çerçevesi	OECD 21. Yüzyıl Becerileri Çerçevesi	P21 Becerileri Çerçevesi
1. Anadilde iletişim 2. Yabancı dillerde iletişim 3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler 4. Dijital yetkinlik 5. Öğrenmeyi öğrenme 6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler 7. İnisiyatif alma ve girişimcilik 8. Kültürel farkındalık ve ifade	1. Dijital Çağ Okuryazarlığı Becerisi: -Temel okuryazarlık -Bilimsel okuryazarlık -Ekonomik okuryazarlık -Teknolojik okuryazarlık -Görsel okuryazarlık -Bilgi okuryazarlığı -Kültürel okuryazarlık -Küresel farkındalık 2. Yaratıcı Düşünme Becerisi: -Uyarlanabilirlik, karmaşıklığı yönetme ve kendi kendini yönetme -Merak, yaratıcılık, risk alma -Üst düzey düşünme ve doğru akıl yürütme becerisi 3. Etkili İletişim Becerisi: -Takım oluşturma, iş birliği ve kişiler arası beceriler -Kişisel sorumluluk, sosyal sorumluluk ve vatandaşlık sorumluluğu -Etkileşimli iletişim 4. Yüksek Verimlilik Becerisi: -Sonuçlar için öncelik belirleme, planlama ve yönetme -Gerçek dünya araçlarının etkili kullanımı -Alakalı, yüksek kaliteli ürünler üretme becerisi	1. Araçları Etkileşimli Olarak Kullanma: -Dili, sembolleri ve metni etkileşimli olarak kullanma -Bilgi ve bilgiyi etkileşimli olarak kullanma -Teknolojiyi etkileşimli olarak kullanma becerisi 2. Heterojen Gruplarda Etkileşim: -Başkalarıyla iyi ilişki kurma becerisi -İşbirliği yapma becerisi -Çatışmaları yönetme ve çözme becerisi 3. Özerk Hareket Etmek: -Büyük resmin içinde hareket etme -Yaşam planları, kişisel projeler oluşturma ve yürütme -Haklar, çıkarlar, sınırlar ve ihtiyaçlar iddia etme becerisi 4. Dönüştürücü Yeterlikler: -Yeni değer yaratma becerisi -Gerginlikleri ve ikilemleri uzlaştırma -Sorumluluk alma becerisi	1. Öğrenme ve Yenilik (4C) Becerileri: -Yaratıcılık ve yenilik -Eleştirel düşünme ve problem çözme -İletişim -İş birliği becerisi 2. Yaşam ve Kariyer Becerileri: -Esneklik ve uyum becerisi -İnisiyatif ve öz yönetim becerisi -Sosyal ve kültürler arası beceriler -Üretkenlik ve hesap verebilirlik becerisi -Liderlik ve sorumluluk becerisi 3. Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri: -Bilgi okuryazarlığı -Medya okuryazarlığı -BİT (Bilgi, İletişim ve Teknoloji) okuryazarlığı becerisi

Bu çerçevelerde, birbirlerinden farklı ve ortak 21. yy becerileri yer almaktadır. Çerçevelerin değındığı ortak beceriler arasında iş birliği, yaratıcılık, yenilik, inisiyatif alma, öz yönetim, problem çözme, sorumluluk alma, teknoloji okuryazarlığı, bilgi okuryazarlığı, iletişim ve kültürel farkındalık gibi beceriler yer almaktadır.

2.5. Okul Öncesi Eğitimde/Dönemde 21. Yüzyıl Becerileri

Bu başlık altında 21. yy becerilerinin alt boyutlarından yaşam ve kariyer, öğrenme ve yenilik, bilgi, medya ve teknoloji becerilerine okul öncesi eğitim/dönem açısından değinilecektir.

2.5.1. Okul Öncesi Eğitimde/Dönemde Yaşam ve Kariyer Becerileri

Yaşam becerileri, yaşam boyunca birçok farklı deneyimle ilgili yaşamın zorluklarının üstesinden gelebilmek için geliştirmesi gereken genel becerilerdir (Singh ve Gera, 2015). Okul öncesi çocuklarda yaşam becerilerinin bir kısmı günlük yaşamlarındaki görevlerini yerine getirirken kendiliğinden gelişmektedir. Fakat çocuk her yaşam becerisini kendiliğinden kazanamaz. Bu nedenle birçok yaşam becerisi çocuklara tanıtılmalı, tutarlı bir şekilde desteklenmeli ve tutarlı bir şekilde öğretilmelidir. Okul öncesi eğitimde, yaşam becerileri önemli bir yer kaplamaktadır. Oyunlar veya oyuncaklar aracılığıyla çocukların yaşam becerileri geliştirebilir (Sezgin, 2018). Yaşam becerileri eğitimi sayesinde dezavantajlı ortamlarda büyüyen ve aksi takdirde bu becerileri geliştirme fırsatlarından yoksun olabilecek çocukların ihtiyaçları ele alınabilmektedir (Singh ve Gera, 2015).

2.5.2. Okul Öncesi Eğitimde/Dönemde Öğrenme ve Yenilik Becerileri

Hızla gelişen ve karmaşıklaşan dünyada öğrenme ve yenilik becerileri herkesin sahip olması gereken becerilerdir. Küçük yaşta çocukların bu becerileri geliştirmeleri için öğretmenlere önemli bir görev düşmektedir. Çocukların yaşamları boyunca kendi öğrenme ve yenilik becerilerini öğrenmeleri ve geliştirmeleri, öğrenmeyi tasarlayabilmeleri için bu becerileri desteklenmelidir. Çocukların öğrenme ve yenilik becerilerine sahip olmaları için eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim ve iş birliği, yaratıcılık ve yenilik becerileri desteklenmelidir (Kerdthaworn ve Chaichomchuen, 2021). Okul öncesi eğitim, bir çocuğun okullaşma dünyasındaki en önemli öğrenme deneyimidir (Sukani ve Karim, 2018). Okul öncesindeki deneyimlerin ve ortamların, 21. yy becerilerinin gelişimi için çağa uygun olması sağlanmalıdır.

Tuğluk ve Özkan (2019) tarafından MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında bulunan kazanımların ve göstergelerin 21. yy becerileri bakımından incelendiği çalışmada, Okul Öncesi Eğitim Programının 21. yy becerilerine yönelik kazanım ve göstergelerin yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, 21. yy

becerilerinin daha iyi gelişimi için MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı revize edilmelidir.

2.5.3. Okul Öncesi Eğitimde/Dönemde Bilgi-Medya ve Teknoloji Becerileri

Yirmi birinci yüzyıl, iş ve toplum hayatında başarılı olabilmek için sadece okuryazarlık ve sayısal becerilerde temel becerilere sahip olmanın yeterli olmadığı milenyum kuşağının çağıdır. Bireylerin, vatandaş veya çalışan olarak başarılı olması için daha anlamlı becerilere ihtiyaçları vardır (Sulistyaningsih, Sulam, Syakur ve Musyarofah, 2019). Yirmi birinci yüzyılda toplumlar yaşamın neredeyse tüm yönlerinde teknolojiye daha bağımlı hale gelmiştir. Ancak günümüzde erken çocukluk ortamlarında teknolojinin potansiyeli ve öneminin benimsenmesinde ciddi ölçüde geride kalmıştır (Parette, Quesenberry ve Blum, 2010). Oysaki 21. yüzyıl çocukları çeşitli dijital teknolojilerin bulunduğu evlerde büyümektedir.

Teknolojinin günümüz çocuklarının dünyalarına hızla yayılması, önceki nesillerden oldukça farklı yeni bir neslin gelişmesine neden olmuştur. Bu yeni neslin diğer nesillerden farklı olarak tanımlanması, dijital teknolojilere benzersiz bir şekilde maruz kalmalarından kaynaklanmaktadır. Onlar için teknoloji sosyal hayatın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Modern evler teknolojik cihazlarla dolup taşmaktadır (Zevenbergen, 2007). Teknoloji ve ona erişim, 21. yüzyılda başarılı olmak için gerekenlerin sadece bir boyutudur (Benner ve Hatch, 2010). Küçük çocuklar, video, TV, bilgisayar, oyuncak ve iletişim tabanlı cihazlar dâhil olmak üzere çeşitli teknolojilere, medyaya günlük olarak maruz kalırlar. Son araştırma bulguları, küçük çocukların dijital dünyanın pasif üyeleri olmadığını doğrulamaktadır (Rosen ve Jaruszewicz, 2009). Aksine günümüz okul öncesi çocukları teknolojiyi aktif olarak kullanan dijital dünyanın yerlileridir (Rosen, 2006). Bilgisayarlara ve internete, elektronik oyunlara ve iletişim araçlarına erişimi olan küçük çocuklar, teknolojiyi yaşamlarıyla bütünleştirmek için gerekli becerileri hızla geliştirebilmektedirler (Benner ve Hatch, 2010).

Medya, internet aracılığıyla da çocukların günlük hayatlarında önemli bir yer kaplamaktadır. Sadece yetişkinlerin değil çocukların da medyanın olumsuz etkilerinden korunması gereklidir. Bu nedenle çocukların medya okuryazarı olmaları için okullarda bu eğitimin verilmesi gereksinimi doğmuştur. Çocukların medya okuryazarlığı hakkında bilinçlenmeleri için birçok ülkede medya okuryazarlığı dersi zorunlu bir derstir. Bu

ihtiyaç doğrultusunda Türkiye’de 2007-2008 senesinden beri 81 ilde, ilköğretim okullarında medya okuryazarlığı dersi seçmeli ders olarak verilmektedir (Gündüz Kalan, 2010). Okul öncesi dönem çocuklarında medya okuryazarlığı temellerinin atılması için ebeveynler ve öğretmenlere önemli bir görev düşmektedir. Ebeveynler ve öğretmenler tarafından çocuğun medyadaki içeriklere karşı sorgulayıcı olması için adımlar atılmalı ve medyayı uygun kullanımı için gerekli bilgilendirme ve yönlendirme yapılmalıdır.

Eğitim kurumlarının bugünün çocuklarını 21. yüzyıla, bugün bile var olmayan çoklu kariyerlere hazırlaması gerektiği fikri günümüz eğitim çevrelerinde yaygındır (Benner ve Hatch, 2010). Günümüzün son derece rekabetçi bilgi ekonomisinde çocuklar; bir tabletteki, masaüstü/dizüstü bilgisayar veya akıllı telefondaki bir düğmenin tıklanmasıyla erişilebilen ve sürekli olarak olağanüstü bir hızla gelişen yeni teknolojiler tarafından yönlendirilen, katlanarak artan bilgiyle karşı karşıyadır (Kivunja, 2015). Okul öncesi öğretmenin çeşitli rolleri, 21. yüzyılın yetiştirme ve eğitim zorluklarını karşılamak için çağdaş okul öncesi öğretmenlerinin sahip olması gereken daha çeşitli pedagojik yeterlilikler gerektirmektedir (Ljubetić, 2012).

Okul öncesi kurumlarda geleneksel öğretim yaklaşımlarını ve materyallerini kullanan ve küçük çocukların gelişimini, öğrenmesini desteklemek için mevcut teknolojilerin nasıl kullanılabileceğini anlamayan öğretmenler; çocukların sınıfa cep telefonu ve diğer iletişim araçlarını, bilgisayarları getirmelerine ve kullanmalarına izin vermeyebilir (Parette vd., 2010). Oysa okul öncesi öğretmenleri, 21. yüzyılda doğmuş ve yaşayacak olan çocuklara eğitim hayatlarının başlangıcından itibaren erişebilmektedir. Çocukları desteklemek ve çocukların 21. yüzyıl için gerekli olan kapasitelerini, becerilerini geliştirmek için 21. yüzyıl öğrenme ortamlarının sağlanması gereklidir (Rentzou, 2021).

Eğitim fakültelerindeki aday okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programlarının, erken çocukluk ortamlarında teknolojinin uygun kullanımına daha fazla vurgu yapması gerekmektedir. Teknolojiyi öğretim stratejilerine dâhil etmenin öneminin daha iyi anlaşılması için teknolojinin anlamlı, gelişimsel ve kültürel olarak uygun kullanımları için öğretmen adaylarına gerekli eğitimler ve öğretmenlere gerekli hizmet içi eğitimler verilmelidir (Parette vd., 2010). Çetin ve Çetin (2021) tarafından MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı ve programın etkinlik kitabı 21. yy becerileri bakımından incelenmiştir. Araştırma sonucunda bilgi, medya ve teknoloji becerilerinin programda

yeterince ele alınmadığı; bilgi ve medya okur-yazarlığı, üretkenlik ve hesap verebilirlik ile iş birliği becerilerinin programda en az yer verilen beceriler olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca programda iş birliği becerisi ile bilgi, medya ve teknoloji becerileriyle ilgili kazanımın olmadığı; etkinlik kitabında ise bilgi, medya ve teknoloji becerilerine dair örnek etkinlik bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu sebeple eğitim programlarının teknolojinin uygun kullanımına vurgu yapması, öğretmen adaylarına ve öğretmenlere bu yönde eğitimler verilmesi çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerilerinin gelişmesini sağlayacaktır.

Rentzou (2021) ise erken çocukluk eğitimcilerinin bakış açısından Kıbrıs'taki okul öncesi fiziksel ortamının, bir 21. yüzyıl öğrenme ortamı olup olmadığını ve çocukların ihtiyaçlarını ve 21. yüzyıl becerilerinin gelişimini destekleyip desteklemediğini incelediği araştırmada, fiziksel çevrenin genel olarak 21. yüzyıl çevresine ilişkin tavsiyelere uymayan geleneksel bir örgütlenmeyi takip ettiğini göstermiştir. Bu sonuçlar okul öncesi eğitim programlarının ve ortamlarının, okul öncesi dönem çocuklarının 21. yüzyıl becerilerini geliştirmeleri için 21. yüzyıl şartlarına göre yenilenmesi gerektiğini göstermektedir.

2.6. Yirmi Birinci Yüzyılda Eğitim Programları ve Öğretmen Roller

Yirmi birinci yüzyılın başlangıcı, insanların bilgi ve bilgiye önceki on yıllardan çok farklı şekilde eriştiği, kullandığı ve oluşturduğu önemli sosyal eğilimlere tanık olmuştur (Kozma, 2009). Dünyadaki değişim ve gelişmeler pek çok alanda olduğu gibi eğitim-öğretim ortamlarında da dönüşümlere yol açmıştır. Bu dönüşüm, eğitim-öğretim ortamlarındaki teknolojik alt yapıdan öğretmen-öğrenci becerilerine kadar pek çok alanı kapsamaktadır. Eğitim-öğretim sisteminin paydaşları olan öğrenci ve öğretmenler bu dönüşümün önde gelen aktörleridir (Orhan Göksün ve Kurt, 2017).

Bir toplumdaki bireylerin iyi ve nitelikli eğitim almış olmaları, bireylere eşit ve adil olanakların sunulması toplumların refahını etkilemektedir. Eğitimdeki ilerlemeler bilim ve teknolojinin hızına ayak uyduramadığında toplumsal, ekonomik ve politik sorunlar ortaya çıkmaktadır (Hamalı vd., 2020). Şöyle ki çocukların çoğunun okulda öğrendiği bilgi ve beceriler ile 21. yüzyıl topluluklarında, yetişkinlik dönemlerinde ve iş yerlerinde ihtiyaç duydukları bilgi ve beceriler arasında oldukça büyük bir fark vardır. Çocukların uygun donanım ve ekonomik açıdan fırsat eşitsizliğinin ortadan kaldırılarak yeni teknolojik dünyaya eşit oranda erişime sahip olmalarını sağlamak

gerekmektedir (Partnership for 21st Century Skills, 2002). Çünkü günümüzde lüks olmaktan çıkan ve ihtiyaç haline gelen internete erişim, iyi eğitimin bir gerekliliği halini almıştır.

Üst düzey performanslar, daha basit iş türlerinin nasıl yapılacağına ilişkin temel bilgilere dayanmaktadır. Bu nedenle gereken değişim, rutin bilişsel becerilerin (temel aritmetik işlemler gibi) öğrenilmesini eğitim programlarından çıkarmak değildir. Daha ziyade temel değişiklik, iş ve yaşam için hazırlığın nihai hedefi olarak basit prosedürlerdeki akıcılığın vurgulanmamasını (örneğin, banka memuru olarak faturaları saymak), bunun yerine bu rutin becerileri gelecekte değerli olan karmaşık zihinsel performanslarda ustalaşmanın bir temeli olarak kullanmayı içermektedir (Dede, 2010).

Çocukların hayat boyu etkin ve başarılı bir şekilde öğrenmelerini sağlayabilmek adına okulda, çocukların kendi hedeflerini belirleme özerkliği desteklenmelidir (OECD, 2008). Çocukların içinde çalışacakları ve yaşayacakları toplumda ihtiyaç duyacakları beceriler için eğitim programlarıyla bütünleşmiş bir eğitim gereklidir. Öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine aşina olması ve bunları eğitim programlarıyla bütünleştirmeleri gerektirmektedir (Larson ve Miller, 2011). Yirmi birinci yüzyıl çocuklarının ihtiyaçlarını, onları ve özelliklerini anlayabilen, onlarla doğru iletişim kurabilen ve onlara rehberlik edebilecek 21. yüzyıl öğretmenlerine ihtiyaç vardır. Türkiye’de öğretmen yetiştirmekten sorumlu kurumlar eğitim fakülteleridir. Bu sebeple eğitim fakültelerinin 21. yüzyıla uygun becerilere sahip öğretmenler yetiştirmeleri gerekmektedir (Orhan Göksün ve Kurt, 2017).

Yirmi birinci yüzyıl öğretmenleri, çocuklara karmaşık ve birçok öğrenme imkânları sunan teknoloji açısından zengin sınıflarda, çocukları dikkatli bir şekilde yönlendirmelidir. Çünkü günümüz toplumunda teknolojinin yaygınlaşması nedeniyle çocukların dijital teknolojilerde daha fazla uzmanlığa; bilgiyi araştırma, organize etme, değerlendirme ve iletme için teknolojiyi kullanma becerisine ihtiyaçları vardır (Larson ve Miller, 2011). Bununla birlikte birçok ülkede okulların ve öğretmenlerin rolü değişmektedir. Öğretmenlerin giderek daha fazla çok kültürlü hale gelen sınıflarda ders vermeleri, kaynaştırma eğitimini artırmaları ve buna vurgu yapmaları, BİT’i daha etkin kullanmaları, okul aile iş birliğini artırmaları istenmektedir. Öğretmenlerin aldığı hizmet içi eğitim ne kadar iyi olursa olsun, bu eğitimlerin kariyerleri boyunca karşılaşacakları tüm zorluklara öğretmenleri hazırlamaları beklenemez. Bu nedenle eğitim sistemleri, yüksek bir öğretim standardını sürdürmek ve yüksek kaliteli öğretmen iş gücünü

korumak için (OECD, 2009) hızla değişen teknolojinin gerisinde kalmayıp teknoloji becerileri kazanmaları için öğretmenlere hizmet içi mesleki gelişim fırsatları sürekli sağlanmalıdır (Kaufman, 2013).

Geçmişte öğretmenler, çocuklara bilgiye ulaşmaları için ansiklopediden yararlanmalarını ve ulaştıkları bilgiye güvenmelerini söyleyebilmekteydi. Günümüzdeyse çevrim içi arama motorları çocuklara milyonlarca bilgi sunmaktadır. Öğretmenler ve kimse bu durumda çocuklara neyin doğru olduğunu, neyin doğru olmadığını net olarak söyleyememektedir (OECD, 2021). Okul öncesinde ise konu anlatımı ve üniteler yoluyla bilgi aktarımı yapılmaktaydı. Günümüzde MEB (2013) Okul Öncesi Eğitim Programında ise kazanımlar verilmektedir. Programda daha çok beceri edinme ön plana alınmaktadır. Çünkü konuların öğretilmesinden ziyade o konular aracılığıyla beceri edinme ve gelişim daha önemli hale gelmiştir.

Çocukların; bilgiyi aramalarına ve bilgiye erişmelerine olanak sağlayan bilgi teknolojisi ve belirsizlikte gezinme karşısında derin bir anlayış, bakış açısı geliştirme ve içerikten anlam çıkarma kapasitesi geliştirmeleri önemlidir (OECD, 2021). Günümüzde çevrim içi arama motorlarının ve bilgisayar, telefon gibi teknolojik araçların kullanımı okul öncesi döneme kadar inmiştir. Çünkü dijital yerli olan bu çağ çocukları, dijital süreçlerin içine doğmaktadır. Onları tatmin edecek bir yaşam bu dijital süreçlerden bağımsız düşünülemez. Çocuklar yardımsız bir şekilde bu araçlarda bazı işlemleri yerine getirebilmekte, dijital oyunlarla oynayabilmekte ve web tabanlı uygulamalar üzerinden videolar izleyebilmektedirler. Böylece çocukların belirsizliklerle karşılaşma durumları artmıştır. Fakat dijital oyunlar sayesinde çocukların birtakım becerileri gelişmektedir.

2.7. Rekabet

Rekabet etmek, çeşitli şekillerde ifade edilen bir insan özelliği gibi görünmektedir (Sheridan ve Williams, 2006). Rekabetçi davranışın işlevsel tanımlarında, bir şeyi diğerinden daha iyi yapma dürtüsü ile karakterize edilen bir davranış kastedilmektedir (Angeliki ve Nikolaos, 2012). TDK (2021) ise rekabeti “Aynı amacı güden kimseler arasındaki çekişme, yarışma, yarış” olarak tanımlamaktadır.

Rekabetçilik; başarıya, en iyiye, mükemmel olmaya ulaşma arzusuyla hayatın herhangi bir yerinde herhangi bir etkinlikte başkalarının ilerisinde olacak biçimde onlardan başarılı olmak veya belirlenen hedefe varmak için gösterilen gayretleri içeren

bir tutum şeklinde tanımlanabilmektedir (Akbayırlı ve Aydın, 2000). Rekabetin bir tutum olarak yürütülmesi, toplumsal alanlara yönelik olarak sürekli değişim ve yenilik sağlanmasına katkıda bulunmaktadır (Yorgancılar, 2011).

Günümüzde dünya hızla küreselleşmektedir ve rekabet artmaktadır (Kaufman, 2013). Dünyanın çalışma biçimi, teknoloji geliştikçe değişime uğramaktadır. Bu gelişme karşısında geride kalmamak için bir rekabet durumu oluşmaktadır. Bu durum teknolojiyi kullananların da becerilerinin gelişimini gerekli kılmıştır (NCREL, 2003). Ülkelerin kendi bünyelerindeki ve diğer ülkeler arasındaki eşitsizlikler ve dengesizlikler artmaktadır. Bu durumda rekabet ve iş birliği, en çok dikkat çekecek kavramlar olarak görünmektedir (Balay, 2004). Hatta insanlar, partner-ortak seçme sürecinde diğerlerine iyi bir işbirlikçi olarak görünmek için bazen grup arkadaşlarıyla rekabet ederek itibarlarını geliştirmeye çalışmaktadırlar (Herrmann vd., 2019). Ancak rekabette üstünlük elde etmenin en önemli noktası, yaratıcılığın kullanılmasıyla yeni olan bir şey ortaya koymaktır (Yorgancılar, 2011).

Grup içinde çalışırken grup arkadaşları arasından fark edilme isteği, gruptaki bireylerin davranışlarını etkilemektedir. Bireyin grup arkadaşlarıyla iş birliği yaparken bir taraftan onlarla rekabet ihtiyacı, arkadaşlarıyla ilişkisini etkilemektedir. Rekabet ve iş birliği arasında iç çatışma yaşayan bireyin bu durumu olumlu veya olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir. Takım içinde rekabetin veya iş birliğinin daha yüksek olmasını, kurum kültürü ve kişilik özellikleri etkileyebilmektedir (Erdoğan, 1999). Farklılıklar, rekabete yol açarak daha iyiye ulaşmayı sağlayabilmektedir (Çetinkaya, 2017: 59).

Kişisel çıkarlar doğrultusunda bireyler, rekabetçi davranışlar sergileyebilmektedir. Kişilik özellikleri rekabetin etkisini ve şiddetini etkileyen önemli bir faktördür. Örneğin, baskın kişilik özellikleri sergileyen bireylerin rekabetçi tutum içinde olması beklenmektedir (Bülbül ve Akkaynak, 2021). Bununla birlikte rekabetçiliğe yönelik tutumlar da kişisel davranış ve motivasyon üzerinde büyük bir etkiye sahiptir (Martin ve Larsen, 1976).

Küresel dünya nüfusu gittikçe artmaktadır. Nüfus artışı süreklilik gösterir ve dengelenmezse insanların ileride yiyecek, içecek (örn.: su) ve başka kaynaklar için birbirleriyle rekabet edecekleri tahmin edilmektedir (Davis, 2019: 61). Rekabetin sürdürülmesinde çeşitli etkenler söz konusu olabilmektedir. Örneğin, bir ödül olduğunda rekabet oluşmaktadır. Bu durumda rekabet, bireyleri güdülemede

kullanılmaktadır. Birçok yarışmada bireylerin güdülenmesinde içsel kaynaklı güdülemeden çok dışsal kaynaklı motivasyon araçları kullanılmaktadır (Bullinger, 2013). Kazananların tüm kaynakları alabildiği rekabet durumlarında, saldırgan davranışlar ortaya çıkabilmektedir (Pellegrini, 2008). Fakat rekabet, kişinin hedeflerine ulaşmasının tek yolu değildir. Bireyler iş birliği içinde hareket edebilir, hedeflere başkalarıyla birlikte ulaşabilir veya hedefe ulaşmak, başkalarının başarısından bağımsız olabilir (Bonta, 1997; akt. Nanci Weinberger ve Kristen Stein, 2008).

Ülkelerin ekonomik açıdan ilerlemesinde ve başka ülkelerle rekabet edebilmesinde eğitim önemli bir faktördür (Kahraman ve Çelik, 2017). Fakat günümüz eğitim sistemleri, iş dünyasının ve büyük şehirlerin şartları bireyleri, rekabete mecburen yöneltirken kendiyile birlikte birçok duygu ve davranış problemini de (başarısızlık, uyum ve iletişim problemleri, kıskançlık) beraberinde getirmektedir (Malkoç ve Erginsoy, 2012).

2.7.1. Okul Öncesi Eğitimde/Dönemde Rekabet

Sosyalleşmenin ilk adımını ailede atan çocuklar okul öncesi eğitim kurumuna başladıklarında sosyalleşme sürecine burada devam etmektedirler. Bu ortamda çocukların çevresindeki akranlarının sayısı birden artmaktadır. Çocuklar becerilerini kullanarak akranları ile rekabet halinde olabilmekte ve kendisini akranlarıyla kıyaslayabilmektedir. Bu durumun sebebi, çocuğun kendisinden kaynaklanabildiği gibi çocuğun birincil bakım verenleri olan ebeveyninin kardeşleri ile arasındaki rekabeti başarılı ya da başarısız bir şekilde yönetmesinden de kaynaklanabilmektedir (Bülbül, 2019).

Kardeşler arasında güçlü sevgi bağı olsa bile birçok uzmana göre kardeşler arasında da rekabet söz konusudur. Örneğin, küçük bir çocuk annesinin sadece kendisine ait olmasını, annesinin gözünde diğer kardeşlerine nazaran daha önemli olmayı isteyebilmektedir. Bazı aileler tarafından kardeşler arası ilişki rekabete doğru yönlendirilmektedir. Bu tür rekabet, çocukta güvensizlik ve yalnızlık hissine neden olabilmektedir. Eğer bu rekabet türü, çocukta kendisinin ebeveyni tarafından istenmediği hissine yol açarsa bu durum çocuğu olumsuz yönde etkileyecektir. Böylece ebeveyninin dikkatini üzerine çekebilmek için istenmedik davranışlara başvurabilecektir. Bu niyet doğrultusunda ceza alsa bile çocuk için bu, ilginin bir türü olacaktır (Ozensel, 2004).

Küresel rekabetin şekillendirdiği günümüz dünyasında, okul öncesi-çocuk gelişimi eğitim programları git gide daha hayati bir rol oynamaktadır. Erken öğrenmenin etkilerinin çocukların yaşamları boyunca devam ettiği, eğitim başarısını, yetişkinlerin kazancını ve hatta suçu etkilediğine dair artan bir farkındalık vardır (Barnett ve Yarosz, 2007). Rekabetçi durumda sınırlı kaynakla karşılaşan çocukların akranlarıyla nasıl işbirliği yapılacağını öğrenmesi, elde etmeleri gereken kritik bir beceridir. Bu rekabetçi sosyal çatışmalar sırasında çocukların görüş alışverişi yaparak anlaşmaya çalışması sosyalleşme sürecinin önemli bir bileşenidir (Green ve Rechis, 2006). Çocukların sosyal becerilerini geliştirmeyi hedefleyen öğretmenler, etkinlik akışını planlarken rekabetçi etkinliklere ağırlık vermemelidir. Rekabetin fazlası çocukların doğru akıl yürütme becerilerine zarar verebilmektedir. Bu sebeple etkinlik planları rekabeti ve iş birliğini gözeterek dengeli olmalıdır.

İnsanın doğasında var olan rekabet (Akbayırlı ve Aydın, 2000), okul öncesi sınıflarındaki günlük akış sırasında çocuklar arasında kendiliğinden açığa çıkabilen bir olaydır. Okul öncesi dönem çocukları, öğretmenlerinin veya kendilerinin planladığı oyun ve etkinlikler sırasında rekabetçi davranışlar sergilemektedirler (Tsiakara, 2015). A. A. Tsiakara ve Digelidis (2014) yaptıkları araştırmada okul öncesi çocukların rekabetçi olan ve rekabetçi olmayan koşullar altındaki performanslarına ve memnuniyetlerine ilişkin algılarını incelemeyi amaçlamışlardır. Rekabetçi koşulda; bir masanın önünde karşılıklı oturan, önlerindeki masanın üzerine yan yana on tahta blok yerleştirilen çocuklardan bir kule inşa etmek için bunları üst üste yerleştirmeleri istenmiştir. Deney sürecinde bazı çocukların kuleleri yıkılırken yaşitlarının kulesini neredeyse bitirmek üzere olduğunu gördüklerinde inşaya devam etmedikleri, onları aşma şanslarının olmadığını fark ettiklerinde çaba göstermeyi bıraktıkları görülmüştür. Çocukların içsel denetiminin iyi olmamasından kaynaklı, çocukların bu durumda rekabeti devam ettirmede sorun yaşadıkları düşünülebilir. Öğretmenler böyle bir durumda, çocuklara görevini tamamlamaları konusunda gerekli yönlendirmeyi yaparak çocukların rekabeti sürdürmelerini sağlamalıdır. Görevi tamamlamada gecikenlerin, görevi tamamlamaya odaklanmaları sağlanmalıdır. Aksi halde çocuklarda erken yaşlarda öğrenilmiş çaresizlik oluşabilir. Buradan yola çıkarak rekabetçi koşulların oluşma biçiminin çocukların kendileriyle ilgili düşüncelerini, motivasyonlarını olumsuz yönde etkileyebileceği söylenebilir.

1950 ve 1980 yılları arasında çocukların ve gençlerin spora katılımlarının sosyal gelişmelerini ne şekilde yordadığıyla ilgili pek çok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaların sonuçları rekabete dayalı yoğun antrenman ve yarışmaların çocukların sosyal gelişmelerini olumsuz etkileyebileceğini göstermiştir. Bu sonuçlardan yola çıkarak on iki yaşın altındaki çocuklar için hazırlanan spor programları, çocukların fiziksel harekete katılımlarını ve sosyal ilişkiler geliştirmelerini hedeflemelidir (Küçük ve Koç, 2004). Aşırı olmayan rekabet; çocukların yaptıkları işe odaklanmalarını, kendilerini geliştirebilmelerini ve başarıya ulaşmalarını sağlayabilmektedir (Sönmez, 2016).

Çocuklar rekabetle erken bir aşamada tanışmaktadırlar. Yapıcı rekabet boyutu ise çocukların etkinliklerini daha heyecanlı hale getirirken aynı zamanda çocukları daha iyiye başarmaya motive edebilmektedir. Yapıcı rekabet, aynı zamanda çocukların işbirliğinin de bir boyutudur (Sheridan ve Williams, 2006). Rekabet ve iş birliği ikilemi karşısında çocukların ilgi ve çıkarları bazı yönlerden çatışabilmekte bazı yönlerden ise uyuşabilmektedir (Erdoğan, 1999). Rekabetin tek bir boyuttan oluştuğu düşüncesi ise günümüzde artık hâkim değildir. Tassi, Schneider ve Richard (2001) başkalarına odaklı rekabet stilini çocuklarda kendinin diğer kimselerden daha üstün olduğunu ispatlama isteğiyle meydana gelen rekabet; göreve yönelik rekabet stilini kendini geliştirmek amacıyla kendi performansını başka kişilerin performansına göre değerlendirme amacı ile meydana gelen rekabet olarak tanımlamıştır (Uyanık Balat vd., 2017). Çocuğun kendisini bir başkasına göre kıyaslaması başarma duygusuna zarar verirken tatminsizlik ve doyumsuzluğa neden olmaktadır. Ayrıca kişi kendisiyle de rekabet etmektedir. Bu durumda çocukların çabalarından elde ettiği sonuçların önceki durumlarına göre olumlu katkılarını görmeleri sağlanmalıdır (Aytaç, 2020). Paquette vd. (2013) ise başkalarına odaklı ve göreve yönelik rekabet stili boyutuna ek olarak bir rekabet boyutu daha eklemiştir. Bu boyut baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stilidir. Paquette vd. (2013) bu boyutu okul öncesi dönem çocukları ile yaptıkları çalışmada saptamışlardır. Baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili, kişilerarası çatışmayı (dolayısıyla da zarar görmeyi) minimuma indirerek kaynaklara erişme önceliğini belirlemektedir (Uyanık Balat vd., 2017).

Rekabet, yetişkin dünyasının ayrılmaz bir parçası iken genellikle ebeveynler ve eğitimciler tarafından sosyal açıdan uygunsuz olarak kabul edilmektedir. Aslında toplumsal yaşamın karmaşıklığındaki artış, rekabet ve işbirliği arasında bir dengeyi

gerekli kılmıştır. Bireyin sürekli rekabet halinde olması, onu toplumdan soyutlayarak sosyal hayatın nimetlerinden faydalanmasını engellemektedir. Tersine; yalnızca işbirliği becerileri geliştiren bir birey, birçok rekabet durumunda kendini savunmak için ne yapacağını bilememektedir. Bu nedenle, çocukların geliştirmesi gereken rekabet stillerini belirlemek ve sosyal çevresine en iyi şekilde uyum sağlamasına izin verecek rekabet ve işbirliği arasındaki dengeyi daha iyi anlamaya çalışmak büyük önem taşımaktadır (Paquette, Carbonneau, Dubeau, Bigras ve Tremblay, 2003).

2.7.2. Çocukların Rekabet Stillerini Etkileyen Faktörler

Bugün birçok aile çocuklarının cinsiyetine göre tercihler yapmaktadır. Örneğin, çocukları için oyuncak seçimini kendileri yapan aileler genellikle erkek çocukları için hareketliliği ve rekabeti; kız çocukları için bakım ve iş birliğini artıran oyuncaklar almaktadırlar (Bronstein, 2006; akt. Gür, 2018: 244). Bununla birlikte farkında olarak veya olmadan aile üyeleri, kardeşler arasında rekabet oluşmasına sebep olabilmektedir (Seven, 2021: 144). Çocuklar; kardeşleriyle olan ilişkileri aracılığıyla rekabet etmeyi ve iş birliği yapmayı öğrenebilmektedirler (Ateş, 2019: 11; McGoldrick, Gerson ve Petry, 2020). Çocuk, ebeveynlerinin kendisinden çok kardeşine yönelmiş ilgisini veya önceleri kendi etrafında toplanan ilgi ve şefkatin kardeşine yöneldiğini fark ederse kardeşini rakip olarak görüp onunla rekabete girebilmektedir (Ada, 2018: 206). Çocuğun yeni bir kardeşinin doğmasıyla bu durum yaşanabilmektedir. Büyük çocuğun küçük kardeşi kışkırttığı gibi küçük çocuklar da büyük kardeşi kıskanabilmektedir (Çetinkaya, 2018: 189). Kardeşler arasındaki bu rekabete ve çatışmaya; genel olarak anne-babanın çocukları mukayese etmesi, iyi bir rol model olmamaları, çocuklar arasında adaleti gözlemlemeleri neden olabilmektedir (Gülay Ogelman, 2016: 157). Bu durum ailedeki birliğe zarar vermektedir (Kılıç, 2016: 371).

Rekabetçi ortamın yoğun olduğu bir ailede gerginlik kaçınılmazdır. Aile üyeleriyle rekabet eden birey, kendi istediklerinin olmasını istemektedir ve bu yüzden ailede sıklıkla didişme yaşanmaktadır (Gür, 2017: 112). Kardeşler arası yıkıcı rekabet duygusal ve davranışsal problemlere neden olabilmektedir. Öğrenme güçlüğü, akademik başarının düşük olması, okul reddi, öğretmenlerle ve arkadaşlarla çatışma, zorbalık bu problemlere örnek gösterilebilir (Kiye ve Yoncalık, 2020: 444). Çocuklar aile resmi yaptıklarında ailede çatışma yaşadıkları biri varsa o kişiyi çok küçük ve en son çizebilmektedirler. Bazen de bu kişiyi kasıtlı olarak çirkin veya organlarından

biri/birkaçı eksik şekilde çizebilmektedirler. Şayet çatışma çok büyükse bu resimde o kişiye hiç yer vermeyebilirler. Çocukların çatışma yaşadığı bu kişi/kişiler kıskançlık duygusu beslediği ve rekabet ettiği kardeşi olabilir (Semenova ve Semenova, 1996; akt. Halmatov, 2018: 58). Bununla birlikte otoriter tutum sergileyen ailelerin çocuklarının tek başına karar almakta zorluk çeken, başkasına bağımlı, iletişim problemi yaşayan, uyumsuz davranışlara sahip rekabet edemeyen hassas kişiler olmaları ihtimali yüksektir (Yavuzer, 2001; akt. Özyürek ve Tezel Şahin, 2021: 51).

Paralel oyun döneminde çocuklar oyun oynarken kendilerine odaklı olduklarından rekabet veya iş birliği yapmazlar (Bacanlı, 2021: 96). Çocuk üç yaşına geldiğinde ise rekabet, merak ve cesaret duygularında artış görülmektedir (Gür, 2018: 161). Üç-altı yaş arasını kapsayan fallik dönemde çocuklar karşı cins ebeveynine güçlü bir sevgi ve sahip olma duygusu beslemektedir. Bu doğrultuda bu dönemdeki çocuklar aynı cins ebeveynine kıskançlık duygusu beslemekte ve bu ebeveynini rakip olarak görmektedir. Erkek çocukta görülen bu karmaşaya “oedipus karmaşası”, kızlarda ise “elektra karmaşası” denilmektedir. Çocuklar, ebeveynleriyle girdiği bu rekabet sonucunda aynı cins ebeveyniyle özdeşleşmektedir. Böylece çocukların cinsel kimlikleri olgunlaşmaktadır (Çetinkaya, 2018: 168). Çocuklar altı yaş civarına gelince ise rekabet etmeye daha yatkın olmaktadır (Orçan Kaçan, 2020: 98).

Okula başlayan bir çocuk, farkında olmadan bir yandan rekabet ortamına da girmiş olur (Kılıç, 2016: 487). Çocukların eğitiminde onların duygularına zarar verecek rekabet kullanılmamalıdır (Seven, 2016: 42). Eğitim sistemi, fırsat eşitliğini gözeterek çocukların ilgi ve yeteneklerine göre planlanmış bir eğitimle küresel ölçekte rekabet edebilecek 21. yy becerilerine sahip bireyler yetiştirmeyi hedeflemelidir (Yavuz, 2015: 21-23; akt. Yıldırım ve Ekinci, 2018: 174).

Dünya değiştikçe ihtiyaçlar değişmektedir. Buna rağmen eğitim, küresel ölçekte ekonomik rekabet için önemini korumaktadır (Diker, 2021: 27). Türkiye’de MEB’in görevlerinden biri okul öncesi ve ilköğretim dönemindeki çocukları küresel ölçekte rekabet gücüne sahip ekonomik sistemin gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatarak geleceğe hazırlayan eğitim ve öğretim programlarını tasarlamak, uygulamak ve güncellemektir (Mentiş Taş, 2018: 234). Singapur’da okullar, kendilerini değiştirmeleri ve güçlü oldukları alanlarda birbirleriyle rekabet etmeleri için teşvik edilmekte ve desteklenmektedir. Okullar, birbirleriyle şiddetli bir rekabet içinde olmasına rağmen iş birliğine de önem vermektedirler ve kaynaklarını paylaşmaktadırlar. Rekabete dayalı iş

birlikçi oldukları söylenebilir. Rekabetçi iş birliği felsefeleri, sistemi bir arada tutarak ilerlemelerini hızlandırmalarını sağlamaktadır (Ng, 2019). Fin kültüründe ise rekabete değer verilmemektedir. Bu doğrultuda okullarda spor aktiviteleri yapılmasına rağmen spor karşılaştırmaları yapılmamaktadır (Balaban Dağal, 2019 :102). Toplumsal farklılıklara göre rekabete, bireysel başarıya, iş birliğine ve grup başarısına verilen değer değişmektedir (Gülay Ogelman, 2016: 74).

Dijital çağ olan bu 21. yüzyılda eğitime bakış açısı ve rekabet alanları değişmektedir. Kaliteli bir eğitim sayesinde toplumlar dünyada söz sahibi olabilmektedir (Şimşek, 2020: 1). Öğretmenler, çocukların akademik başarıya dair motivasyonlarını artırmaları için sınıf içinde veya sınıflar arası oluşturdukları rekabetin yıkıcı özellikli olmamasına dikkat etmelidir (Sağır, 2020: 135). Rekabet, uzlaşma ve iş birliği akran ilişkilerinin temel öğeleridir (Gülay Ogelman, 2016: 10). Çocuklar; oyunlar aracılığıyla toplumsal normları, saygı duymayı, sevgiyi, iş birliğini, duygudaşlığı ve rekabet kurallarını öğrenmektedir (Kadan, 2018: 236).

2.8. İlgili Araştırmalar

Okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerileri ile rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada alan yazın taraması doğrultusunda her iki alanda da yapılan araştırmalara rastlanmıştır. Bu başlık altında her iki alanda yapılan yurt içi ve yurt dışı araştırmalara yer verilmiştir. Araştırmaların sunumunda, günümüzde yapılan araştırmalardan geçmişte yapılan araştırmalara doğru bir sunum biçimi izlenmiştir.

2.8.1. Yirmi Birinci Yüzyıl Becerileriyle İlgili Yapılan Araştırmalar

Çetin ve Çetin (2021) tarafından yapılan çalışmada, MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı ve etkinlik kitabının 21. yüzyıl becerileri bakımından eleştirel şekilde incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları, okul öncesi eğitim programı ve etkinlik kitabında bilgi, medya ve teknoloji becerilerinin ele alınmadığını; okul öncesi eğitim programı ve etkinlik kitabının 21. yy becerilerinden öğrenme ve yenilik ile yaşam ve kariyer becerilerini destekler özellikle olduğunu ortaya koymuştur.

Rentzou (2021) tarafından yapılan çalışmada erken çocukluk eğitimcilerinin bakış açısından Kıbrıs okul öncesi ortamlarının fiziksel ortamının, bir 21. yüzyıl öğrenme ortamı olup olmadığını ve çocukların ihtiyaçlarını ve yirmi birinci yüzyıl becerilerinin gelişimini destekleyip desteklemediğinin araştırılması amaçlanmıştır.

Araştırmanın örneklemi 34 erken çocukluk eğitimcisiinden oluşmuştur. Bu araştırmanın sonuçları, fiziksel çevrenin genel kalitesinin orta düzeyde olduğunu ve daha çok 21. yüzyıl çevresine ilişkin tavsiyelere uymayan geleneksel bir örgütlenmeyi takip ettiğini göstermiştir.

Sylva, Sammons, Melhuish, Siraj ve Taggart (2020) tarafından yapılan çalışmanın amacı, boylamsal çalışma yoluyla, okul öncesi yıllarda gözlemlenen süreç kalitesinin, 11 yaşında çocuklarda iki 21. yüzyıl becerisinin (öz denetim ve sosyal davranışlar) gelişimine katkısını göstermektir. Katılımcılar 141 okul öncesi merkezinden rastgele seçilmiştir. Araştırma sonucu süreç kalitesinin, okulda ve sonraki yetişkin yaşamında başarıyı destekleyen iki 21. yüzyıl becerisinin gelişimine önemli bir katkı sağladığını göstermiştir.

Alkoç (2020) tarafından yapılan çalışmada, okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri ile eleştirel düşünme becerilerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi, 1334 öğretmen adayından oluşmuştur. Yirmi birinci yüzyıl öğrenen becerilerini kullanma durumları ve eleştirel düşünme eğilimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Hamalı vd. (2020) yaptıkları çalışmada sınıf öğretmenlerinin 21. Yüzyıl becerilerine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin çoğu, 21. yüzyıl becerilerini teknolojiyi kullanma becerisi olarak tanımlamışlardır. Katılımcılar teknolojiyi kullanma konusunda kendilerini öğrencilerinin ihtiyaçlarına cevap verecek yeterlikte olmadıklarını düşünmektedir ve teknolojiyi kullanma konusunda kendilerini geliştirmek adına sosyal medyadaki eğitim sitelerini takip ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar ayrıca ilköğrencilerinin gelişimine uygun oyun tabanlı öğrenme, yaparak-yaşarak öğrenme gibi birçok farklı yöntem ve teknikle ders işlediklerini, bu açıdan 21. yüzyıl becerileri ile bu etkinliklerin birbiriyle örtüştüğünü ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu deney, araştırma, rol oynama gibi öğretim yöntem ve tekniklerini kullanarak 21. yüzyıl becerilerini kazandırmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Karademir (2020) tarafından yapılan çalışmada, bilim sanat merkezinde özel yetenekli ilköğrenci ikinci sınıf çocuklarının 21. yüzyıl becerilerinden öğrenme ve yenilenme becerilerinin gelişiminde dijital öyküleme uygulamalarının etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları çocukların gerçekleştirdikleri dijital

öyküleme uygulamalarının 21. yüzyıl becerileri bağlamında, öğrenme ve yenilenme becerilerinden eleştirel düşünme ve problem çözme alt becerilerinin olumlu yönde geliştirdiğini, işbirliği ve iletişim becerilerinin değişmediğini göstermiştir.

Külegel (2020) tarafından yapılan araştırmada Çevre eğitime dayalı Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik (E- STEM) temelli etkinlik geliştirmek, sunmak ve geliştirilen etkinliklerin özel yetenekli çocuklarda çevreye yönelik algılarını ve 21. yüzyıl becerilerini saptamak hedeflenmiştir. Araştırmanın örneklemini özel yetenekli beşinci ve altıncı sınıfta okuyan çocuklar oluşturmuştur. Araştırma sonuçları E-STEM etkinlikleri ile özel yetenekli çocukların 21. yüzyıl becerilerinin olumlu yönde geliştiğini göstermiştir.

Kaya (2020) tarafından yapılan araştırmada, sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin 21. yy becerileriyle girişimcilik beceri düzeylerinin çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesi, aralarındaki ilişkinin belirlenmesi ve bu becerilere ait görüşlerinin ortaya konması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 275 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırma sonucunda katılımcıların kendilerine dair 21. yy becerileri düzeylerinin hem ölçek bütününde hem alt boyutlarda orta değer üzerinde olduğu ve 21. yy becerileri ile girişimcilik becerileri arasında pozitif yönlü çok güçlü bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir.

Simsar, Yalçın ve Dinler (2020) tarafından "3-4 Yaş Çocukları İçin 21. Yy Becerileri Ölçeği (DAY-1)"nin geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Çalışmanın örneklem grubunu, üç-dört yaş 850 okul öncesi çocuğu oluşturmuştur. Çalışma sonucunda geçerli ve güvenilir "3-4 Yaş Çocukları İçin 21. Yy Becerileri Ölçeği (DAY-1)" ortaya konulmuştur.

Yalçın vd. (2020) tarafından yapılan çalışmada beş-altı yaş çocuklarının 21. yy becerilerine yönelik bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini beş-altı yaş grubundaki 622 okul öncesi çocuğundan oluşmuştur. Çalışma sonucunda geçerli ve güvenilir "5-6 Yaş Çocukları için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)" ortaya konulmuştur.

Göktepe Yıldız (2020) lise öğrencilerinin 21. yy becerilerini ve bu becerilerinin okullarda elde ettikleri akademik başarıları ile ilişkisini incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin girişimcilik, inovasyon, sosyal sorumluluk ve liderlik, bilgi ve teknoloji okuryazarlığı, kariyer bilinci beceri düzeyleri ortalamanın üzerindedir;

problem çözüme ve eleştirel düşünme beceri düzeyleri ortalamasının altında bulunmuştur. Bilgi ve teknoloji okuryazarlığı becerileri ve girişimcilik-inovasyon becerileri boyutunda erkeklerin kızlardan daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu belirlenmiştir. Eleştirel düşünme ve problem çözüme becerileri boyutunda ise kızların erkeklerden daha yüksek puan ortalaması olduğu ortaya konmuştur.

Aydın ve Duman (2020) tarafından yapılan çalışmada, üniversite yabancı dil hazırlık sınıfı öğrencilerinin 21. yüzyıl beceri seviyelerinin ve 21. yy becerilerinin çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada eleştirel düşünme ve problem çözüme, girişimcilik ve inovasyon, bilgi ve teknoloji okuryazarlığı, sosyal sorumluluk ve liderlik becerileri ve kariyer bilincini ölçen bir ölçek kullanılmıştır. Bu araştırma sonuçlarına göre yabancı dil hazırlık sınıfı öğrencilerinin 21. yy beceri seviyelerinin yüksek olduğu, kız ve erkek öğrencilerin 21. yüzyıl beceri düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunmadığı, lisans ve ön lisans program türünde öğrenim gören öğrencilerin 21. yüzyıl beceri düzeylerinde ön lisans öğrencileri lehine anlamlı bir farklılık bulunduğu saptanmıştır. Mevcut çalışmadaki sonuçlar, katılımcıların kendilerine yönelik algılarından ve görüşlerinden ibarettir.

Erdoğan (2020) tarafından yapılan çalışmada Türkçe dersi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerinin, yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile ilişkisi incelenmiştir. Araştırmada 21. yüzyıl becerilerinin sınıf düzeyi, mezun olunan lise türü, cinsiyet, lisansüstü eğitim yapma isteği ve kitap okuma alışkanlığına göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Türkçe öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri ve yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında pozitif yönde, anlamlı ve orta seviyede ilişki tespit edilmiştir. Yirmi birinci yüzyıl becerilerinden öğrenme ve yenilenme becerileri ile yaşam ve kariyer becerileri boyutlarının Türkçe öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmelerinin anlamlı yordayıcıları olduğu tespit edilmiştir.

Özyurt (2020) tarafından yapılan çalışmada, “21. Yy Becerileri Öğretimi Ölçeği”nin Türkçeye uyarlanması amaçlanmıştır. Öğretmen adayları örneklemini oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda, geçerli ve güvenilir “21. Yy Becerileri Öğretimi Ölçeği Türkçe Formu” uyarlaması yapılmıştır. Bu ölçek, öğretmen adaylarının 21. yy becerileri öğretimine dair özyeterlik algılarını belirlemek için bir ölçme aracıdır.

Kurudayıoğlu ve Soysal (2019) tarafından yapılan çalışmada 2018 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programındaki (1-8. Sınıf) kazanımlar P21 becerilerine uygunluk

bakımından incelenmiştir. Araştırma sonucunda programdaki toplam 524 kazanım arasında; yaşam ve kariyer becerilerine 104, öğrenme ve yenilikçilik becerilerine 307, bilgi-medya ve teknoloji becerilerine 37 kez yer verilmiş olduğu saptanmıştır.

Kayhan, Altun ve Gürol (2019) isimli araştırmacılar tarafından yapılan araştırmada Türkçe öğretim programının (2018)'in sekizinci sınıf kazanımlarının, ders metinleri ve etkinliklerinin 21. yy becerileri bakımından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları, Türkçe öğretim programında metin ve etkinliklerde 21. yüzyıl becerilerinin yer aldığını ama dağılımın dengeli olmadığını göstermiştir.

Yalçın (2019) tarafından yapılan araştırmada öğretmen adaylarının öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerinden öğrenme ve yenilik becerilerini ölçmeye yarayan ölçeklerle ilgili farkındalıklarının ve yeterlik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 214 öğretmen adayından oluşmuştur. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının Durumsal Yargı Testlerini daha önce duymadıklarını ayrıca bu testleri en düşük oranda hazırlayabildiklerini, bunu bilgisayar simülasyonlarının takip ettiğini göstermiştir.

Akçay (2019) tarafında yapılan çalışmada 21. yüzyıl becerilerinden iletişim, iş birliği, eleştirel düşünme ve yaratıcılık becerilerinin İngilizce dil öğretiminde kullanılan ders kitaplarına ne ölçüde dâhil edildiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmada dört ilköğretim ders kitabı serisi - Power Up, Oxford Discover, Give Me Five and Big English Plus – analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda, her bir ders kitabı serisinin 21. yüzyıl becerilerini belli ölçülerde dâhil ettiği belirlenmiştir.

Güler (2019) tarafından yapılan araştırmada üniversite öğrencilerinin 21. yy becerileri öz yeterlik algı düzeylerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 150 beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencisi oluşturmuştur. Bu araştırmanın sonuçlarından biri, 21. yüzyıl becerileri öz-yeterlik algılarının öğrencilerin yaş ve lisansüstü eğitim yapma arzusu lehine anlamlı değişiklik gösterdiğiidir.

Cevik ve Senturk (2019) tarafından yapılan çalışmada, 15-25 yaş grubundaki ergen ve erken yetişkinlik dönemindeki öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerinin ortaya çıkarılması için çok boyutlu bir 21. yüzyıl beceri ölçeğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Katılımcılar lise, ön lisans ve lisans öğrencilerinden oluşan toplam 660 öğrenciden

oluşturmuştur. 21. yüzyıl becerilerini belirlemek için beş alt faktör ve 41 maddeden oluşan çok boyutlu bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçek, beşli Likert tipi bir ölçektir.

Aydın (2019) tarafından yapılan çalışmada üniversite öğrencilerinin 21. yy becerilerine yönelik yeterlik algılarının, 21. yy becerilerinin elde edilmesine verdikleri öneme yönelik fikirlerinin ve lisans eğitimleri boyunca aldıkları derslerde 21. yy becerilerinin yansımalarına dair fikirlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi, 233 son sınıf İngilizce öğretmen adayından oluşmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğretmen adaylarının araştırma kapsamındaki 21. yy becerilerine sahip olma bakımından kendilerini yeterli hissettikleri, 21. yy becerilerine sahip olmayı önemli buldukları belirlenmiştir. Ayrıca aldıkları hizmet öncesi eğitimi, 21. yy becerilerinin kazandırılması bakımından yeterli bulmadıklarını ifade etmişlerdir.

Benek (2019) tarafından yapılan çalışmada, ortaokul çocuklarının sosyobilimsel konularda STEM etkinlikleri tasarımları sağlanmış ve bunun sonucunda onların STEM'e yönelik tutumları, 21. yüzyıl becerileri, STEM'e, STEM uygulama sürecine ve sosyobilimsel konulara yönelik görüş ve düşünceleri araştırılmıştır. Bu çalışma sonucunda sosyobilimsel STEM uygulamasının; çocukların 21. yüzyıl becerilerini olumlu yönde etkilediği, çocukların 21. yüzyıl becerilerini kalıcı bir şekilde geliştirdiği, 21. yüzyıl becerilerini cinsiyete göre etkilemediği sonucuna varılmıştır. Ayrıca çocukların bu konularda araştırma yapma, bu konulara yönelik çözüm bulma becerileri ve bu konularda proje hazırlama düşüncelerini, yaratıcı, yansıtıcı ve yenilikçi düşünme becerilerini olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Bircan (2019) tarafından yapılan çalışmada ilkokul dördüncü sınıf çocuklarına uygulanan stem eğitimi etkinliklerinin ve çocukların aldığı eğitimin, çocukların STEM'e yönelik tutumlarına, 21. yy becerilerine ve matematik başarılarına etkileri incelenmiştir. Bu çalışmadaki çocuklar; STEM uygulamaları sonucunda işbirliği, yaratıcılık, iletişim ve eleştirel düşünme gibi 21. yy becerilerinin geliştiğini anlatmışlardır.

Çınar (2019) tarafından yapılan çalışmada ortaokul öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerilerine yönelik algı ve görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bulgular incelendiğinde öğretmenler "Öğrenme ve Yenilenme Becerileri" boyutunda en çok "Karşılaştığım problemleri çözmek için akıl yürütme yöntemlerini kullanırım", en az

“Problemlerin çözümünde bütün-parça arasındaki ilişkileri analiz ederim.” ifadelerini benimsemişlerdir. “Yaşam ve Kariyer Becerileri” boyutunda en çok “Öğrenmenin yaşam boyu devam eden bir süreç olduğunu bilirim, en az “Diğerlerinin bir konu üzerindeki düşüncelerini dinlerim.” benimsedikleri ifadelerdir. “Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri” boyutunda en çok “Bilgiye ulaşmada teknolojik araçları kullanırım.”, en az “Bilgi paylaşımında sosyal ağları kullanırım.” ifadesini benimsemişlerdir. Araştırmada kadın ve erkek öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri görüşlerinin sadece “Öğrenme ve Yenilenme” boyutunda erkek öğretmenler lehine farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda 10-15 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin, 21 ve üzeri yıl kıdeme sahip öğretmenlere göre daha fazla “Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerilerini” kullandıkları sonucuna varılmıştır. Görüşmenin başında öğretmenlere, kendi okulunda çalışan diğer öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine sahip olup olmadığı eğer sahip değilse sebebinin ne olduğu sorulduğunda, öğretmenlerin çoğu 10 ve 20 yılını doldurmamış öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine sahip olduğunu düşündüklerini, 20 ve üzerindeki kıdeme sahip öğretmenlerin ise sahip olmadığını düşündüklerini belirtmişlerdir. Sahip olmayanların ise ileri yaşta olmaları, gelişen teknolojiye ayak uyduramamaları, yeniliğe kapalı olmaları ve mesleki yıpranmayı sebep olarak göstermişlerdir. Öğretmenler, 21. yüzyılda öğretmenlerin çağın gereksinimlerini karşılayabilmek amacıyla en çok teknolojiyi kullanabilmesi gerektiğini, kendini sürekli yenilemesi gerektiğini, bilginin edinimi, aktarımı ve güncellemesini yapabilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ayrıca güncel hayatı ve teknolojik gelişmeleri takip etmesi ve kendi alanına hâkim olup yaratıcı çözümler üreten bireyler olması gerektiğini belirtmişlerdir. Yirmi birinci yüzyıl becerileri hakkında 20 öğretmenden 10’u biraz bilgisi olduğunu, altısı bilgisinin olduğunu ve dördü bilgisinin olmadığını belirtmişlerdir. Bilgi sahibi olmadığını belirten dört kişiye kısa bir bilgi verildiğinde aslında bu becerileri bildiklerini ancak isim olarak 21. yüzyıl becerileri olarak nitelendirildiğini bilmediklerini belirtmişlerdir. Bilgi sahibi olanlar ise çoğunlukla internetten, haberler vb. kaynaklardan öğrendiklerini belirtmişlerdir.

Kırgız (2019) tarafından yapılan çalışmada 21. yüzyıl becerilerinin Türkçe dersindeki yeri belirlenmeye çalışılmıştır. Türkçe dersinde en fazla yaşam ve kariyer becerilerine, en az ise bilgi, medya ve teknoloji becerilerine yer verildiği belirlenmiştir.

Çelebi ve Sevinç (2019) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin 21. yy becerilerini kullanım düzeylerinin, öğrencilerin gözünden incelenmesi ve 21. yy

becerilerine ait yeterlik algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin 21. yy becerilerine yönelik yeterlik algılarının yüksek olduğu, cinsiyet ve branşlara göre anlamlı bir farklılık olmadığı, öğrenme ve yenilik becerilerinde 20 yıl ve üzeri öğretmenlik yapmış kişilerin puanlarının daha az, kıdemli öğretmenlere göre daha yüksek olduğu, yaşam becerileri alt testinde yüksek lisans yapmış öğretmenlerin ortalamalarının, üniversite mezunu olan öğretmenlerin ortalamalarından anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu ayrıca öğretmenlerin 21. yy becerileri yeterlilik algıları ile öğrencilere göre bu becerileri kullanım düzeyleri arasında düşük düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Yılmaz ve Alkış (2019) isimli araştırmacıların yaptığı çalışmada üniversite öğrencilerinin 21. yüzyıl yeterliliklerine yönelik geçerli ve güvenilir bir ölçeğin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi 560 üniversite öğrencisinden oluşmuştur. Araştırma sonucunda üniversite öğrencileri için geçerli ve güvenilir, 21. yüzyıl yeterliliklerini ölçebilecek bir ölçek geliştirilmiştir.

Sarıtaş (2019) tarafından yapılan araştırmada 2017 yılı Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı dersi program kazanımları ve program kazanımlarının uygulanabilirliğinin 21. yy becerileri bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenleri ve bu öğretmenlerin dokuzuncu sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Katılımcı Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin toplam sayısı 12, 9. Sınıf öğrencilerinin toplam sayısı ise 72'dir. Araştırma sonucunda Dokuzuncu Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programında bilgi okuryazarlığı ve eleştirel düşünme becerisine dair çok sayıda kazanımın; Dokuzuncu Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı ders kitabında bilgi okuryazarlığıyla ilgili çok sayıda metnin ve kitaptaki etkinliklerde bilgi okuryazarlığı ile alakalı pek çok etkinliğin bulunduğu tespit edilmiştir.

Belet Boyacı ve Güner Özer (2019) isimli araştırmacıların yaptığı çalışmada Türkçe dersi öğretim programlarının (2005, 2015, 2017 ve 2018) 21. yy becerileri bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarından biri 2005 Türkçe dersi öğretim programının kazanımlarının 2005, 2015 ve 2017 programlarındaki kazanımlara kıyasla daha çok 21. yüzyıl becerisi barındırdığını göstermiştir.

Bal (2019) tarafından yapılan araştırmada, Temel robotik kodlama eğitiminin ortaokul öğrencilerinin 21. yy becerilerine ve bilgi işlemsel düşünme becerilerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi 50 ortaokul öğrencisinden

oluşmaktadır. Araştırma sonucunda verilen temel robotik kodlama eğitiminin katılımcıların 21. yy becerilerinde anlamlı bir fark sağlamadığı tespit edilmiştir.

Özgün (2019) tarafından yapılan çalışmada, beşinci sınıf çocuklarının 21. yy öğrenme becerilerine, yaratıcı drama yönteminin etkisinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmadaki katılımcı sayısı 32'dir. Gerekli analizler sonucunda deney ve kontrol grubunun 21. yüzyıl öğrenme becerileri düzeylerinde anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Cemaloğlu, Arslangilay, Üstündağ ve Bilasa (2019) isimli araştırmacıların yaptığı çalışmada meslek lisesi öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerilerine yönelik katıldıkları eğitim sonrası öz yeterlik algılarının tanımlanması ve bunların çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 38 öğretmenden oluşmuştur. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin 21. yy becerileri öz yeterlik algısı seviyelerinin “yüksek düzeyde” olduğunu ortaya koymuştur. Öğretmenlerin 21. yy becerilerinin öz yeterlik algılarının eğitim durumuna, cinsiyete ve mesleki kıdeme göre farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Tuğluk ve Özkan (2019) yaptıkları çalışmada, MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programındaki kazanımları ve göstergeleri 21. yy becerileri bakımından çözümlemeyi amaçlamışlardır. Yirmi birinci yüzyıl becerileri alanında çalışma yapan 15 akademik personelden fikirleri alınmıştır. Programın genel incelemesi sonucu, uzman görüşlerine göre Okul Öncesi Eğitim Programının gelişim alanlarındaki kazanımlarda, motor ve öz bakım gelişim alanlarında 21. yy becerileri bakımından amaç ve kazanımların olmadığı ayrıca sosyal-duygusal, bilişsel ve dil becerileri alanlarındaki 21. yy becerileri bakımından kazanımların tüm programdaki kazanımlar içerisinde %25.9'luk bir yer edindiği belirlenmiştir. Yirmi birinci yüzyıl becerilerine göre göstergelerin ise bütün göstergelerin %15.5'ini oluşturduğu tespit edilmiştir.

Motallebzadeh, Ahmadi ve Hosseinnia (2018) tarafından yapılan çalışmada, 21. yüzyıl becerileri ile yabancı dil olarak İngilizce öğrenen İranlıların konuşma ve yazma becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklem grubu, yaşları 15 ile 40 arasında değişen 168 kadından ve 54 erkekten oluşmuştur. Araştırmada kullanılan 21. yy beceri ölçeğinin beş alt yapısı; eleştirel düşünme ve problem çözme, iletişim ve işbirliği, kişilerarası beceriler, liderlik ve teknoloji okuryazarlığı alt boyutlarından oluşmaktadır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre 21. yüzyıl becerileriyle

öğrencilerin yazması ve konuşması arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. İletişim ve iş birliği alt boyutunun yabancı dil konuşma puanı ile en yüksek korelasyona, teknoloji okuryazarlığı alt boyutunun yabancı dil yazma puanı ile en yüksek korelasyona sahip olduğu tespit edilmiştir.

Anagün (2018) tarafından yapılan çalışmada, ilköğretim öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri bakımından yeterliliklerine ilişkin algıları ile yapılandırmacı öğrenme ortamlarını yönetmeye ilişkin algıları arasındaki ilişkilerin yapısal eşitlik modeli kullanılarak incelenmesi amaçlanmıştır. Yirmi birinci yüzyıl becerilerinin öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamını yönetme algıları ile pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Çolak (2018) tarafından yapılan araştırmada ortaokul Fen Bilimleri Dersinin 21. yy becerileri kazandırmasındaki etkililiğinin, öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda incelenmesi amaçlanmıştır. Karma araştırma deseninde tasarlanmış bu araştırmanın nicel verilerinden elde edilen sonuçlarına göre öğretmenlerin uygulanmakta olan öğretim programının 21. yy becerilerine olan etkisine kararsız kaldıkları tespit edilmiştir. Nitel sonuçlar, nicel sonuçları desteklemiştir.

Yalçın (2018) tarafından yapılan araştırmada, 21. yy becerilerinin belirlenmesi ve bu becerilerin ölçülmesi için kullanılan farklı araçların ve yaklaşımların tanıtılması amaçlanmıştır. Türkiye’de öğrencilerin 21. yy becerilerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesinde gerekli ölçme, araç ve yaklaşımların yeterince kullanılmadığı belirlenmiştir.

Özdemir Özden, Karakuş Tayşi, Kılıç Şahin, Demir Kaya ve Bayram (2018) isimli araştırmacıların yaptığı araştırmada öğretmen adaylarının 21. yy becerilerine dair yeterlik algıları ve bu algıların cinsiyet, program, sınıf düzeyi, akademik başarı ve aile gelir düzeyi değişkenlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 1086 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma sonuçları, öğretmen adaylarının 21. yy becerilerine dair yüksek yeterlik algısına; okul öncesi öğretmen adaylarının farklı branşlardaki diğer katılımcı öğretmenlere göre genel olarak daha yüksek puanlara sahip olduğunu göstermiştir.

Murat (2018) tarafından yapılan çalışmada ters yüz sınıf modelinin bilimsel epistemolojik inançlara ve 21. yüzyıl becerilerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın örneklemini beşinci sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Araştırma sonucunda anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Gürültü, Aslan ve Alcı (2018) tarafından yapılan araştırmada ilköğretim öğretmenlerinin 21. yy öğreten becerilerini kullanımlarının hangi düzeyde olduğunu belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları, katılımcı öğretmenlerin 21. yy öğreten becerileri kullanımının yüksek seviyede olduğunu göstermiştir. İlköğretim öğretmenlerinin 21. yy öğreten becerileri kullanımı cinsiyet, çalıştığı kurum değişkenleri açısından farklılaştığı, hizmet yılı ve mezun oldukları fakülte açısından farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Laar, Deursen, Dijk ve Haan (2017) tarafından yapılan araştırmanın amaçlarından biri 21. yüzyıl becerileri ile dijital beceriler arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu araştırmada “hakemli makaleler”, makalelerin dilinin “İngilizce olması” ve “2000-2016” döneminde yayımlanması sınırlamalarıyla sistematik literatür taraması yapılmıştır. 1592 farklı makale incelenmiş bunlardan 75 makalenin önceden tanımlanan dâhil etme kriterlerine uygun olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucu, 21. yüzyıl becerilerinin dijital becerilere göre daha kapsamlı olduğunu ayrıca bahsedilen becerilerin listesinin olduğundan daha kapsamlı olduğunu göstermiştir.

Ekici, Abide, Canpolat ve Öztürk (2017) tarafından yapılan çalışmada küresel ölçekte 21. yy becerilerini tanımlayan kişilerin, kurumların ve kuruluşların hangi becerileri 21. yy becerileri kapsamına aldıkları ve bu becerileri nasıl tanımladıklarını belirlemek amaçlanmıştır. Bu çalışmada 19 kaynak analiz edilmiştir. Bu 19 kaynağın analizi sonucunda 63 farklı beceri elde edilmiştir. Kaynaklarda en çok değinilen beş becerinin sırasıyla; problem çözme, iletişim, işbirliği, yaratıcılık ve eleştirel düşünme becerileri olduğu saptanmıştır.

Qian ve Clark (2016) isimli araştırmacıların yaptığı araştırmada oyun temelli öğrenmenin 21. yüzyıl becerilerinin gelişimi üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda 2010-2014 yılları arasında yayımlanan oyun tabanlı öğrenmeyle ilgili literatür taraması yapılmıştır ve bu araştırmaya dâhil edilme ölçütlerini karşılayan çalışmalar incelenmiştir. Bulgular, oyun temelli bir öğrenme yaklaşımının çocukların 21. yy beceri gelişimini kolaylaştırmada etkili olabileceğini düşündürmüştür.

Ball, Joyce ve Anderson-Butcher (2016) tarafından “21. Yüzyıl Yaşam Kariyer Becerileri Ölçeği” ve “21. Yüzyıl Becerileri Sınıf Ortamı Ölçeği”ni geliştirmek amacıyla ortaokul öğrencileriyle çalışma yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin bu alanlardaki kendi becerilerine ilişkin algıları da incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini ortaokul öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma sonuçları öğrencilerin, tüm alanlardaki becerilerini orta derecede yüksek algıladıklarını göstermiştir.

Atalay, Anagün ve Genç Kumtepe (2016) tarafından yapılan çalışmada yavaş geçişli animasyonların oluşturulma sürecinde öğretmen adayları tarafından 21. yy becerilerinin farklı boyutlarının kullanılma durumlarının ve belirlenen ölçütlere göre animasyon kullanma yeterliklerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 100 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının yavaş geçişli animasyon oluşturma sürecinde, 21. yy becerilerinin farklı boyutlarını farklı aşamalarda ağırlıklı olarak ya da sınırlı düzeyde kullandıkları tespit edilmiştir.

Ünlü (2016) tarafından yapılan araştırmada, ortaokul ders programlarının “bilgi, medya ve teknoloji” becerilerinin öğretimi bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, ortaokul ders programlarının çok azında bilgi, medya ve teknoloji ile ilgili becerilerin öğretime yer verildiği saptanmıştır.

Belet Boyacı ve Atalay (2016) tarafından yapılan çalışmada, ilkökul çocuklarının 21. yy öğrenme ve yenilik becerilerinin ölçülmesi için bir ölçme aracının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini beş farklı ilkökuldaki 609 dördüncü sınıf çocuğu oluşturmuştur. Dördüncü sınıf düzeyinde yapılan bu çalışmanın sonucunda 39 maddelik, likert tipi geçerli ve güvenilir “21. Yüzyıl Öğrenme ve Yenilik Becerileri Ölçeği” geliştirilmiştir.

Anagün, Atalay, Kılıç ve Yaşar (2016) tarafından yapılan çalışmada, öğretmen adaylarının 21. yy becerilerine yönelik algılarının ölçülmesi amacıyla geçerli ve güvenilir bir ölçme aracının geliştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini 686 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma sonucunda amaca uygun geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirilmiştir.

Eryılmaz ve Uluyol (2015) tarafından yapılan çalışmada Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) projesinin 21. yüzyıl becerileri ile ilişkisinin

tespit edilmesi amaçlanmıştır. FATİH projesinin hedeflerinin, 21. yüzyıl becerilerinin bireylere kazandırılma amaçlarıyla örtüştüğü tespit edilmiştir.

Karakaş (2015) tarafından yapılan araştırmada, sekizinci sınıf öğrencilerinin Fen Bilimleri dersine yönelik 21. yy becerilerine sahip olma düzeylerinin tespit edilmesi ile bilişsel, duyuşsal ve sosyokültürel boyutlardan ölçülmesi hedeflenmiştir. Araştırma sonuçları, çocukların cinsiyetlerine göre 21. yy becerileri arasında anlamlı düzeyde farklılık olduğunu ortaya çıkarmıştır. Çocukların 21. yüzyıl becerilerinin bilişsel, duyuşsal ve sosyokültürel boyutlarına yüksek düzeyde sahip olduğu saptanmıştır.

Fong, Sidhu ve Fook (2014) tarafından yapılan araştırmada Malezyalı yüksek lisans öğrencilerinin 21. yüzyıl becerilerinin bazı boyutlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu boyutlar; eleştirel ve yaratıcı beceriler, BİT becerileri, girişimcilik becerileri, yaşam boyu özerk beceriler, liderlik becerileri, iletişim ve İngilizce dil becerileridir. Araştırmanın örneklemi 59 lisansüstü öğrenciden ve dört öğretim görevlisinden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda lisansüstü öğrencilerin kendilerini işbirlikçi, yaşam boyu özerk, BİT ve liderlik becerilerine, ortalama eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerine, iletişim ve İngilizce dil becerilerine ve düşük girişimcilik becerilerine sahip olarak algıladıklarını göstermiştir. Öğretim görevlileriye bu becerilerle ilgili olarak lisansüstü öğrencilerin diğer kültürlerle daha uyumlu olmalarını, problem çözme için BİT becerilerini geliştirmelerini, medya araçlarını benimsemelerini ve işbirlikçi öğrenmenin yanı sıra daha iddialı ve lider olmalarını istediklerini belirtmişlerdir. Aynı zamanda, lisansüstü öğrenciler arasında eleştirel ve yaratıcı düşünme, iletişim, İngilizce ve girişimcilik becerilerinin geliştirilmesine daha fazla önem verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Pheeraphan (2013) tarafından yapılan araştırmanın amacı 21. yüzyıl öğrenme becerileri olan iş birliği, medya-bilgi-iletişim-BİT okuryazarlığı becerilerini geliştirmek için bilgi ve iletişim teknolojisinin (BİT) sınıfta entegrasyonunun etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi 69 lisans öğrencisi ve 22 yüksek lisans öğrencisinden oluşmuştur. Araştırma sonuçları, BİT'in sınıfta entegrasyonunun, yüksek etki büyüklüğü ile hem lisans hem de yüksek lisans seviyeleri için 21. yüzyıl öğrenme becerilerini önemli ölçüde geliştirebileceğini göstermiştir.

Khanlari (2013) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin robotik teknolojinin öğrencilerin kişisel beceri ve yetenekleri üzerindeki etkilerine ilişkin

algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda tüm katılımcılar, robotik teknolojinin öğrencilerin yaratıcılığını ve eleştirel düşünmesini geliştirdiği konusunda hemfikirdir. Katılımcılar, öğretmenlerin öğrencilerin yaratıcılığını teşvik etmede önemli bir role sahip olduğuna ve eylemlerinin, öğrencilerin yaratıcılığını ve eleştirel düşünmesini teşvik edebileceğinin veya cesaretlerini kırabileceğinin farkında olmaları gerektiğine inandıkları saptanmıştır. Benzer şekilde, katılımcılar robotik teknolojinin öğrencilerin takım çalışması ve iş birliği yeteneğini ve ayrıca öğrencilerin başkalarına yardım etme eğilimini teşvik ettiğine inanmakla birlikte, öğretmenlerin bu konuda hayati bir role sahip olduğuna ve bu yetenek ve eğilimi teşvik edebileceğine veya caydırabileceğine inandıkları ortaya konmuştur. Aynı zamanda tüm katılımcılar robotik teknolojinin öğrencilerin özgüvenini ve sosyalliğini geliştirdiği konusunda görüş birliğine sahip olduğu belirlenmiştir.

Arsad, Osman ve Soh (2011) tarafından yapılan çalışmada, Rasch Modeli uygulaması kullanılarak Malezyalı ortaokul öğrencilerinin biyolojiye yönelik 21. yüzyıl becerilerinin ölçülmesi için geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu araç dijital çağ okuryazarlığı, yaratıcı düşünme, etkili iletişim, yüksek üretkenlik ve manevi değerler yapılarının belirlenmesi için geliştirilmek istenmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul öğrencilerinin biyolojiye yönelik 21. yy becerilerinin ölçülmesi için geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirilmiştir.

Sardone ve Devlin-Scherer (2010) tarafından yapılan araştırmada, üniversite öğrencilerinin dijital oyunlarla ilgili motivasyonel faktörlerini ve 21. yüzyıl öğrenme becerilerini tanıma yeteneklerini belirlemek amaçlanmıştır. Yirmi bir üniversite öğrencisi ile karma bir çalışma yürütülmüştür. Araştırma sonuçları, çalışmadaki öğrencilerin oyunlara gömülü öğrenme becerilerini tespit edebildiklerini göstermektedir.

Yukarıdaki araştırmalar incelendiğinde, 21. yüzyıl becerileriyle ilgili çalışmaların en çok öğretmen adaylarıyla yapıldığı görülmektedir. Konuyla ilgili ortaokul öğrencileri ile yapılan çalışmaların sayısının; okul öncesi dönem, ilkökul, lise öğrencilerine göre daha fazla olduğu görülmektedir. Eğitim programlarının 21. yy becerilerine göre incelendiği çalışmalar arasında en çok Türkçe dersi programları üzerinde çalışıldığı görülmektedir. Okul öncesi ile 21. yy becerilerinin incelendiği çalışmaların sayısının çok az olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda,

- MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan kazanımlar ve göstergeler 21. yy becerileri açısından incelenmiştir.
- MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı ve etkinlik kitabı 21. yy becerileri bakımından incelenmiştir.
- Üç-dört ve beş-altı yaş çocuklarının 21. yy becerilerine yönelik ölçek geliştirilmiştir.
- Okul öncesi öğretmen adaylarının 21. yy becerileri ile eleştirel düşünme becerileri arasındaki ilişki ve bu becerileri çeşitli değişkenler göre incelenmiştir.
- Okul öncesi yıllarda gözlemlenen süreç kalitesinin iki 21. yy becerisi (öz denetim ve sosyal davranışlar) gelişimine katkısı incelenmiştir.
- Erken çocukluk eğitimcilerinin bakış açısından Kıbrıs okul öncesi fiziksel ortamlarının, 21. yy öğrenme ortamı olup olmadığı ve 21. yy becerilerinin gelişimini destekleyip desteklemediği incelenmiştir.

Bu çalışmalara bakıldığında okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerilerinin çeşitli değişkenlere göre veya okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerilerinin rekabet stillerine göre incelendiği araştırmalara rastlanmamıştır.

2.8.2. Rekabet ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Tsiakara ve Digelidis (2021) tarafından yapılan araştırmada çocuklar ürün ve süreç hedefli iki oyuna katılmışlardır. Araştırmacılar tarafından çocukların performanslarında, birinci ve ikinci koşul arasında fark olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi 16 erkek, 14 kız okul öncesi çocuğundan oluşmuştur. Bu araştırmanın sonuçları okul öncesi çocuklarının oyun amacı ürün olduğunda, süreç olduğundan daha iyi performans sergilediklerini göstermiştir. Bu sonuçlar, okul öncesi çocukların rekabet koşullarını anladığını ve üstün olma arzusunu ifade ettiğini göstermiştir.

Bülbül ve Akkaynak (2021) tarafından yapılan çalışmada, okul öncesi eğitimi almakta olan 48-72 aylık çocukların rekabet stilleri ile çocuklara yönelik ebeveyn tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. İlişkisel tarama yönteminin kullanıldığı bu araştırmanın örneklemi 280 okul öncesi çocuk ve ebeveynlerinden

oluşturmuştur. Araştırma sonucunda çocuğun yaşına, annelerinin öğrenim durumuna, ebeveynlerinin yaşına göre üç boyutta şekillenen rekabet stilleri arasında istatistiksel olarak anlamlı herhangi bir ilişki bulunmamıştır. Okul öncesi çocukların cinsiyetlerine ve çocuğun yaşına göre rekabet stili toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır. Bu farklılığın ise 48-60 ay çocukların genel rekabet stili toplam puanlarının, 61-72 ay yaşındaki çocuklara göre daha düşük olmasından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Çocuğun cinsiyetine göre ölçeğin toplam puanı istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemiştir. Çocukların annelerinin çalışma durumlarına göre sahip oldukları başkalarına odaklı, baskınlık korunumu hiyerarşisi odaklı ve genel rekabet stilleri farklılaşmazken; çocukların göreve yönelik rekabet stillerinin farklı düzeyde gelişim gösterdiği saptanmıştır. Annesi memur olan çocukların, annesi ev hanımı olan çocuklara kıyasla daha zayıf bir şekilde göreve yönelik rekabet stili sergiledikleri tespit edilmiştir. Çocukların babalarının özel sektörde, kamuda ya da diğer mesleklerde çalışıyor olmasıyla çocukların geliştirdikleri rekabet stilleri arasında herhangi bir ilişki tespit edilmemiştir. Otoriter, aşırı koruyucu ve izin verici ebeveyn tutumlarıyla çocukların “Başkalarına odaklı rekabet stili” arasında; demokratik ve izin verici ebeveyn tutumlarıyla çocukların “Göreve yönelik rekabet stili” arasında; demokratik, otoriter, aşırı koruyucu ve izin verici ebeveyn tutumlarıyla çocukların “Baskınlık korunumu hiyerarşisi odaklı rekabet stili” arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Ailelerde demokratik ebeveyn tutumları geliştikçe bundan çocukların başkalarına odaklı rekabet stilleri pozitif yönde etkilenecek gelişmektedir. Benzer şekilde “Otoriter ebeveyn tutumu” sergileyen ailelerde büyüyen çocuklar ile “Aşırı koruyucu ebeveyn tutumu” Sergileyen ebeveynler tarafından yetiştirilen çocukların “göreve odaklı rekabet” stilleri bundan olumsuz yönde etkilendiği araştırma sonucunda tespit edilmiştir.

Bay (2020) tarafından yapılan çalışmada, okul öncesi eğitimi almakta olan çocukların rekabet stillerini belirlemek ve bazı sosyo-demografik değişkenler bakımından incelemek amaçlanmıştır. Bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Örneklem grubu 48-72 aylık 223 okul öncesi çocuktan oluşmuştur. Çalışma sonucu; çocukların en çok baskınlığın korunumu hiyerarşisi stilini kullandıklarını, daha sonra ise göreve yönelik rekabet stilini kullandıklarını, çocukların rekabet stillerinin cinsiyete göre farklılık göstermediğini göstermiştir. Çocukların yaşlarının artmasıyla göreve yönelik rekabet ve baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stilleri puanları da

artmıştır. Çocukların okula devam süreleri arttıkça göreve yönelik rekabetleri ve baskınlığın korunumu hiyerarşisi ortalamalarının arttığı görülmüştür. Babası ilkokul-ortaokul mezunu olan çocukların başkalarına odaklı ve annesi üniversite ve üstü mezuniyete sahip çocukların baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabetlerinin diğer gruplardan anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Herrmann, Engelmann ve Tomasello (2019) tarafından yapılan çalışmada rekabetçi fedakarlığın ontogenetik kökenlerinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini beş ve sekiz yaşındaki çocuklardan oluşmuştur. Bu çocuklar gözlemlenirken veya izlenmezken ikili paylaşım oyunu oynamışlardır. Çocuklar, bir sonraki oyun için bir gözlemci tarafından seçilmek üzere birbirleriyle yarışmışlardır. Sekiz yaşındakiler, paylaşım oyununda yalnızca davranışları üçüncü bir tarafça gözlemlendiğinde değil aynı zamanda sonraki bir oyun için seçilme şanslarını etkileyebileceğinde de daha paylaşımcı oldukları tespit edilmiştir.

Bilici (2019) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi eğitimi almakta olan 60-72 aylık çocukların sosyal duygusal uyumları, sosyal problem çözme becerileri ve rekabet stilleri arasındaki ilişkinin ve çocukların sosyal duygusal uyumları, sosyal problem çözme becerileri ve rekabet stillerinin bazı değişkenler bakımından incelenmesi hedeflenmiştir. Nicel araştırma modeli olan betimsel tarama modelinin kullanıldığı bu araştırmanın örneklem grubu 60-72 aylık 110 çocuktan ve 12 okul öncesi öğretmeninden oluşmuştur. Araştırma sonucuna göre 60-72 aylık çocukların sosyal duygusal uyumları ile rekabet stilleri alt boyutları arasında anlamlı düzeyde ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte rekabet stillerinin ise anne öğrenim düzeyi ve baba öğrenim düzeyi bakımından anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Hu ve Zhu (2018) tarafından yapılan araştırmada iki-dört yaş arası 79 çocuk ve beş-altı yaş arası 84 çocuk ile çalışılmıştır. Çocuklar öncelikle kazananın ödül alacağı ikili bir yarışa girmişlerdir. Her çocuk aynı yaş grubundan başka bir çocukla rastgele eşleştirilmiştir. Ardından araştırmacılar çocukların önceki yarışma görevinde etkileşime girdikleri bir çocukla ve etkileşimde bulunmadıkları rastgele bir sınıf arkadaşıyla yeniden rekabet etme kararlarını izlemişlerdir. Araştırma sonucunda küçük çocukların büyük çocuklara göre rekabet etmeye daha istekli oldukları tespit edilmiştir.

Khadjavi ve Nicklisch (2018) tarafından yapılan araştırmada bir çocuğun özellikleri ile ebeveynlerinin özelliklerinin ve rekabet konusundaki kararlarında hırslarının etkilerini birlikte analiz etmek amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları ebeveynlerin, çocuklarının meslek yaşamındaki başarısına ilişkin hırslarının çocuklarının rekabet gücünü yordadığını, son derece hırslı ebeveynlerin çocuklarının kazanma şansları düşük olsa bile rekabet etme eğiliminde olduklarını, daha yüksek gelire sahip ebeveynlerin çocuklarının meslek yaşamları için daha az hırslı olduğunu göstermiştir.

Pappert, Williams ve Moore (2017) tarafından dört ile altı yaşındaki çocuklarda rekabetçi bir ortamın kaynak tahsisini nasıl etkilediğini incelemek amacıyla deneysel bir araştırma yapılmıştır. Çocuklardan kendilerine verilen sekiz adet boya kalemi ile bir resmi boyamaları istenmiştir. Çocukların yarısı, tüm çocukların bir resim boyayacağı ve en iyi resmin bir ödül kazanacağı söylenen rekabetçi bir koşula yerleştirilmiştir. Çocukların diğer yarısı ise resimlerin hepsinin laboratuvar duvarlarını süslemek için kullanılacağını söylendiği, rekabetçi olmayan bir koşula atanmıştır. Araştırma sonuçları rekabetçi durumdaki çocukların resimlerini renklendirmelerinin ortalama bir dakika ve elli saniye daha uzun sürdüğünü, rekabet koşulundaki çocukların, rekabetin olmadığı koşuldaki çocuklara kıyasla boya kalemi paylaşım konusunda daha az cömert davrandıklarını göstermiştir.

Uyanık Balat vd. (2017) tarafından yapılan çalışmada Paquette vd. (2013) tarafından geliştirilmiş olan Okul Öncesi Rekabet Ölçeği'ni uyarlamak amaçlanmıştır. 48-72 aylık toplam 208 çocuk ve 42 okul öncesi öğretmeniyle çalışılmıştır. Araştırma sonucunda ölçek Türkçeye geçerli ve güvenilir bir şekilde uyarlanmıştır.

Schmidt, Hardecker ve Tomasello (2016) tarafından yapılan çalışmada çocukların bir rakibin rasyonel bir oyun oynama stratejisi izlemesini bekleyip beklemediğini araştırmak amaçlanmıştır. Üç ve beş yaşındaki okul öncesi dönem çocuklarının kural ve mantık ihlallerini protesto edip etmediğini değerlendirmişlerdir. Araştırma sonuçları birçok çocuğun, özellikle de üç yaşındakilerin çoğunun protesto etmekten kaçındığını; kuralları çiğneyen bir rakiple karşılaştıklarında, 3 yaşındakilerin rakibin yalnızca kural ihlallerini protesto ettiğini; beş yaşındakilerin hem rakibin kural ihlallerini protesto ettiğini hem de kural ihlalleri bağlamında irrasyonel davranışları protesto ettiklerini göstermiştir.

Yang ve Yu (2016) tarafından deneysel yöntemle yapılan araştırmada tek çocuk olanların ve kardeşi olan çocukların rekabete göre nasıl farklılık gösterdiklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları tek çocuk olanların kazanma ihtimallerini küçümsediklerini ve rekabetten çekindiklerini ancak kazanma olasılıkları arttıkça rekabeti benimsediklerini, göreceli performanslarına ilişkin geri bildirimin rekabet etme isteğindeki farkı azalttığı tespit edilmiştir.

Sönmez (2016) tarafından yapılan araştırmada çocukların yarışmalı ve yarışmasız ortamlarda kendi performanslarını nasıl algıladıklarının ve performanslarından memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi 61 erkek, 51 kız okul öncesi dönem çocuğundan oluşmuştur. Araştırmada iki deney uygulanmıştır. İlk deney bireysel, ikinci deney ise çift olarak uygulanmıştır. Araştırma sonucunda çocukların yarışmasız ortamda %46,4, yarışmalı ortamda ise %59,8 oranında performanslarının daha iyi olduğunu belirttikleri, çocukların iki durumda da kendilerini mutlu hissettikleri tespit edilmiştir.

Tsiakara (2015) tarafından yapılan araştırmada, okul öncesi sınıflarında çocukların rekabetçi davranışları nasıl ifade ettiklerinin incelenmesi ve izlenmesi; çocuklarda rekabetçi davranışın ve çocukların rekabetçi davranışı ne sıklıkla açığa vurduklarının incelenmesi için doğrudan bir gözlem sisteminin geliştirilmesi; bir öğrenme ortamındaki rekabetin okul öncesi çocukların performans algılarını nasıl etkilediğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları okul öncesi sınıflarında rekabetin varlığını; çocukların sözel ve fiziksel olarak rekabetçi davranışlar sergilediklerini; erkeklerin daha çok fiziksel, kızların ise sözel rekabetçi davranışlar sergilediklerini; çocukların planlı etkinlikler sırasında daha sık, serbest etkinlikler, kahvaltı zamanı ve tartışmalar sırasında daha az rekabetçi davranış sergilediklerini; öğrenme ortamındaki rekabetin, okul öncesi çocukların performanslarına ilişkin algılarını etkilemediğini göstermiştir.

Zhu, Guan ve Li (2015) tarafından yapılan araştırmada gruplar arası rekabetin çocukların olumlu sosyal davranışları üzerindeki olası etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi 2,5-3,5 yaş 157 çocuk ve 5,5-6,5 yaş 164 çocuktan oluşmuştur. Bu çocukların 162'si erkek ve 159'su kız çocuğudur. Araştırma sonuçları, gruplar arası rekabeti deneyimledikten sonra 2,5-3,5 yaşındaki çocukların 5,5-6,5 yaşındakilere göre grup içi üyelerine karşı prososyal davranma eğiliminde olduklarını göstermiştir.

A. A. Tsiakara ve Digelidis (2014) isimli araştırmacıların yaptığı araştırmada okul öncesi çocukların rekabetçi ve rekabetçi olmayan koşullar altındaki performanslarına ve memnuniyetlerine ilişkin algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini dört-altı yaş arası 40 erkek ve 40 kız okul öncesi çocuğundan oluşmuştur. Sonuçlar, çocukların çoğunluğunun sonuçtan bağımsız olarak her iki koşulda da performanslarını 'yüksek' olarak değerlendirdiğini göstermiştir. Ayrıca, çocukların daha yüksek bir yüzdesi, iki koşulda da sonuç ne olursa olsun kendilerini mutlu hissettiklerini söylemiştir.

A. Tsiakara ve Digelidis (2014) isimli araştırmacıların yaptığı çalışmada okul öncesi sınıflarındaki çocukların rekabetçi davranışlarını objektif olarak değerlendiren ve anaokulu sınıf ortamında rekabetçi davranışları tanımayı ve izlemeyi amaçlayan doğrudan gözlemsel bir sistem geliştirmek ve sunmak amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 86 kız ve 90 erkek okul öncesi çocuğundan oluşmuştur. Araştırma sonucunda geçerli bir gözlem sistemi geliştirilmiştir.

Liu ve LaFreniere (2014) tarafından yapılan çalışmada karma yaş etkileşiminin akranlar arasındaki iş birliğini artırabileceği ve rekabeti azaltabileceği hipotezinin test edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 60 okul öncesi çocuğundan (27 kız, 33 erkek) ve 20 üçüncü ve altıncı sınıf öğrencisinden (dokuz kız, on bir erkek) oluşmuştur. Araştırma sonuçları genel olarak karışık yaş gruplarındaki çocukların oyun oynamaya daha fazla zaman harcadıklarını, kaynak paylaşımında daha işbirlikçi ve adil olduklarını ve aynı yaş gruplarındaki çocuklara göre daha yüksek performans puanlarıyla daha iyi organize olduklarını göstermiştir. Fiziksel olarak yardım etme, model olma, talimat verme ve oyunu oynama sırası önerme olarak tanımlanan bu daha yüksek düzeydeki işbirliğinin, çoğunlukla daha büyük çocukların davranışlarından kaynaklandığı görülmüştür.

Paquette vd. (2013) tarafından yapılan çalışmada fiziksel saldırganlık ve ilişkisel saldırganlık gibi belirli davranışlar dışında, okul öncesi çocuklarda kaynaklar için rekabet stillerini değerlendirmek için bir araç geliştirmek amaçlanmıştır. Araştırma sonuçları, göreve yönelik rekabet davranışlarının yaşla birlikte arttığını ve kızların erkeklere göre önemli ölçüde daha fazla görev odaklı rekabet davranışı sergilediklerini; göreve yönelik rekabet ve toplum yanlısı davranışlar arasında pozitif yönlü bir ilişki ortaya çıktığını göstermiştir. Okul öncesi dönem çocuklarının rekabet stillerini ölçmek için geçerli bir ölçme aracı geliştirilmiştir.

Köroğlu Yıldız ve Akbağ (2013) tarafından öğrencilerin mükemmeliyetçi kişilik özellikleri ve rekabetçi tutumlarının bazı sosyo-demografik değişkenler bakımından incelenmesinin amaçlandığı araştırmanın örneklemi 260 kız ve 203 erkek lise öğrencisinden oluşmuştur. Araştırma sonuçları kız öğrencilerin erkek öğrencilere ve resmi lisede okuyan öğrencilerin Anadolu liselerinde okuyanlara göre daha rekabetçi tutuma sahip olduklarını göstermiştir.

Angeliki ve Nikolaos (2012) isimli araştırmacıların yaptığı çalışmada, okul öncesi çocukların rekabetçi davranışları nasıl belli ettiğinin ve başarılı olma isteklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi dört-beş yaş 195 okul öncesi çocuğundan oluşmuştur. Araştırma sonuçları okul öncesi çağındaki çocukların hem sözlü hem de fiziksel olarak çeşitli muhalif, rekabetçi davranışlar gösterdiğini göstermiştir.

Malkoç ve Erginsoy (2012) tarafından yapılan çalışmada ilişkilere ilişkin bilişsel çarpıtmalar ve çok boyutlu kıskançlığın üniversite öğrencilerinin rekabetçi tutum özellikleri üzerindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi 51 kız ve 56 erkek üniversite öğrencisinden oluşmuştur. Araştırma sonuçları bilişsel çarpıtmalar ve kıskançlığın rekabetçi tutumun meydana çıkmasında belirleyici etmenler olduğunu; gerçekçi olmayan ilişki beklentisinin rekabetçi tutumu meydana çıkardığını göstermektedir.

Malhotra (2010) tarafından yapılan çalışmada; rekabet ortamının özellikleri (rekabet ve zaman baskısı) kazanma arzusunu artırabilir; rekabet ve zaman baskısı yüksek olduğunda kazanma arzusu rekabetçi davranışı yönlendirir; kazanma arzusu, rekabet/zaman baskısı ile rekabetçi davranış arasındaki ilişkiye aracılık eder hipotezlerinin test edilmesi amaçlanmıştır. Veriler 3 aylık bir süre boyunca toplanmıştır. 683 farklı açık artırmada 6177 teklif sahibi anket doldurmuştur. Araştırma sonuçları rekabet ortamının unsurlarının, kazanma arzusunu artırabileceğini ve bu motivasyonun rekabetçi davranışlar üzerinde bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur.

Williams ve Sheridan (2010) tarafından yapılan çalışmada okuldaki öğrenciler arasında iş birliğine dayalı öğrenme ve yapıcı rekabetin gelişmesi için gerekli koşullar hakkında bilgi edinmek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi, altı-on sekiz yaş arası toplam 66 çocuk ve 25 öğretmenden oluşmuştur. Araştırma sonucunda, okulda öğrenciler arasındaki işbirliği ve yapıcı rekabetin gelişmesi için önemli olan birkaç

faktör ortaya çıkmıştır. Bunlar üç koşulda kategorize edilmiştir: tutumlar, organizasyon ve öğrenmenin anlamı.

Nanci Weinberger ve Kristen Stein (2008) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi dönem çocuklarının rekabetçi, rekabetçi olmayan hamlelerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemi 32 kız, 32 erkek okul öncesi çocuğundan oluşmuştur. Araştırma sonuçları erkek çocuklarının kızlardan daha rekabetçi, kızların hemcinsleriyle oldukları gruplarda karma cinsiyet gruplarına kıyasla daha düşük rekabetçi hareketleri olduğunu göstermiştir.

Sheridan ve Williams (2006) yaptıkları çalışmada okul öncesi dönemde çok boyutlu bir olgu olarak rekabete dikkat çekmeyi amaçlamışlardır. Bu araştırmanın verileri video kayıtlarından, bireysel ve grup görüşmelerinden ve çocuk çizimlerinden oluşmuştur. Araştırmanın sonuçları, işbirliği ve yapıcı rekabetin aynı anda var olduğunu göstermiştir.

Benenson, Nicholson, Waite, Roy ve Simpson (2001) yaptıkları araştırmada, çocukların dörtlü grupken ikili grupta olduklarından daha rekabetçi hareketler yapacakları ve duygusal atmosferin ikililerde dörtlülere göre daha olumlu olacağı hipotezlerini test etmeyi amaçlamışlardır. Araştırmanın örneklemi 56 kadın ve 88 erkek okul öncesi ve birinci sınıf çocuğundan oluşmuştur. Araştırma sonuçları erkek çocukların ikili gruplardan çok dörtlü gruplarda rekabet ettiklerini göstermiştir. Ancak bu hipotez kadınlar için desteklenmemiştir. Dörtlü ve ikili grupların dinamiklerinin analizleri ayrıca duygusal atmosferin dörtlülerde ikililere göre daha az olumlu olduğunu göstermiştir.

Akbayırılı ve Aydın (2000) tarafından yapılan çalışmada üniversite öğrencileri için rekabetçiliği değerlendirebilecek bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda geçerli bir ölçme aracı geliştirilmiştir.

Butler (1989) tarafından yapılan araştırmada göreceli performansa odaklanmanın, normatif bir yetenek anlayışına sahip olmayan okul öncesi çocuklarda değil, okul çağındaki çocuklarda ego katılımını teşvik edeceği ve içsel motivasyonu baltalayacağı hipotezini test etmek amaçlanmıştır. Dört-beş, yedi-sekiz ve dokuz-on yaşlarındaki (sırasıyla okul öncesi, 1. sınıf ve 4. sınıf) çocuklar, rekabetçi veya rekabetçi olmayan bir durumda çıkartmalardan resimler yaptılar. Hipotez ile tutarlı olarak dördüncü sınıf öğrencileri arasında rekabet, manipülasyon sırasında ölçülen, akranların

çalışmalarına olan ilgiyi arttırmıştır ve rekabetçi olmayan duruma göre dört gün sonraki serbest oyun döneminde göreve olan ilgiyi azaltmıştır. Benzer ancak daha zayıf eğilimler birinci sınıf çocuklarında elde edilmiştir. Okul öncesi çocuklar arasında rekabete odaklanma, akranların çalışmalarına olan ilgiyi etkilememiştir ve sonraki içsel motivasyonu biraz artırmıştır.

Reeve, Olson ve Cole (1985) tarafından yapılan araştırmada bir galibiyet veya bir kayıp gibi rekabetçi sonuçların içsel motivasyon üzerindeki etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın örneklemi 29'u kadın ve 25'i erkek lisans öğrencisinden oluşmuştur. Araştırma sonuçları kazanmanın, kaybetmeye göre içsel motivasyonu kolaylaştırdığını, kazananların gerçek performansının kaybedenlerinkinden daha üstün olduğunu göstermiştir. Bu araştırmadaki hem erkekler hem de kadınlar kazandıktan sonra yüksek düzeyde içsel motivasyon göstermişler ve kadınlar kaybettikten sonra daha az içsel motivasyon göstermişlerdir.

Moely, Skarin ve Weil (1979) tarafından çocukların rekabetçi veya işbirlikçi davranışları iki deneyde gözlemlenmiştir. İlk deneyin örneklemi, özel bir ilkokuldan 36 erkek ve 36 kız çocuğundan oluşmuştur. İkinci deney, aynı veya karşı cinsten partnerlere farklı tepkilerin ortaya çıkıp çıkmayacağını belirlemek için daha küçük yaştaki çocukların yer aldığı birinci deneyin kısmi bir kopyasıydı. İkinci deneyin örneklemi, özel bir anaokulundan dört-beş yaş 30 erkek ve 30 kız çocuğundan oluşmuştur. Araştırma sonuçları, her iki yaş grubunda da kızların oyunu oynadıkları çocuğun cinsiyetine özellikle duyarlı olduklarını ve sürekli olarak diğer kızlarla erkeklerden daha az rekabetçi davranışlar sergilediklerini göstermiştir. İkinci deneyde oyunu kızlarla oynayan kızlar, erkeklerle oynayan kızlardan daha fazla ödül elde etmişlerdir. İlk deneyde daha büyük kızlar, eşleri olarak kızlarla erkeklere göre daha az rekabetçi yanıt verme eğilimi gösterdiler ancak bu, elde edilen ödüllerin sayısını önemli ölçüde etkilememiştir.

Mckee ve Leader (1955) saldırganlık ve rekabet arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Yaş, cinsiyet ve ekonomik statüye göre eşit olarak bölünmüş 112 üç ve dört yaşındaki çocuk ön teste tabi tutulmuştur ve ardından deneysel bir oyun ortamında eşleştirilmiştir. Araştırma sonuçları saldırganlık ve rekabet arasında düşük ilişki olduğunu, düşük sosyo-ekonomik kökenlerden gelen çocuklar arasında ortanın üstü kökenlerden gelen çocuklara göre önemli ölçüde daha fazla rekabet bulunduğunu, daha

büyük çocuklar arasında küçüklere göre ve erkekler arasında kızlara göre daha fazla rekabet yaşandığı göstermiştir.

Yukarıdaki çalışmalar incelendiğinde rekabetle ilgili birçok konuda ve yaş grubuyla araştırma yapıldığı görülmektedir. Okul öncesi dönem çocukları-eğitimi ile rekabet ilişkisinin incelendiği araştırmalar da mevcuttur. Okul öncesi dönem çocukları ile ilgili yapılan bu araştırmalarda;

- Çocuklara ürün ve süreç hedefli iki oyun oynatılıp rekabete göre performansları
- Çocukların rekabet stilleri ile onlara yönelik ebeveyn tutumları ilişkisi
- Çocukların rekabet stilleri bazı sosyo-demografik özelliklerine göre
- Rekabetçi fedakarlığın ontogenetik kökenleri
- Çocukların rekabet stilleri, sosyal duygusal uyum ve sosyal problem çözme ilişkisi
- Çocukların kazananın ödül alacağı bir oyundan sonra tekrar rekabet etme istekleri
- Çocuklarda rekabetçi bir ortamın kaynak tahsisini nasıl etkilediği
- Çocukların bir rakibin rasyonel bir oyun oynama stratejisi izlemesini bekleyip beklemediği
- Tek çocuk olanların ve kardeşi olan çocukların rekabete göre nasıl farklılık gösterdikleri
- Çocuklarının yarışmalı ve yarışmasız ortamlarda kendi performanslarını nasıl algıladıkları ve performanslarından memnuniyet düzeyleri
- Çocukların rekabetçi davranışları nasıl gösterdikleri
- Bir öğrenme ortamındaki rekabetin, çocukların performans algılarını nasıl etkilediği
- Gruplar arası rekabetin, çocukların olumlu sosyal davranışları üzerindeki olası etkileri
- Karma yaş etkileşiminin akranlar arasındaki iş birliğini artırabileceği ve rekabeti azaltabileceği
- Çocukların rekabetçi davranışları nasıl ifade ettikleri
- Çocukların rekabetçi ve rekabetçi olmayan hamleleri

- Çocukların dörtlü grupken ikili grupta olduklarından daha rekabetçi hareketler yapabilecekleri ve duygusal atmosferin ikililerde dörtlülere göre daha olumlu olabileceği durumu
- Saldırganlık ve rekabet arasındaki ilişki
- Çocukların özellikleri ile ebeveynlerinin özellikleri ve rekabet konusundaki kararlarında hırslarının etkileri incelenmiştir.

Bunlarla birlikte;

- Çocuklarda rekabet stillerini değerlendirmek için yurtdışında bir ölçek (Okul Öncesi Rekabet Ölçeği) geliştirilmiştir.
- Okul Öncesi Rekabet Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması yapılmıştır.
- Çocukların rekabetçi davranışı ve rekabetçi davranışı ne sıklıkla açığa vurduklarının incelenmesi için doğrudan bir gözlem sistemi geliştirilmiştir.
- Okul öncesi dönemde çok boyutlu bir olgu olarak rekabete dikkat çekilmiştir.

Okul öncesi dönem çocukları ile rekabet ilişkisinin incelendiği birçok çalışma yapılmıştır. Fakat okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerileri ile rekabet stilleri ilişkisinin incelendiği herhangi bir araştırmaya rastlanmamıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren-örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları-verilerin toplanması, verilerin analizi hakkında bilgiler sunulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

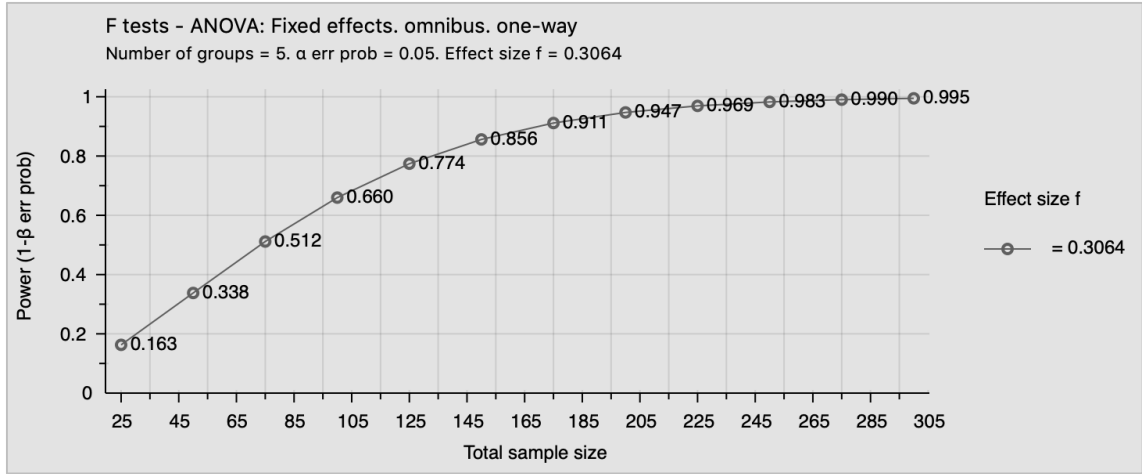
Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel ve ilişkisel tarama modeli birlikte kullanılmıştır. Tarama araştırmasının, bir grubun belirli niteliklerini belirlemek için veri toplamayı amaçlarken olabildiğince fazla kişiden oluşan örneklemden elde edilen birçok bilgiyi sunması (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013, s. 14) çok sayıda katılımcının dâhil edildiği bu araştırmada tercih edilmesinde önemli bir etken olmuştur. Bu araştırmada çocukların 21. yy becerileri ve rekabet stilleri puanlarının çocukların ve anne babalarının sahip olduğu demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Bunun yanı sıra 21. yy beceri puanları ile rekabet stilleri puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmıştır.

Tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli, iki veya daha fazla sayıdaki değişken arasında bir arada var olan değişimi ve/veya değişimin derecesini belirlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2019, s.114). Bu araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılarak okul öncesi eğitime devam eden beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy becerileri ile rekabet stilleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu tez çalışması için kaç gözlem ile çalışılacağına karar vermek üzere istatistiksel güç (power) analizi uygulanmıştır. Güç analizi için yazılım ile farklı örneklem sayılarına ilişkin güç değerleri hesaplanmıştır. Güç değerleri hesaplanırken %95 düzeyi ($p<0.05$) kapsamında sonuçlar belirlenmiştir. Gerçekleştirilecek olan araştırmaya koşut olarak; referans çalışmadan hareketle (Bay, 2020) göreve yönelik rekabet ölçümlerine yönelik varyans analizi (ANOVA) sonucunda elde edilen etki büyüklüğü ($d=0.306$) üzerinden güç değerleri hesaplanmıştır. Güç değerlerine göre bu çalışmada toplam 300 gözlem ile çalışıldığı takdirde %99,5 düzeyinde bir test gücüne

ulaşılmaktadır. Sonuç olarak güç analizine göre, araştırmada en az 300 gözlem ile araştırma yapılabilceği belirlenmiştir. Şekil 2’de farklı örneklem sayılarına göre güç ölçümleri grafiği verilmiştir.

Şekil 2. Farklı örneklem sayıları için güç değerleri

Araştırmanın evreni, 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında Siirt il Merkezindeki 12 resmi ve bir özel anaokulunda eğitim alan beş-altı yaş grubu çocuklardan oluşmaktadır. Seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile bu araştırmanın örneklemi belirlenmiştir. Seçkisiz örnekleme yöntemlerinin esas özelliği, örneklemin evreni temsil etme gücünün yüksek olmasıdır. Seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yönteminde; evrendeki tüm birimlerin, örneğe seçilmek için eşit ve bağımsız bir şansı bulunmaktadır (Büyüköztürk vd., 2013, s. 85). Bu kapsamda araştırmanın örneklemi kurayla belirlenen sekiz resmi bağımsız anaokulundan öğretmenlerin sistematik olarak gözlemleyebildiği beş-altı yaş grubu 173 kız, 185 erkek çocuktan oluşmaktadır. Çocuklarla ilgili bilgiler toplam 34 öğretmenden alınmıştır.

Örnekleimde yer alan çocukların ve ailelerinin demografik özelliklerini tespit etmek için araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan “Kişisel Bilgiler Formu” kullanılmıştır. Bu formun doldurulmasıyla elde edilen örnekleme ilişkin bilgiler Tablo 2’de sunulmuştur. Buna göre, örnekleimde yer alan çocuklara ve ebeveynlerine ait bilgiler frekans ve yüzdelik dağılımlar şeklinde verilmiştir.

Tablo 2.
Çocuklara ve Ailelerine İlişkin Demografik Bilgiler

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Kız	173	48.3
	Erkek	185	51.7
Doğum Sırası	1	148	41.3
	2	89	24.9
	3	58	16.2
	4 veya üzeri	63	17.6
Okul Öncesi Eğitime Devam Etme Süresi	1 yıl	229	64.0
	2 yıl ve üzeri	129	36.0
Kardeş Sayısı	Tek çocuk	41	11.5
	1	133	37.2
	2	74	20.7
	3	50	14.0
	4 veya üzeri	60	16.8
Gelir Seviyesi	Alt	87	24.3
	Orta	184	51.4
	İyi	87	24.3
Anne Öğrenim	İlkokul	100	27.9
	Ortaokul	56	15.6
	Lise	56	15.6
	Yükseköğretim	97	27.1
	Okuryazar değil	49	13.7
Baba Öğrenim	İlkokul	52	14.5
	Ortaokul	68	19.0
	Lise	79	22.1
	Yükseköğretim	150	41.9
	Okuryazar değil	9	2.5
Anne Meslek	Çalışan anne	74	20.7
	Çalışmayan anne	284	79.3
Baba Meslek	Kamu personeli	126	35.2
	Özel sektör çalışanı	106	29.6
	Diğer (esnaf, mevsimlik işçi, serbest meslek, işsiz ve “diğer” kutucuğu işaretlenip detay verilmeyen)	126	35.2
Anne Yaş	30 ve altı	124	34.6
	31-35	133	37.2
	36 ve üzeri	101	28.2
Baba Yaş	35 ve altı	183	51.1
	36 ve üzeri	175	48.9

Tablo 2’de çocuklara ve ailelerine ait demografik bilgiler görülmektedir. Bu bulgulara göre araştırmaya dâhil edilen çocukların %48.3’ü (173 kişi) kız, %51.7’si (185 kişi) erkektir. Doğum sırasına göre çocukların %41.3’ü (148 kişi) birinci, %24.9’u (89 kişi) ikinci, %16.2’si (58 kişi) üçüncü ve %17.6’sı (63 kişi) dördüncü veya üstü

sırada doğmuştur. Çocukların okul öncesi eğitimdeki kaçınıcı yılı olduğuna bakıldığında %64.0'nın (229 kişi) birinci, %36.0'nın (129 kişi) ikinci ve üzeri yılı olduğu gözlenmektedir. Çocukların %11.5'i (41 kişi) tek çocuk iken %37.2'si (133 kişi) bir, %20.7'si (74 kişi) iki, %14.0'ı (50 kişi) üç, %16.8'i (60 kişi) dört veya üstü kardeşe sahiptir. Bu çocukların %24.3'ünün aile gelir durumu (87 kişi) alt, %51.4'ünün aile gelir durumu (184 kişi) orta ve %24.3'ünün aile gelir durumu (87 kişi) iyi seviyededir. Çocukların annelerinin %27.9'unun (100 kişi) ilkokul, %15.6'sının (56 kişi) ortaokul, %15.6'sının (56 kişi) lise, %27.1'inin (97 kişi) yükseköğretim mezunu oldukları görülürken %13.7'sinin (49 kişi) okuryazar olmadığı görülmektedir. Ayrıca çocukların babalarının %14.5'inin (52 kişi) ilkokul, %19.0'nın (68 kişi) ortaokul, %22.1'inin (79 kişi) lise, %41.9'unun (150 kişi) yükseköğretim mezunu oldukları görülürken %2.5'inin (9 kişi) okuryazar olmadığı görülmektedir. Çocukların annelerinin %20.7'sinin (74 kişi) çalıştığını beyan ettikleri görülürken, %79.3'ünün (284 kişi) çalışmadığını beyan ettikleri görülmektedir. Ayrıca çocukların babalarının %35.2'si (126 kişi) kamu personeli, %29.6'sı (106 kişi) özel sektör çalışanı, %35.2'si (126 kişi) diğer meslek grubuna (esnaf, mevsimlik işçi, serbest meslek, işsiz ve “diğer” kutucuğu işaretlenip detay verilmeyen) dâhildirler. Çocukların annelerinin %34.6'sı (124 kişi) 30 ve altı yaşlarında, %37.2'si (133 kişi) 31-35 yaşlarında, %28.2'si (101 kişi) 36 ve üzeri yaşlarındadır. Ayrıca çocukların babalarının %51.1'inin (183 kişi) 35 ve altı yaşlarında, %48.9'unun (175 kişi) 36 ve üzeri yaşlarında olduğu görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada çocuklara ve ailelerine ait demografik verileri tespit etmek için “Kişisel Bilgi Formu”, çocukların 21. yy becerilerini belirlemek amacıyla Yalçın vd. (2020) tarafından geliştirilen “5-6 Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)” ve çocukların rekabet stillerini değerlendirmek için Paquette vd. (2013) tarafından geliştirilen ve Uyanık Balat vd. (2017) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçme araçlarının geliştirilmesi ve araştırmada ölçekten nasıl yararlanıldığına dair bilgiler aşağıda sunulmuştur:

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Çocuklar için “Kişisel Bilgi Formu” araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. İlgili form çocukların okula kaydolarken okul yönetimi ve öğretmen tarafından hazırlanan

dosyasında yer alan bilgilerden yararlanılarak toplam 34 öğretmen tarafından doldurulmuştur. Form; çocuğun cinsiyeti, çocuğun doğum sırası, çocuğun kaç yıldır okul öncesi eğitim aldığı, çocuğun kardeş sayısı, çocuğun ailesinin gelir seviyesi, çocuğun annesinin ve babasının öğrenim durumu, anne çalışma durumu, baba mesleği ve anne-baba yaşı bilgilerini içermektedir.

3.3.2. Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY– 2)

“5-6 Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY – 2)” üç alt boyuttan ve 33 maddeden oluşan dördümlü likert tipinde (1=Hiçbir zaman, 2=Nadiren, 3=Genellikle, 4=Her zaman) geliştirilen bir ölçektir (Yalçın vd., 2020). Ölçek geliştirme çalışmasına, öğretmenleri tarafından bu ölçekle değerlendirilmek üzere beş-altı yaş grubu 622 çocuk dâhil edilmiştir. Araştırmacılar, ölçek maddelerini oluştururken Okul Öncesi Eğitim Programında (Millî Eğitim Bakanlığı, 2013) yer alan becerileri incelemiştir. Bu becerilerde P21’in öngördüğü becerilerle örtüşenlere uyumlu becerilerden oluşan ölçek maddeleri havuzu oluşturmuşlardır. Oluşturulan maddelerden pilot uygulamalar yapılarak ölçek maddeleri düzenlenmiş ve son şekli verilmiştir. Bu ölçekteki üç alt boyut; Öğrenme ve Yenilik Becerileri, Yaşam ve Kariyer Becerileri ve Bilgi-Medya ve Teknoloji becerilerinden oluşmaktadır. Ölçeğin her bir alt boyutuna ait Cronbach alpha değerleri hesaplanmış ve Öğrenme ve Yenilik Becerileri boyutu için .96, Yaşam ve Kariyer Becerileri boyutunun .94 ve Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri .92 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin Tek boyutlu halinin Cronbach alpha değeri ise .97 olarak saptanmıştır. Bu araştırmada “5-6 Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY–2)”nin alt boyutları için güvenirlik analizi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3.

Beş-Altı Yaş Çocuklar İçin 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)'nin Alt Ölçekleri İçin Güvenilirlik Analizi

Madde	Medyan	Düzeltilmiş R	Madde silindiğinde Alfa	Alfa
OYB ₁	3	0.805	0.959	0.962
OYB ₂	3	0.776	0.959	
OYB ₃	3	0.789	0.959	
OYB ₄	3	0.817	0.958	
OYB ₅	3	0.756	0.961	
OYB ₆	3	0.799	0.959	
OYB ₇	3	0.828	0.958	
OYB ₈	3	0.767	0.959	
OYB ₉	3	0.772	0.959	
OYB ₁₀	3	0.735	0.961	
OYB ₁₁	3	0.805	0.959	
OYB ₁₂	3	0.815	0.958	
OYB ₁₃	3	0.594	0.963	
OYB ₁₄	3	0.788	0.959	
OYB ₁₅	3	0.811	0.958	
YKB ₁₆	3	0.559	0.938	0.937
YKB ₁₇	3	0.575	0.936	
YKB ₁₈	3	0.747	0.931	
YKB ₁₉	3	0.758	0.931	
YKB ₂₀	3	0.763	0.931	
YKB ₂₁	3	0.722	0.932	
YKB ₂₂	3	0.714	0.932	
YKB ₂₃	3	0.733	0.932	
YKB ₂₄	3	0.796	0.931	
YKB ₂₅	3	0.672	0.934	
YKB ₂₆	3	0.635	0.935	
YKB ₂₇	3	0.797	0.931	
YKB ₂₈	3	0.756	0.931	
BMTB ₂₉	3	0.784	0.839	0.881
BMTB ₃₀	3	0.741	0.849	
BMTB ₃₁	3	0.766	0.843	
BMTB ₃₂	3	0.761	0.845	
BMTB ₃₃	3	0.554	0.895	

Tablo 3'te "Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)"ne ait alt ölçekler üzerinden elde edilen Cronbach Alfa güvenilirlik analizi sonuçları gösterilmektedir. Öğrenme ve yenilik becerileri (OYB), yaşam ve kariyer becerileri (YKB) ve bilgi, medya ve teknoloji becerileri (BMTB) alt ölçeklerine ait tüm düzeltilmiş madde korelasyon değerleri pozitif bulunmuştur. Ayrıca Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeğine (DAY-2) ait alt ölçeklerde madde silindiğinde Cronbach Alfa katsayılarında anlamlı bir artış olmadığı görülmektedir. Bu bulgular ışığında, Beş-Altı

Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeğindeki (DAY-2) tüm sorular analize dâhil edilmiştir. Cronbach Alfa katsayıları Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2) alt boyutları için sırasıyla (OYB, YKB, BMTB) 0.962, 0.937 ve 0.881 olarak bulunmuştur. Cronbach Alfa katsayısı Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2) toplam puanları için 0.974 bulunmuştur.

3.3.3. Okul Öncesi Rekabet Ölçeği

Paquette vd. (2013) tarafından geliştirilerek Uyanık Balat vd. (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan, geçerlik güvenirlik çalışmaları da araştırmacılar tarafından yapılan “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” özgün ölçekte olduğu gibi üç boyuttan ve 17 maddeden oluşan 6’lı derecelendirme yöntemine göre oluşturulmuş bir ölçektir. Bu üç boyut “Başkalarına Odaklı Rekabet”, “Göreve Yönelik Rekabet” ve “Baskınlığın Korunumu Hiyerarşisi”dir. Ölçek uyarlama çalışmasına, öğretmenleri tarafından bu ölçekle değerlendirilmek üzere 48-72 aylık toplam 208 çocuk dâhil edilmiştir. Cronbach alpha güvenirlik katsayısı ‘Başkalarına Odaklı Rekabet’ alt boyutu için .96, ‘Göreve Yönelik Rekabet’ alt boyutu için .92 ve ‘Baskınlık Korunumu Hiyerarşisi’ alt boyutu .91 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği”nin alt boyutları için güvenirlik analizi sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4.
Okul Öncesi Rekabet Ölçeği’nin Alt Ölçekleri İçin Güvenirlik Analizi

Madde	Medyan	Düzeltilmiş R	Madde silindiğinde Alfa	Alfa
BOR ₅	3	0.641	0.833	0.854
BOR ₆	4	0.294	0.871	
BOR ₇	2	0.721	0.823	
BOR ₈	2	0.521	0.847	
BOR ₁₃	3	0.637	0.833	
BOR ₁₄	3	0.666	0.831	
BOR ₁₆	3	0.725	0.823	
BOR ₁₇	3	0.585	0.839	0.851
GYR ₁	5	0.582	0.835	
GYR ₂	5	0.757	0.811	
GYR ₉	3	0.514	0.849	
GYR ₁₀	5	0.567	0.837	
GYR ₁₁	5	0.792	0.795	
GYR ₁₅	4	0.608	0.831	
BKH ₃	5	0.685	0.525	0.744
BKH ₄	5	0.595	0.632	
BKH ₁₂	4	0.449	0.807	

Tablo 4’te “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği”ne ait alt ölçekler üzerinden elde edilen Cronbach Alfa güvenilirlik analizi sonuçları gösterilmektedir. Başkalarına odaklı rekabet (BOR), göreve yönelik rekabet (GYR) ve baskınlığın korunumu hiyerarşisi (BKH) alt ölçeklerine ait tüm düzeltilmiş madde korelasyon değerleri pozitif bulunmuştur. Ayrıca Okul Öncesi Rekabet Ölçeğine ait alt ölçeklerde madde silindiğinde güvenilirlik katsayılarında anlamlı bir artış olmadığı görülmektedir. Bu bulgular ışığında, Okul Öncesi Rekabet Ölçeğindeki tüm sorular analize dâhil edilmiştir. Cronbach Alfa katsayıları Okul Öncesi Rekabet Ölçeği alt boyutları için sırasıyla (BOR, GYR, BKH) 0.854, 0.851 ve 0.744 olarak bulunmuştur. Cronbach Alfa katsayısı Okul Öncesi Rekabet Ölçeği toplam puanları için 0.828 bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Ölçekleri uygulamaya geçmeden, öncelikle ölçek sahiplerine elektronik posta yoluyla ulaşılmış ve ölçeklerin kullanımına ilişkin onayları alınmıştır (EK 1, EK 2, EK 3). Araştırmanın uygulanmasının etik olarak uygun olduğuna ilişkin, İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulunun 11.02.2021 tarihli ve 2021/4-5 sayılı karar ile etik kurul onayı (EK 4) alınmıştır. Araştırmanın uygulama izinleri için Siirt İli Valiliği ve Milli Eğitim Müdürlüğünden araştırmanın uygulamasına yönelik uygulama izni (EK 5) alınmıştır. Seçkisiz olarak belirlenen okullardaki öğretmenlerden veri toplama ölçme araçlarını doldurmaları istenmeden önce öğretmenlere Bilgilendirme Onamları (EK 6) verilmiş, katılmaya onay veren velilerin ve öğretmenlerin onayı ile çalışma, gönüllü katılım gösteren öğretmenlerle yürütülmüştür.

Araştırmacı, ölçek formlarının dokümanlarını oluşturarak bu formların doldurulma biçimini yüz yüze görüşmelerde öğretmenlere anlatarak teslim etmiştir. Formların doldurulup öğretmene teslim edilmesi için her öğretmene formun teslim edilmesinden sonra en az 15 gün süre verilmiş, gereksinim duyan öğretmenler için süre bir hafta daha uzatılarak verilerin toplanması, 2020-2021 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılı Mart ve Nisan aylarında tamamlanmıştır. Verilerin toplanması yaklaşık olarak bir buçuk ay sürmüştür.

3.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmada okul öncesi eğitime devam eden beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy becerileri ile rekabet stilleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Bunun yanı sıra

çocukların ve ailelerinin demografik özelliklerine göre öğretmenler tarafından doldurulan “5-6 Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)” ve “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmıştır.

Araştırmada değişkenlerin normallik varsayımı için Shapiro-Wilk, varyans homojenlik varsayımı için Levene testi sonuçları incelenmiştir. Normal dağılıma uyan ölçüm değerleri için parametrik olan yöntemlere uygun şekilde, bağımsız iki grup karşılaştırmalarında bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Normal dağılım ve varyans homojenlik varsayımına uyan ölçüm değerleri için parametrik olan yöntemlere uygun şekilde, bağımsız üç veya daha fazla grup karşılaştırmalarında ANOVA testi ve anlamlı bulunan üç veya daha fazla grupların çoklu karşılaştırma testi için Tukey testi kullanılmıştır. Normal dağılım varsayımı sağlanıp, homojenlik varsayımı sağlanmadığı takdirde parametrik olan yöntemlere uygun şekilde, bağımsız üç veya daha fazla grup karşılaştırmalarında Welch testi; anlamlı bulunan üç veya daha fazla grupların çoklu karşılaştırma testi için Tamhane testi kullanılmıştır.

Normallik varsayımı sağlanmadığı takdirde non-parametrik olan yöntemlere uygun şekilde, bağımsız üç veya daha fazla grup karşılaştırmalarında Kruskal-Wallis H testi; anlamlı bulunan üç veya daha fazla grupların çoklu karşılaştırma testi için Bonferonni düzeltmesi ile Dunn testi, iki nicel değişken arasındaki ilişkiyi incelemek için Spearman Korelasyon testi kullanılmıştır. Ayrıca bir bağımsız değişkenin bir bağımlı değişken üzerindeki yordama gücünü incelemek için basit doğrusal regresyon, iki veya daha fazla bağımsız değişkenin bir bağımlı değişken üzerindeki yordama gücünü incelemek için çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Hipotez testlerinde aritmetik ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (SS), medyan (Med), minimum (Min) ve maksimum (Maks) gibi tanımlayıcı istatistikler de dâhil edilmiştir. Çalışmada hata payı %5 olarak alınmış ve analizler paket programı kullanılarak yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde okul öncesi eğitime devam eden beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy becerilerinin-alt boyutlarının ve rekabet stillerinin-boyutlarının bazı demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığına dair bulgular ile 21. yy becerileri ve rekabet stilleri arasındaki ilişkiye yönelik bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu başlık altında çocukların 21. yy becerilerinin (öğrenme ve yenilik becerileri, yaşam ve kariyer becerileri ve bilgi-medya ve teknoloji becerileri alt boyutları) ve rekabet stillerinin (başkalarına odaklı rekabet, göreve yönelik rekabet ve baskınlık korunumu hiyerarşisi boyutları) çocuğun cinsiyetine, aile gelir seviyesine, doğum sırasına, okul öncesi eğitime devam süresine, kardeş sayısına, anne eğitim düzeyine, baba eğitim düzeyine, anne çalışma durumuna, baba mesleğine, anne ve baba yaşına göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

4.1.1. Cinsiyet

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy beceri puanlarının cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5.
Çocukların 21. Yy Becerileri Puanlarının Cinsiyet Gruplarına Göre Karşılaştırmaları

Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	t	P
OYB	Erkek	173	45.1	9.6	2.577	0.010
	Kız	185	42.4	10.1		
YKB	Erkek	173	15.4	3.2	1.193	0.234
	Kız	185	15.0	3.2		
BMTB	Erkek	173	41.2	7.7	3.317	0.001
	Kız	185	38.5	7.9		
BTP	Erkek	173	101.7	19.0	2.805	0.005
	Kız	85	95.9	20.0		

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma, OYB: Öğrenme ve Yenilik Becerileri, YKB: Yaşam ve Kariyer Becerileri, BMTB: Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri, BTP: 21. Yy Becerileri Toplam Puanı

Tablo 5'te "5-6 Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)" ve alt boyutlarının cinsiyet gruplarına göre t-testi sonuçları gösterilmektedir. Cinsiyet grupları arasında Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) puanları ($t=2.577$, $p<0.05$), Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (BMTB) puanları ($t=3.317$, $p<0.05$) ve 21. Yy Becerileri (BTP) Toplam Puanları ($t=2.805$, $p<0.005$) açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Bu bulgu ışığında cinsiyet gruplarında, erkek çocukların kız çocuklarına göre öğrenme ve yenilik becerileri puanlarının, bilgi, medya ve teknoloji puanlarının, 21. yy becerileri toplam puanlarının anlamlı ölçüde yüksek olduğu görülmektedir.

Cinsiyet grupları arasında Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB) puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($t=1.193$, $p>0.05$). Bu bulgu ışığında erkek ve kız çocukların yaşam ve kariyer becerileri puanlarının aynı olduğu görülmektedir.

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının cinsiyetlerine göre t-testi sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6.
Çocukların Rekabet Puanlarının Cinsiyet Gruplarına Göre Karşılaştırma Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	t	P
BOR	Erkek	173	24.7	8.0	-0.780	0.436
	Kadın	185	25.4	8.1		
GYR	Erkek	173	27.3	5.5	3.009	0.003
	Kadın	185	25.5	5.9		
BKH	Erkek	173	13.0	3.5	-0.233	0.816
	Kadın	185	13.0	2.8		
RTP	Erkek	173	65.0	12.2	0.859	0.391
	Kadın	185	63.9	11.6		

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma, BOR: Başkalarına odaklı rekabet, GYR: Göreve yönelik rekabet, BKH: Baskınlığın korunumu hiyerarşisi, RTP: Rekabet ölçeği toplam puanı

Tablo 6'da "Okul Öncesi Rekabet Ölçeği" ve alt boyutlarının cinsiyet gruplarına göre t-testi sonuçları gösterilmektedir. Cinsiyet grupları arasında Başkalarına Odaklı Rekabet (BOR) puanları ($t=-0.780$, $p>0.05$), Baskınlığın Korunumu Hiyerarşisi (BKH) puanları ($t=-0.233$, $p>0.05$) ve Rekabet Toplam Puanları (RTP) ($t=0.859$, $p>0.05$) açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Bu bulgu ışığında

kız ve erkek çocukların başkalarına odaklı rekabet puanlarının aynı olduğu görülmektedir.

Cinsiyet grupları arasında Göreve Yönelik Rekabet (GYR) puanları açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t=3.009$, $p<0.05$). Bu bulgu ışığında cinsiyet gruplarında, erkek çocukların kız çocuklarına göre göreve yönelik rekabet puanlarının anlamlı ölçüde yüksek olduğu görülmektedir.

4.1.2. Aile Gelir Düzeyi

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy beceri puanlarının aile gelir seviyelerine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7.
Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Aile Gelir Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Gelir Düzeyi	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Anlamlı Fark
OYB	Alt (A)	87	39.5	9.9	11.542	<0.001	A-B
	Orta (B)	184	44.5	9.6			A-C
	İyi (C)	87	46.2	9.5			
BMTB	Alt (A)	87	13.9	3.1	11.831	<0.001	A-B
	Orta (B)	184	15.5	3.2			A-C
	İyi (C)	87	16.1	3.1			
YKB	Alt (A)	87	37.3	7.3	6.998	0.001	A-B
	Orta (B)	184	40.2	7.7			A-C
	İyi (C)	87	41.5	7.9			
BTP	Alt (A)	87	90.7	19.2	11.092	<0.001	A-B
	Orta (B)	184	100.1	19.2			A-C
	İyi (C)	87	103.7	19.7			

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma, OYB: Öğrenme ve yenilik becerileri, YKB: Yaşam ve kariyer becerileri, BMTB: Bilgi, medya ve teknoloji becerileri, BTP: 21. yy becerileri toplam puanı

Tablo 7’de “5-6 Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)” ve alt boyutlarının aile gelir düzeyine göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) puanlarında ($F=11.542$, $p<0.05$), Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (BMTB) puanlarında ($F=11.831$, $p<0.05$), Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB) puanlarında ($F=6.998$, $p<0.05$) ve 21. Yy Becerileri Toplam Puanlarında (BTP) ($F=11.092$, $p<0.05$) aile gelir düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Post hoc sonuçlarına göre aile gelir düzeyi alt olan çocuklar ile aile gelir düzeyi orta ve üst olan çocuklar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında aile gelir düzeyi alt olan çocukların öğrenme ve

yenilik becerileri, bilgi, medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerileri, 21. Yy becerileri toplam puanlarının aile gelir düzeyi orta ve üst olan çocuklarına daha düşük olduğu saptanmıştır.

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının aile gelirlerine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8.
Çocukların Rekabet Puanlarının Aile Gelir Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Gelir Düzeyi	n	$\bar{X}$	SS	F	P	Anlamlı Fark
BOR	Alt (A)	87	24.8	6.5	0.292	0.744	Yok
	Orta (B)	184	25.3	8.7			
	İyi (C)	87	24.6	8.1			
GYR	Alt (A)	87	24.3	5.8	8.670	<0.001	A-B A-C
	Orta (B)	184	26.7	5.3			
	İyi (C)	87	27.7	6.2			
BKH	Alt (A)	87	12.8	3.0	3.081	0.047	B-C
	Orta (B)	184	12.8	3.2			
	İyi (C)	87	13.7	3.0			
RTP	Alt	87	61.9	11.2	2.860	0.059	Yok
	Orta	184	64.8	12.5			
	İyi	87	66.0	11.9			

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma, BOR: Başkalarına odaklı rekabet, GYR: Göreve yönelik rekabet, BKH: Baskınlığın korunumu hiyerarşisi, RTP: Rekabet ölçeği toplam puanı

Tablo 8’de “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” ve alt boyutlarının aile gelir seviyesine göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Başkalarına Odaklı Rekabet (BOR) puanlarında ($F=0.292$, $p>0.05$) ve Rekabet Toplam Puanlarında (RTP) ($F=2.860$, $p>0.05$) aile gelir seviyelerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

Çocukların Göreve Yönelik Rekabet (GYR) puanlarında aile gelir seviyelerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F=8.670$, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre aile gelir seviyesi alt olan çocuklar ile aile gelir seviyesi orta ve üst olan çocuklar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında aile gelir seviyesi alt olan çocukların göreve yönelik rekabet puanlarının aile gelir seviyesi orta ve üst olan çocuklarına göre daha düşük olduğu görülmektedir.

Çocukların Baskınlığın Korunumu Hiyerarşisi (BKH) puanlarında aile gelir seviyelerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F=3.081$,

$p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre aile gelir seviyesi iyi olan çocuklar ile aile gelir seviyesi orta olan çocuklar arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında aile gelir seviyesi iyi olan çocukların baskınlığı korunumu hiyerarşisi puanları, orta düzeyde olanlarınkine göre anlamlı ölçüde daha yüksektir.

4.1.3. Doğum Sırası

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy becerileri puanlarının çocukların doğum sıralarına göre ANOVA testi sonuçları Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9.

Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Doğum Sıralarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Doğum Sırası	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Anlamlı Fark
OYB	1 (A)	148	45.3	9.6	4.424	0.005	A-D
	2 (B)	89	44.1	10.4			
	3 (C)	58	42.7	9.5			
	4 veya üstü (D)	63	40.1	9.7			
BMTB	1 (A)	148	15.7	3.1	3.662	0.013	A-D
	2 (B)	89	15.2	3.3			
	3 (C)	58	15.2	3.1			
	4 veya üstü (D)	63	14.1	3.3			
YKB	1 (A)	148	40.5	8.1	1.037	0.376	Yok
	2 (B)	89	39.9	8.4			
	3 (C)	58	39.0	7.0			
	4 veya üstü (D)	63	38.7	6.6			
BTP	1 (A)	148	101.6	19.6	3.076	0.028	A-D
	2 (B)	89	99.3	21.1			
	3 (C)	58	96.9	18.2			
	4 veya üstü (D)	63	92.9	18.2			

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma, OYB: Öğrenme ve yenilik becerileri, YKB: Yaşam ve kariyer becerileri, BMTB: Bilgi, medya ve teknoloji becerileri, BTP: 21. yy becerileri toplam puanı

Tablo 9’da “Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)” ve alt boyutlarının doğum sıralarına göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) puanlarında ($F=4.424$, $p<0.05$), Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (BMTB) puanlarında ($F=3.662$, $p<0.05$) ve 21. Yy Becerileri Toplam Puanlarında (BTP) ($F=3.076$, $p<0.05$) doğum sıralarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Post hoc sonuçlarına göre doğum sırası bir olan çocuklar ile doğum sırası dört veya üstü olan çocuklar arasında

anlamalı bir farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında doğum sırası bir olan çocukların öğrenme ve yenilik becerileri, bilgi, medya ve teknoloji becerileri, 21. yy becerileri toplam puanlarının doğum sırası dört veya üstü olan çocuklarınkine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çocukların Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB) puanlarında doğum sıralarına göre istatistiksel açıdan anlamalı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($F=1.037$, $p>0.05$).

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının çocukların doğum sıralarına göre ANOVA testi sonuçları Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 10.
Çocukların Rekabet Puanlarının Çocukların Doğum Sıralarına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Doğum Sırası	N	$\bar{X}$	SS	F	p
BOR	1 (A)	148	25.5	8.2	1.416	0.238
	2 (B)	89	23.5	7.1		
	3 (C)	58	25.3	8.7		
	4 veya üstü (D)	63	25.7	8.1		
GYR	1 (A)	148	27.0	5.9	2.161	0.092
	2 (B)	89	26.6	5.6		
	3 (C)	58	25.9	6.4		
	4 veya üstü (D)	63	24.9	4.9		
BKH	1 (A)	148	13.6	3.3	0.678	0.566
	2 (B)	89	12.8	3.2		
	3 (C)	58	13.0	2.9		
	4 veya üstü (D)	63	12.6	2.9		
RTP	1 (A)	148	65.8	12.2	1.378	0.249
	2 (B)	89	62.9	9.3		
	3 (C)	58	64.3	13.5		
	4 veya üstü (D)	63	63.2	12.6		

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma, BOR: Başkalarına odaklı rekabet, GYR: Göreve yönelik rekabet, BKH: Baskınlığın korunumu hiyerarşisi, RTP: Rekabet ölçeği toplam puanı

Tablo 10’da “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” ve alt boyutlarının doğum sıralarına göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Başkalarına Odaklı Rekabet (BOR) puanlarında ($F=1.416$, $p>0.05$), Göreve Yönelik Rekabet (GYR) puanlarında ($F=2.161$, $p>0.05$), Baskınlık Korunumu Hiyerarşisi (BKH) puanlarında ($F=0.678$, $p>0.05$) ve Rekabet Toplam Puanlarında (RTP) ($F=1.378$, $p>0.05$) doğum sıralarına göre istatistiksel olarak anlamalı bir farklılığın olmadığı görülmektedir.

4.1.4. Okul Öncesi Eğitime Devam Süresi

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy becerileri puanlarının okul öncesi eğitime devam süresilerine göre t-testi sonuçları Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11.

Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Okul Öncesi Eğitim Yılına Göre t-testi sonuçları

Boyut	Okul Öncesi Eğitim Yılı	n	$\bar{X}$	SS	T	p
OYB	1	229	42.7	10.3	-2.527	0.012
	2 ve üzeri	129	45.4	9.0		
BMTB	1	229	15.0	3.3	-2.003	0.046
	2 ve üzeri	129	15.7	3.1		
YKB	1	229	39.2	7.8	-2.023	0.044
	2 ve üzeri	129	40.9	7.6		
BTP	1	229	96.9	20.2	-2.405	0.017
	2 ve üzeri	129	102.0	18.4		

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 11’de çocukların “Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)” ve alt boyutlarının okul öncesi eğitime devam etme süresine göre t-testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) puanlarında ($t=-2.527$, $p<0.05$), Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (BMTB) puanlarında ($t=-2.003$, $p<0.05$), Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB) puanlarında ($t=-2.023$, $p<0.05$) ve 21. Yy Becerileri Toplam Puanlarında (BTP) ($t=-2.405$, $p<0.05$) okul öncesi eğitime devam etme süresine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Bu bulgular ışığında, okul öncesi eğitimdeki iki ve üzeri senesi olan çocukların öğrenme ve yenilik becerileri, bilgi, medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerileri, 21. yy becerileri toplam puanlarının okul öncesi eğitimdeki ilk senesi olan çocuklarınkine göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğu görülmektedir.

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının okul öncesi eğitime devam sürelerine göre t- testi sonuçları Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12.

Çocukların Rekabet Puanlarının Okul Öncesi Eğitim Yılına Göre T-Testi Sonuçları

Boyut	Okul Öncesi Eğitim Yılı	N	$\bar{X}$	SS	T	P
BOR	1	229	24.9	8.0	-0.530	0.596
	2 ve üzeri	129	25.3	8.2		
GYR	1	229	25.3	5.9	-4.681	<0.001
	2 ve üzeri	129	28.2	5.2		
BKH	1	229	12.7	3.2	-2.324	0.021
	2 ve üzeri	129	13.5	3.0		
RTP	1	229	62.9	12.0	-3.232	0.001
	2 ve üzeri	129	67.1	11.1		

 $\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 12’de “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” ve alt boyutlarının okul öncesi eğitime devam etme süresine göre t-testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Başkalarına Odaklı Rekabet (BOR) puanlarında okul öncesi eğitime devam etme süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($t=-0.530$, $p>0.05$).

Çocukların Göreve Yönelik Rekabet (GYR) ($t=-4.681$, $p<0.05$), Baskınlık Korunumu Hiyerarşisi (BKH) ($t=-2.324$, $p<0.05$) ve Rekabet Toplam Puanlarında (RTP) ($t=-3.232$, $p<0.05$) okul öncesi eğitime devam etme süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Bu bulgular ışığında, okul öncesi eğitimdeki iki ve üzeri senesi olan çocukların göreve yönelik rekabet stili, baskınlık korunumu hiyerarşisi rekabet stili ve rekabet toplam puanlarının okul öncesi eğitimdeki ilk senesi olan çocuklarınkine göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.1.5. Kardeş Sayısı

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy beceri puanlarının kardeş sayılarına göre ANOVA testi sonuçları Tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13.

Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Kardeş Sayısına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Kardeş Sayısı	n	$\bar{X}$	SS	F	P	Anlamlı Fark
OYB	Tek çocuk (A)	41	44.6	11.4	2.426	0.048	B-E
	1 (B)	133	45.2	9.4			
	2 (C)	74	43.3	8.9			
	3 (D)	50	43.1	11.9			
	4 veya üzeri (E)	60	40.6	8.8			
BMTB	Tek çocuk (A)	41	16.0	3.9	3.097	0.016	A-E B-E
	1 (B)	133	15.6	3.1			
	2 (C)	74	15.1	2.8			
	3 (D)	50	14.9	3.5			
	4 veya üzeri (E)	60	14.1	3.0			
YKB	Tek çocuk (A)	41	39.8	10.1	0.667	0.616	Yok
	1 (B)	133	40.4	7.9			
	2 (C)	74	39.9	6.4			
	3 (D)	50	39.3	8.9			
	4 veya üzeri (E)	60	38.7	6.4			
BTP	Tek çocuk (A)	41	100.5	24.5	1.790	0.130	Yok
	1 (B)	133	101.2	19.0			
	2 (C)	74	98.4	17.0			
	3 (D)	50	97.3	23.3			
	4 veya üzeri (E)	60	93.4	16.6			

 $\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 13'te "Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)" ve alt boyutlarının kardeş sayısına göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) puanlarında kardeş sayısı bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F=2.426$, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre kardeş sayısı bir olan çocuklar ile kardeş sayısı dört veya üzeri olan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında kardeş sayısı bir olan çocukların öğrenme ve yenilik becerileri puanlarının kardeş sayısı dört veya üzeri olan çocuklarınkine göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çocukların Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (BMTB) puanlarında kardeş sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F=3.097$, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre tek çocuk ve kardeş sayısı bir olan çocuklar ile kardeş sayısı dört veya üzeri olan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında tek çocuk ve kardeş sayısı bir olan çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri puanlarının kardeş sayısı dört veya üzeri olan çocuklarınkine göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğu görülmektedir. Çocukların Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB)

($F=0.667$, $p>0.05$) ve 21. Yy Becerileri Toplam Puanlarında (BTP) ($F=1.790$, $p>0.05$) kardeş sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının kardeş sayılarına göre ANOVA testi sonuçları Tablo 14’te gösterilmiştir.

Tablo 14.

Çocukların Rekabet Puanlarının Kardeş Sayısına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Kardeş Sayısı	n	$\bar{X}$	SS	F	P
BOR	Tek çocuk (A)	41	25.2	8.8	0.008	1.000
	1 (B)	133	25.0	8.2		
	2 (C)	74	25.7	8.1		
	3 (D)	50	24.9	7.6		
	4 veya üzeri (E)	60	24.9	7.9		
GYR	Tek çocuk (A)	41	26.6	7.1	1.234	0.296
	1 (B)	133	26.9	5.7		
	2 (C)	74	26.7	5.3		
	3 (D)	50	25.4	6.3		
	4 veya üzeri (E)	60	25.3	5.0		
BKH	Tek çocuk (A)	41	13.5	3.3	0.320	0.864
	1 (B)	133	12.9	3.3		
	2 (C)	74	13.0	3.2		
	3 (D)	50	13.1	2.7		
	4 veya üzeri (E)	60	12.8	3.0		
RTP	Tek çocuk (A)	41	65.3	13.3	0.398	0.810
	1 (B)	133	64.8	11.2		
	2 (C)	74	64.9	11.7		
	3 (D)	50	63.4	12.4		
	4 veya üzeri (E)	60	63.1	12.2		

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 14’te “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” ve alt boyutlarının kardeş sayısına göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Başkalarına Odaklı Rekabet (BOR) ($F=0.008$, $p>0.05$), Göreve Yönelik Rekabet (GYR) ($F=1.234$, $p>0.05$), Baskınlık Korunumu Hiyerarşisi (BKH) ($F=0.320$, $p>0.05$) ve Rekabet Toplam Puanlarında (RTP) ($F=0.398$, $p>0.05$) kardeş sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

4.1.6. Anne Eğitim Düzeyi

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy beceri puanlarının anne eğitim düzeylerine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 15’te gösterilmiştir.

Tablo 15.
Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA Testi
Sonuçları

Boyut	Anne Eğitim	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Anlamlı Fark
OYB	İlkokul (A)	100	41.0	9.8	7.203	<0.001	A-C
	Ortaokul (B)	56	44.8	9.9			A-D
	Lise (C)	56	45.8	9.0			E-C
	Yükseköğretim (D)	97	46.6	9.8			E-D
	Okuryazar değil (E)	49	39.7	9.2			
BMTB	İlkokul (A)	100	14.7	3.1	7.031	<0.001	A-D
	Ortaokul (B)	56	15.2	3.2			C-E
	Lise (C)	56	15.9	3.0			D-E
	Yükseköğretim (D)	97	16.2	3.1			
	Okuryazar değil (E)	49	13.6	3.1			
YKB	İlkokul (A)	100	38.8	7.7	3.138	0.015	
	Ortaokul (B)	56	40.1	7.2			D-E
	Lise (C)	56	40.1	7.9			
	Yükseköğretim (D)	97	41.7	8.2			
	Okuryazar değil (E)	49	37.4	6.8			
BTP	İlkokul (A)	100	94.5	19.1	6.009	<0.001	A-D
	Ortaokul (B)	56	100.2	19.3			C-E
	Lise (C)	56	101.8	18.7			D-E
	Yükseköğretim (D)	97	104.5	20.0			
	Okuryazar değil (E)	49	90.7	18.0			

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 15’te “Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)” ve alt boyutlarının anne eğitim düzeylerine göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) puanlarında anne eğitim düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F=7.203$, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre anne eğitim düzeyi ilkokul olan çocuklar ile anne eğitim düzeyi lise ve yükseköğretim olan çocuklar ve annesi okur yazar olmayan çocuklar ile anne eğitim düzeyi lise ve yükseköğretim olan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında anne eğitim düzeyi ilkokul olan çocukların öğrenme ve yenilik becerileri puanlarının anne eğitim düzeyi lise ve yükseköğretim olan çocuklarınkine göre daha düşük olduğu gözlenmiştir. Ayrıca annesi okuryazar olmayan çocukların öğrenme ve yenilik becerileri puanlarının anne eğitim düzeyi lise ve yükseköğretim olan çocuklarınkine göre daha düşük olduğu gözlenmiştir.

Çocukların Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (BMTB) puanlarında anne eğitim düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır

($F=7.031$, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre anne eğitim düzeyi ilkokul olan çocuklar ile anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklar ve annesi okuryazar olmayan çocuklar ile anne eğitim düzeyi lise ve yükseköğretim olan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında anne eğitim düzeyi ilkokul olan çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri puanlarının anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklarına göre daha düşük olduğu gözlenmiştir. Ayrıca annesi okuryazar olmayan çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri puanlarının anne eğitim düzeyi lise ve yükseköğretim olan çocuklarına göre daha düşük olduğu gözlenmiştir.

Çocukların Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB) puanlarında anne eğitim düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F=3.138$, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre annesi okuryazar olmayan çocuklar ile anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında annesi okuryazar olmayan çocukların yaşam ve kariyer becerileri puanları, anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklarına göre daha düşük gözlenmiştir.

Çocukların 21. Yy Becerileri Toplam Puanlarında (BTP) anne eğitim düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F=6.009$, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre anne eğitim düzeyi ilkokul olan çocuklar ile anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklar ve annesi okuryazar olmayan çocuklar ile anne eğitim düzeyi lise ve yükseköğretim olan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında anne eğitim düzeyi ilkokul olan çocukların 21. yy beceri toplam puanlarının anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklarına göre daha düşük olduğu gözlenmiştir. Ayrıca annesi okuryazar olmayan çocukların 21. yy beceri toplam puanlarının anne eğitim düzeyi lise ve yükseköğretim olan çocuklarına göre daha düşük olduğu gözlenmiştir.

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının anne eğitim düzeylerine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16.

Çocukların Rekabet Puanlarının Anne Eğitim Düzeyine Göre ANOVA testi sonuçları

Boyut	Anne Eğitim	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Anlamlı Fark
BOR	İlkokul (A)	100	24.7	7.7	0.095	0.984	Yok
	Ortaokul (B)	56	25.0	6.9			
	Lise (C)	56	25.5	10.0			
	Yükseköğretim (D)	97	24.9	8.4			
	Okuryazar değil (E)	49	25.3	6.9			
GYR	İlkokul (A)	100	25.5	5.6	3.212	0.013	A-D D-E
	Ortaokul (B)	56	26.4	5.7			
	Lise (C)	56	26.6	5.6			
	Yükseköğretim (D)	97	27.9	6.0			
	Okuryazar değil (E)	49	24.9	5.7			
BKH	İlkokul (A)	100	12.5	3.2	1.393	0.236	Yok
	Ortaokul (B)	56	13.3	3.2			
	Lise (C)	56	13.2	3.5			
	Yükseköğretim (D)	97	13.4	3.1			
	Okuryazar değil (E)	49	12.7	2.6			
RTP	İlkokul (A)	100	62.7	11.6	1.413	0.229	Yok
	Ortaokul (B)	56	64.7	11.6			
	Lise (C)	56	65.3	13.3			
	Yükseköğretim (D)	97	66.2	11.7			
	Okuryazar değil (E)	49	62.9	11.0			

 $\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 16’da “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” ve alt boyutlarının anne eğitim düzeylerine göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Başkalarına Odaklı Rekabet (BOR) ($F=0.095$, $p>0.05$), Baskınlık Korunumu Hiyerarşisi (BKH) ($F=1.393$, $p>0.05$) ve Rekabet Toplam Puanlarında (RTP) ($F=1.413$, $p>0.05$) anne eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Çocukların Göreve Yönelik Rekabet (GYR) puanlarında anne eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($F=3.212$, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklar ile anne eğitim düzeyi ilkokul olan ve annesi okuryazar olmayan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocukların göreve yönelik rekabet puanlarının anne eğitim düzeyi ilkokul olan ve annesi okuryazar olmayan çocuklarınkine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.1.7. Baba Eğitim Düzeyi

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy beceri puanlarının baba eğitim düzeylerine göre Kruskal-Wallis H Testi sonuçları Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17.

Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Boyut	Baba Eğitim	n	Medyan	Min.	Maks.	Ki-Kare	p	Anlamlı Fark
OYB	İlkokul (A)	52	39.5	20.0	60.0	36.447	<0.001	E-D A-D B-D
	Ortaokul (B)	68	43.0	17.0	60.0			
	Lise (C)	79	43.0	15.0	60.0			
	Yükseköğretim (D)	150	45.0	20.0	60.0			
	Okuryazar değil (E)	9	36.0	16.0	48.0			
BMTB	İlkokul (A)	52	14.0	9.0	20.0	40.647	<0.001	E-C E-D A-D B-D
	Ortaokul (B)	68	14.0	10.0	20.0			
	Lise (C)	79	15.0	5.0	20.0			
	Yükseköğretim (D)	150	16.0	5.0	20.0			
	Okuryazar değil (E)	9	12.0	5.0	14.0			
YKB	İlkokul (A)	52	38.0	25.0	52.0	18.391	0.001	A-D B-D
	Ortaokul (B)	68	38.0	24.0	52.0			
	Lise (C)	79	39.0	13.0	52.0			
	Yükseköğretim (D)	150	42.0	15.0	52.0			
	Okuryazar değil (E)	9	38.0	17.0	43.0			
BTP	İlkokul (A)	52	92.0	55.0	132.0	34.331	<0.001	E-C E-D A-D B-D
	Ortaokul (B)	68	94.0	59.0	132.0			
	Lise (C)	79	97.0	33.0	132.0			
	Yükseköğretim (D)	150	104.0	41.0	132.0			
	Okuryazar değil (E)	9	77.0	42.0	103.0			

Tablo 17’de “Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY–2)” ve alt boyutlarının baba eğitim düzeylerine göre Kruskal-Wallis H testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) puanlarında baba eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (Ki-Kare=36.447, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklar ile baba eğitim düzeyi ilkokul, ortaokul olan ve babası okuryazar olmayan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında, baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocukların öğrenme ve yenilik becerileri puanlarının baba eğitim düzeyi ilkokul, ortaokul olan ve babası okuryazar olmayan çocuklarınkine göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Çocukların Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (BMTB) puanlarında baba eğitim düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (Ki-Kare=40.647, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklar ile baba eğitim düzeyi ilkokul, ortaokul olan ve babası okuryazar olmayan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bir diğer farklılık babası okuryazar olmayan çocuklar ile baba eğitim düzeyi lise olan çocuklar arasında gözlenmektedir. Bu bulgular ışığında, baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri puanları baba eğitim düzeyi ilkokul, ortaokul olan ve babası okuryazar olmayan çocuklarınkine göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Ayrıca babası okuryazar olmayan çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri puanları baba eğitim düzeyi lise olan çocuklarınkine göre daha düşük gözlenmiştir.

Çocukların Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB) puanlarında baba eğitim düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (Ki-Kare=18.391, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklar ile baba eğitim düzeyi ilkokul ve ortaokul olan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında, baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocukların yaşam ve kariyer becerileri puanlarının baba eğitim düzeyi ilkokul ve ortaokul olan çocuklarınkine göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

Çocukların 21. Yy Becerileri Toplam Puanlarında (BTP) baba eğitim düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (Ki-Kare=34.331, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklar ile baba eğitim düzeyi ilkokul, ortaokul olan ve babası okuryazar olmayan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bir diğer farklılık babası okuryazar olmayan çocuklar ile baba eğitim düzeyi lise olan çocuklar arasında gözlenmektedir. Bu bulgular ışığında, baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocukların 21. yy becerileri toplam puanları baba eğitim düzeyi ilkokul, ortaokul olan ve babası okuryazar olmayan çocuklarınkine göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Ayrıca babası okuryazar olmayan çocukların 21. yy becerileri toplam puanları, baba eğitim düzeyi lise olan çocuklarınkine göre daha düşük gözlenmiştir.

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının baba eğitim düzeylerine göre Kruskal-Wallis H Testi sonuçları Tablo 18'de gösterilmiştir.

Tablo 18.

Çocukların Rekabet Puanlarının Baba Eğitim Düzeyine Göre Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Boyut	Baba Eğitim	N	Medyan	Min.	Maks.	Ki-Kare	p	Anlamlı Fark
BOR	İlkokul (A)	52	25.0	10.0	41.0	3.583	0.465	Yok
	Ortaokul (B)	68	23.0	11.0	41.0			
	Lise (C)	79	24.0	8.0	48.0			
	Yükseköğretim (D)	150	23.0	8.0	48.0			
	Okuryazar değil (E)	9	25.0	11.0	32.0			
GYR	İlkokul (A)	52	24.0	13.0	36.0	26.490	<0.001	A-D C-D
	Ortaokul (B)	68	26.0	15.0	36.0			
	Lise (C)	79	26.0	11.0	36.0			
	Yükseköğretim (D)	150	28.5	6.0	36.0			
	Okuryazar değil (E)	9	22.0	11.0	34.0			
BKH	İlkokul (A)	52	12.0	8.0	18.0	8.121	0.087	Yok
	Ortaokul (B)	68	13.0	8.0	18.0			
	Lise (C)	79	13.0	3.0	18.0			
	Yükseköğretim (D)	150	13.0	4.0	18.0			
	Okuryazar değil (E)	9	11.0	8.0	16.0			
RTP	İlkokul (A)	52	64.0	39.0	88.0	6.971	0.137	Yok
	Ortaokul (B)	68	64.0	42.0	87.0			
	Lise (C)	79	61.0	22.0	90.0			
	Yükseköğretim (D)	150	65.0	24.0	99.0			
	Okuryazar değil (E)	9	61.0	39.0	72.0			

Tablo 18’de “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” ve alt boyutlarının baba eğitim düzeylerine göre Kruskal-Wallis H testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Başkalarına Odaklı Rekabet (BOR) (Ki-Kare=3.583, $p>0.05$), Baskınlık Korunumu Hiyerarşisi (BKH) (Ki-Kare=8.121, $p>0.05$) ve Rekabet Toplam Puanlarında (RTP) (Ki-Kare=6.971, $p>0.05$) baba eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Çocukların Göreve Yönelik Rekabet (GYR) puanlarında baba eğitim düzeyi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır (Ki-Kare=26.490, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklar ile baba eğitim düzeyi ilkokul ve lise olan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında, baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocukların göreve yönelik rekabet puanları baba eğitim düzeyi ilkokul ve lise olan çocuklarınkine göre daha yüksek gözlenmiştir.

4.1.8. Anne Çalışma Durumu

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy beceri puanlarının anne çalışma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19.

Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Anne Çalışma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları

Boyut	Anne Meslek	N	$\bar{X}$	SS	T	P
OYB	Çalışıyor	74	46.5	9.0	2.744	0.006
	Çalışmıyor	284	43.0	10.1		
BMTB	Çalışıyor	74	15.9	2.9	2.116	0.035
	Çalışmıyor	284	15.0	3.3		
YKB	Çalışıyor	74	41.4	7.6	2.038	0.042
	Çalışmıyor	284	39.4	7.8		
BTP	Çalışıyor	74	103.9	18.2	2.538	0.012
	Çalışmıyor	284	97.4	19.9		

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 19’da “Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY–2)” ve alt boyutlarının anne çalışma durumuna göre t-testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) ($t=2.744$, $p<0.05$), Bilgi, Medya ve Teknolojileri Becerileri (BMTB) ($t=2.116$, $p<0.05$), Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB) ($t=2.038$, $p<0.05$) ve 21. yy becerileri toplam puanlarında (BTP) ($t=2.538$, $p<0.05$) anne mesleğine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu bulgu ışığında annesi çalışan çocukların öğrenme ve yenilik becerileri, bilgi, medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerileri, 21. yy becerileri toplam puanlarının annesi çalışmayan çocuklarınkine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının anne çalışma durumuna göre t-testi sonuçları Tablo 20’de gösterilmiştir.

Tablo 20.

Çocukların Rekabet Puanlarının Anne Çalışma Durumuna Göre T-Testi Sonuçları

Boyut	Anne Meslek	N	$\bar{X}$	SS	T	P
BOR	Çalışıyor	74	24.4	7.7	-0.728	0.467
	Çalışmıyor	284	25.2	8.1		
GYR	Çalışıyor	74	27.9	5.3	2.581	0.010
	Çalışmıyor	284	26.0	5.8		
BKH	Çalışıyor	74	13.3	3.0	0.830	0.407
	Çalışmıyor	284	12.9	3.2		
RTP	Çalışıyor	74	65.6	9.8	0.975	0.330
	Çalışmıyor	284	64.1	12.3		

 $\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 20’de “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” ve alt boyutlarının anne çalışma durumuna göre t-testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Başkalarına Odaklı Rekabet (BOR) ($t=-0.728$, $p>0.05$), Baskınlık Korunumu Hiyerarşisi (BKH) ($t=0.830$, $p>0.05$) ve Rekabet Toplam Puanlarında (RTP) anne mesleğine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmektedir ($t=0.975$, $p>0.05$).

Çocukların Göreve Yönelik Rekabet (GYR) puanlarında anne çalışma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t=2.581$, $p<0.05$). Bu bulgu ışığında annesi çalışan çocukların göreve yönelik rekabet puanlarının annesi çalışmayan çocuklarınkine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.1.9. Baba Mesleği

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy beceri puanlarının baba mesleklerine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 21’de gösterilmiştir.

Tablo 21.

Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Baba Mesleğine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Baba Meslek	n	$\bar{X}$	SS	F	P	Anlamlı Fark
OYB	Kamu personeli (A)	126	46.9	9.9	10.237	<0.001	A-B
	Özel sektör çalışanı (B)	106	42.5	8.1			A-C
	Diğer (C)	126	41.5	10.7			
BMTB	Kamu personeli (A)	126	16.1	3.2	8.354	<0.001	A-B
	Özel sektör çalışanı (B)	106	14.9	2.9			A-C
	Diğer (C)	126	14.6	3.4			
YKB	Kamu personeli (A)	126	41.7	8.2	5.527	0.005	A-B
	Özel sektör çalışanı (B)	106	38.8	6.2			A-C
	Diğer (C)	126	38.8	8.2			
BTP	Kamu personeli (A)	126	104.7	20.0	8.968	<0.001	A-B
	Özel sektör çalışanı (B)	106	96.2	15.7			A-C
	Diğer (C)	126	94.9	21.2			

 $\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 21’de “Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY–2)” ve alt boyutlarının baba mesleğine göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) ($F=10.237$, $p<0.05$), Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (BMTB) ($F=8.354$, $p<0.05$), Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB) ($F=5.527$, $p<0.05$) ve 21. yy becerileri toplam puanlarında (BTP) baba mesleğine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($F=8.968$, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre baba mesleği kamu personeli olan çocuklar ile baba mesleği özel sektör çalışanı ve diğer olan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında baba mesleği kamu personeli olan çocukların öğrenme ve yenilik becerileri, bilgi, medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerileri, 21. yy becerileri toplam puanları baba mesleği özel sektör çalışanı ve diğer olan çocuklarınkine göre daha yüksek gözlenmiştir.

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının baba mesleklerine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 22’de gösterilmiştir.

Tablo 22.

Çocukların Rekabet Puanlarının Baba Mesleğine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Baba Meslek	N	$\bar{X}$	SS	F	p	Anlamlı Fark
BOR	Kamu personeli (A)	126	24.4	8.9	1.345	0.262	Yok
	Özel sektör çalışanı (B)	106	24.7	6.8			
	Diğer (C)	126	26.0	8.1			
GYR	Kamu personeli (A)	126	27.8	5.9	6.398	0.002	A-B A-C
	Özel sektör çalışanı (B)	106	25.8	5.5			
	Diğer (C)	126	25.4	5.6			
BKH	Kamu personeli (A)	126	13.4	3.1	1.867	0.156	Yok
	Özel sektör çalışanı (B)	106	12.6	3.2			
	Diğer (C)	126	13.0	3.1			
RTP	Kamu personeli (A)	126	65.6	12.4	1.494	0.227	Yok
	Özel sektör çalışanı (B)	106	63.0	9.9			
	Diğer (C)	126	64.4	12.8			

 $\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 22’de “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” ve alt boyutlarının baba mesleğine göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Başkalarına Odaklı Rekabet (BOR) ($F=1.345$, $p>0.05$), Baskınlık Korunumu Hiyerarşisi (BKH) ($F=1.867$, $p>0.05$) ve Rekabet Toplam Puanlarında (RTP) baba mesleğine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($F=1.494$, $p>0.05$).

Çocukların Göreve Yönelik Rekabet (GYR) puanlarında baba mesleğine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($F=6.398$, $p<0.05$). Post hoc sonuçlarına göre baba mesleği kamu personeli olan çocuklar ile baba mesleği özel sektör çalışanı ve diğer olan çocuklar arasında farklılık bulunmuştur. Bu bulgular ışığında baba mesleği kamu personeli olan çocukların göreve yönelik rekabet puanlarının baba mesleği özel sektör çalışanı ve diğer olan çocuklarınkine göre daha yüksek olduğu gözlenmiştir.

4.1.10. Anne Yaşı

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy beceri puanlarının anne yaşlarına göre ANOVA testi sonuçları Tablo 23’te gösterilmiştir.

Tablo 23.

Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Anne Yaşına Göre ANOVA testi sonuçları

Boyut	Anne Yaş	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Anlamlı Fark
OYB	30 ve altı (A)	124	42.8	10.2	1.357	0.259	Yok
	31-35 (B)	133	44.8	10.5			
	36 ve üzeri (C)	101	43.4	8.8			
BMTB	30 ve altı (A)	124	14.9	3.3	1.065	0.346	Yok
	31-35 (B)	133	15.5	3.2			
	36 ve üzeri (C)	101	15.3	3.2			
YKB	30 ve altı (A)	124	38.7	8.1	2.078	0.127	Yok
	31-35 (B)	133	40.4	8.0			
	36 ve üzeri (C)	101	40.4	6.9			
BTP	30 ve altı (A)	124	96.3	20.5	1.588	0.206	Yok
	31-35 (B)	133	100.7	20.4			
	36 ve üzeri (C)	101	99.0	17.5			

 $\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 23'te "Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)" ve alt boyutlarının anne yaşına göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) ($F=1.357$, $p>0.05$), Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (BMTB) ($F=1.065$, $p>0.05$), Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB) ($F=2.078$, $p>0.05$) ve 21. yy becerileri toplam puanlarında (BTP) ($F=1.588$, $p>0.05$) anne yaşına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının anne yaşlarına göre ANOVA testi sonuçları Tablo 24'te gösterilmiştir.

Tablo 24.

Çocukların Rekabet Puanlarının Anne Yaşına Göre ANOVA Testi Sonuçları

Boyut	Anne Yaş	N	$\bar{X}$	SS	F	P	Anlamlı Fark
BOR	30 ve altı (A)	124	24.9	8.1	0.041	0.960	Yok
	31-35 (B)	133	25.2	8.5			
	36 ve üzeri (C)	101	25.0	7.4			
GYR	30 ve altı (A)	124	25.8	6.3	1.133	0.323	Yok
	31-35 (B)	133	26.8	5.6			
	36 ve üzeri (C)	101	26.5	5.4			
BKH	30 ve altı (A)	124	12.7	3.1	0.926	0.397	Yok
	31-35 (B)	133	13.0	3.0			
	36 ve üzeri (C)	101	13.3	3.3			
RTP	30 ve altı (A)	124	63.4	12.0	0.676	0.509	Yok
	31-35 (B)	133	65.0	12.0			
	36 ve üzeri (C)	101	64.8	11.5			

 $\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 24’te “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” ve alt boyutlarının anne yaşına göre ANOVA testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Başkalarına Olan Rekabet (BOR) puanlarında ($F=0.041$, $p>0.05$), Göreve Yönelik Rekabet (GYR) puanlarında ($F=1.133$, $p>0.05$), Baskınlık Korunumu Hiyerarşisi (BKH) puanlarında ($F=0.926$, $p>0.05$) ve Rekabet Toplam Puanlarında (RTP) ($F=0.676$, $p>0.05$) anne yaşına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

4.1.11. Baba Yaşı

Beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy beceri puanlarının baba yaşlarına göre t-testi sonuçları Tablo 25’te gösterilmiştir.

Tablo 25.

Çocukların 21. Yy Beceri Puanlarının Baba Yaşına Göre T-Testi Sonuçları

Boyut	Baba Yaş	N	$\bar{X}$	SS	T	P
OYB	35 ve altı	183	44.2	10.0	1.007	0.315
	36 ve üzeri	175	43.1	9.9		
BMTB	35 ve altı	183	15.2	3.2	-0.292	0.771
	36 ve üzeri	175	15.3	3.2		
YKB	35 ve altı	183	39.7	8.1	-0.315	0.753
	36 ve üzeri	175	39.9	7.4		
BTP	35 ve altı	183	99.1	20.3	0.335	0.738
	36 ve üzeri	175	98.4	19.2		

 $\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 25’te “Beş-Altı Yaş Çocuklar için 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (DAY-2)” ve alt boyutlarının baba yaşına göre t-testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Öğrenme ve Yenilik Becerileri (OYB) puanlarında ($t=1.007$, $p>0.05$), Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri (BMTB) puanlarında ($t=-0.292$, $p>0.05$), Yaşam ve Kariyer Becerileri (YKB) puanlarında ($t=-0.315$, $p>0.05$) ve 21. Yy Becerileri Toplam Puanlarında (BTP) ($t=0.335$, $p>0.05$) baba yaşına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Beş-altı yaş grubu çocukların rekabet stili puanlarının baba yaşlarına göre t-testi sonuçları Tablo 26’da gösterilmiştir.

Tablo 26.

Çocukların Rekabet Puanlarının Baba Yaşına Göre T-Testi Sonuçları

Boyut	Baba Yaş	N	$\bar{X}$	SS	t	p
BOR	35 ve altı	183	25.5	8.1	1.176	0.240
	36 ve üzeri	175	24.5	7.9		
GYR	35 ve altı	183	26.2	5.7	-0.420	0.675
	36 ve üzeri	175	26.5	5.9		
BKH	35 ve altı	183	12.9	3.1	-0.874	0.383
	36 ve üzeri	175	13.1	3.2		
RTP	35 ve altı	183	64.6	12.5	0.360	0.719
	36 ve üzeri	175	64.2	11.2		

$\bar{X}$: Ortalama; SS: Standart sapma

Tablo 26’da “Okul Öncesi Rekabet Ölçeği” ve alt boyutlarının baba yaşına göre t-testi sonuçları gösterilmektedir. Çocukların Başkalarına Odaklı Rekabet (BOR) puanlarında ($t=1.176$, $p>0.05$), Göreve Yönelik Rekabet (GYR) puanlarında ($t=-0.420$, $p>0.05$), Baskınlık Korunumu Hiyerarşisi (BKH) puanlarında ($t=-0.874$, $p>0.05$) ve Rekabet Toplam Puanlarında (RTP) baba yaşına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($t=0.360$, $p>0.05$).

4.2. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu başlık altında çocukların 21. yy becerileri ve rekabet stilleri arasındaki ilişkiye yönelik bulgulara yer verilmiştir. Tablo 27’de çocukların 21. yy becerileri

toplam puanları ile rekabet toplam puanları arasındaki ilişkiyi gösteren Spearman Korelasyon Analizi sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 27.

Çocukların 21. Yy Becerileri Toplam Puanları ile Rekabet Stilleri Toplam Puanları Arasındaki Spearman Korelasyon Sonuçları

	RTP		
	N	R	P
BTP	358	0.348	<0.001

BTP: 21. yy becerileri toplam puanı, RTP: Rekabet toplam puanı

Tablo 27'e göre, 21. Yy Becerileri Toplam Puanları (BTP) ile Rekabet Toplam Puanları (RTP) arasında r (0.348, $p<0.05$) orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu bulgular ışığında, 21. yy becerileri toplam puanları arttıkça, rekabet toplam puanları artacaktır.

Tablo 28'de çocukların 21. yy becerileri ile rekabet stilleri arasındaki ilişkiyi gösteren Spearman Korelasyon Analizi sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 28.

Çocukların 21. Yy Becerileri ile Rekabet Stillerine Göre Spearman Korelasyon Sonuçları

Boyut		BMTB	YKB	BOR	GYR	BKH
OYB	R	0.741	0.826	-0.044	0.718	0.259
	P	<0.001	<0.001	0.401	<0.001	<0.001
BMTB	R		0.740	-0.019	0.554	0.134
	P		<0.001	0.72	<0.001	0.011
YKB	R			-0.193	0.712	0.148
	P			<0.001	<0.001	0.005
BOR	R				-0.074	0.368
	P				0.164	<0.001
GYR	R					0.403
	P					<0.001

OYB: Öğrenme ve yenilik becerileri, YKB: Yaşam ve kariyer becerileri, BMTB: Bilgi, medya ve teknoloji becerileri, BOR: Başkalarına odaklı rekabet, GYR: Göreve yönelik rekabet, BKH: Baskınlığın korunumu hiyerarşisi

Tablo 28'e göre öğrenme ve yenilik becerileri (OYB) ile yaşam ve kariyer becerileri (YKB) arasında r (0.826, $p<0.05$) çok yüksek pozitif düzeyde bir ilişki vardır. Ayrıca öğrenme ve yenilik becerileri (OYB) ile bilgi, medya ve teknoloji becerileri (BMTB) ve göreve yönelik rekabet (GYR) puanları arasında sırasıyla r (0.741, $p<0.05$),

r (0.718, $p<0.05$) yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bir diğer bulguda, öğrenme ve yenilik becerileri (OYB) ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi (BKH) arasında r (0.259, $p<0.05$) zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir.

Çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri (BMTB) ile yaşam ve kariyer becerileri (YKB) arasında r (0.740, $p<0.05$) yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Ayrıca çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri (BMTB) ile göreve yönelik rekabet (GYR) arasında r (0.554, $p<0.05$) orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bir diğer bulguda, çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri (BMTB) ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi (BKH) arasında r (0.134, $p<0.05$) zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir.

Çocukların yaşam ve kariyer becerileri (YKB) ile başkalarına odaklı rekabet (BOR) arasında r (-0.193, $p<0.05$) düşük düzeyde negatif yönlü bir ilişki vardır. Ayrıca çocukların yaşam ve kariyer becerileri (YKB) ile göreve yönelik rekabet (GYR) arasında r (0.712, $p<0.05$) yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Bir diğer bulguda, çocukların yaşam ve kariyer becerileri (YKB) ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi (BKH) arasında r (0.148, $p<0.05$) zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir.

Çocukların başkalarına odaklı rekabet (BOR) ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi (BKH) arasında r (0.368, $p<0.05$) zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır. Çocukların göreve yönelik rekabet (GYR) ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi (BKH) arasında r (0.403, $p<0.05$) orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki vardır.

4.3. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu başlık altında çocukların 21. yy becerileri ve rekabet stillerinin birbirlerini yordayıp yordamadıklarına dair bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 29'da çocukların rekabet toplam puanlarının bağımlı ve 21. yy becerileri toplam puanlarının bağımsız değişken olarak kullanıldığı basit doğrusal regresyon model özet sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 29.

Rekabet toplam puanlarının bağımlı değişken olarak kullanıldığı basit doğrusal regresyon model özeti sonuçları

Model	R	R ²	SH
1	0.367	0.135	11.054

SH: Standart hata

Tablo 29'a göre çocukların rekabet toplam puanlarındaki değişimin %13.5'ini 21. yy becerileri toplam puanları açıklamaktadır.

Tablo 30'da çocukların rekabet toplam puanlarının bağımlı ve 21. yy becerileri toplam puanlarının (BTP) bağımsız değişken olarak kullanıldığı basit doğrusal regresyon analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 30.

Rekabet Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Basit Doğrusal Regresyon Analiz Sonuçları

	Beta ^{HK}	SH	Beta ^{SK}	T	p
BTP	0.221	0.030	0.367	7.440	<0.001
Sabit	42.595	2.988			

^{HK}Ham katsayılar, ^{SK}Standartlaştırılmış katsayılar, SH: Standart hata

Tablo 30'a göre 21. yy becerileri toplam puanlarına (BTP) ilişkin katsayının istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Bu bulgular ışığında 21. yy becerileri toplam puanlarının rekabet toplam puanlarının yordayıcısı olduğu görülmektedir. Beta katsayısına göre ($Beta > 0$), 21. yy becerileri toplam puanları (BTP) arttıkça rekabet toplam puanları da artış göstermektedir.

Tablo 31'de çocukların 21. yy becerileri toplam puanlarının bağımlı ve rekabet toplam puanlarının bağımsız değişken olarak kullanıldığı basit doğrusal regresyon model özet sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 31.

21. Yy Becerileri Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Basit Doğrusal Regresyon Model Özeti Sonuçları

Model	R	R ²	SH
1	0.367	0.135	18.362

SH: Standart hata

Tablo 31'e göre çocukların 21. yy becerileri toplam puanlarındaki değişimin %13.5'ini rekabet toplam puanları açıklamaktadır.

Tablo 32'de çocukların 21. Yy Becerileri toplam puanlarının bağımlı ve rekabet (RTP) toplam puanlarının bağımsız değişken olarak kullanıldığı basit doğrusal regresyon analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 32.

21. Yy Becerileri Toplam Puanları Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Basit Doğrusal Regresyon Analiz Sonuçları

	Beta^{HK}	SH	Beta^{SK}	T	p
RTP	0.609	0.082	0.367	7.440	<0.001
Sabit	59.485	5.363			

^{HK}Ham katsayılar, ^{SK}Standartlaştırılmış katsayılar, SH: Standart hata

Tablo 32'e göre rekabet toplam puanlarına ilişkin katsayının istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Bu bulgular ışığında rekabet toplam puanlarının 21. yy becerileri toplam puanlarının yordayıcısı olduğu görülmektedir. Beta katsayısına göre ($Beta > 0$), Rekabet Toplam Puanları (RTP) puanları arttıkça 21. yy becerileri toplam puanları da artış göstermektedir.

4.4. Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Bu başlık altında çocukların cinsiyet, doğum sırası, okul öncesi eğitime devam yılı, kardeş sayısı, anne ve baba öğrenim durumu değişkenlerinin çocukların 21. yy becerileri ve rekabet stillerini anlamlı düzeyde yordayıp yordamadığına dair bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 33'te çocukların 21. yy becerileri toplam puanlarının bağımlı ve cinsiyet, okul öncesi eğitim alma süresi, doğum sırası, kardeş sayısı ve anne ve baba eğitim düzeyi değişkenlerinin bağımsız değişken olarak kullanıldığı çoklu regresyon model özet sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 33.

21. Yy Becerileri Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Çoklu Regresyon Model Özeti Sonuçları

Model	R	Adj R ²	SH
1	0.341	0.072	18.990

Adj R²: Düzeltilmiş R², SH: Standart hata

Tablo 33'e göre çocukların 21. yy becerileri toplam puanlarındaki değişimin %7.2'sini cinsiyet, okul öncesi eğitim alma süresi, doğum sırası, kardeş sayısı ve anne ve baba eğitim düzeyi bağımsız değişkenleri açıklamaktadır.

Tablo 34'te çocukların 21. yy becerileri toplam puanlarının bağımlı ve cinsiyet, okul öncesi eğitim alma süresi, doğum sırası, kardeş sayısı ve anne ve baba eğitim düzeyi değişkenlerinin bağımsız değişken olarak kullanıldığı çoklu regresyon analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 34.

21. Yy Becerileri Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Çoklu Regresyon Analiz Sonuçları

Değişken	Katsayı	β	SH	t	p
-	Sabit	91.660	4.521	20.276	<0.001
Cinsiyet	Kız [Ref=Erkek]	5.251	2.053	2.558	0.011
	2 [Ref=1]	-0.610	2.639	-0.231	0.817
Doğum Sırası	3 [Ref=1]	-1.340	3.155	-0.425	0.671
	4 veya üzeri [Ref=1]	-0.594	3.459	-0.172	0.864
Okul Öncesi Eğitim Yılı	2 ve üzeri [Ref=1]	2.321	2.405	0.965	0.335
	1 [Ref=Tek çocuk]	-1.229	3.456	-0.356	0.722
	2 [Ref=Tek çocuk]	0.008	3.742	0.002	0.998
Kardeş Sayısı	3 [Ref=Tek çocuk]	-1.485	4.107	-0.362	0.718
	4 veya üzeri [Ref=Tek çocuk]	-1.286	3.991	-0.322	0.747
	Lise [Ref=İlkokul]	2.727	3.590	0.760	0.448
Anne Öğrenim	Okur Yazar Değil [Ref=İlkokul]	-2.217	3.600	-0.616	0.538
	Ortaokul [Ref=İlkokul]	3.427	3.290	1.042	0.298
	Yükseköğretim [Ref=İlkokul]	1.639	4.069	0.403	0.687
	Lise [Ref=İlkokul]	3.523	3.685	0.956	0.340
Baba Öğrenim	Okur Yazar Değil [Ref=İlkokul]	-15.014	7.073	-2.123	0.035
	Ortaokul [Ref=İlkokul]	0.576	3.706	0.155	0.877
	Yükseköğretim [Ref=İlkokul]	8.183	4.157	1.969	0.049

β : Beta katsayısı, SH: Standart hata

Tablo 34'e göre cinsiyetin 21. yy becerileri toplam puanı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkisi vardır ($p<0.05$). Ayrıca babasının öğrenim düzeyi yükseköğretim ve babası okuryazar olmayan grubun, referans (ilkokul) grubuna göre 21. yy becerileri toplam puanı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkisi vardır ($p<0.05$). Regresyon katsayıları incelendiğinde; kız çocuklarının erkek çocuklara kıyasla 21. yy becerileri toplam puanının anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca babasının öğrenim düzeyi yükseköğretim olan çocukların ilkokul olan çocuklara kıyasla 21. yy becerileri toplam puanının anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu görülmektedir. Bir diğer bulguda babası okuryazar olmayan çocukların, babası ilkokul mezunu olan çocuklara kıyasla 21. yy becerileri toplam puanının anlamlı ölçüde daha düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 35'te çocukların rekabet toplam puanlarının bağımlı ve cinsiyet, okul öncesi eğitim alma süresi, doğum sırası, kardeş sayısı ve anne ve baba eğitim düzeyi değişkenlerinin bağımsız değişken olarak kullanıldığı çoklu regresyon model özet sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 35.
Rekabet Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Çoklu Regresyon Model Özeti Sonuçları

Model	R	Adj R ²	SH
1	0.284	0.035	11.660

Adj R²: Düzeltilmiş R², SH: Standart hata

Tablo 35'e göre çocukların rekabet toplam puanlarındaki değişimin %3.5'ini cinsiyet, okul öncesi eğitim alma süresi, doğum sırası, kardeş sayısı ve anne ve baba eğitim düzeyi bağımsız değişkenleri açıklamaktadır.

Tablo 36'da çocukların rekabet toplam puanlarının bağımlı ve cinsiyet, okul öncesi eğitim alma süresi, doğum sırası, kardeş sayısı ve anne ve baba eğitim düzeyi değişkenlerinin bağımsız değişken olarak kullanıldığı çoklu regresyon analiz sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 36.

Rekabet Toplam Puanlarının Bağımlı Değişken Olarak Kullanıldığı Çoklu Regresyon Analiz Sonuçları

Değişken	Katsayı	β	SH	T	p
-	Sabit	59.535	2.775	21.455	<0.001
Cinsiyet	Kız [Ref=Erkek]	0.811	1.260	0.643	0.521
Doğum Sırası	2 [Ref=1]	-2.471	1.620	-1.526	0.128
	3 [Ref=1]	-0.760	1.937	-0.392	0.695
	4 veya üzeri [Ref=1]	-0.525	2.124	-0.247	0.805
Okul Öncesi Eğitim Yılı	2 ve üzeri [Ref=1]	4.276	1.476	2.896	0.004
Kardeş Sayısı	1 [Ref=Tek çocuk]	3.803	2.121	1.793	0.074
	2 [Ref=Tek çocuk]	5.375	2.297	2.340	0.020
	3 [Ref=Tek çocuk]	4.584	2.521	1.818	0.070
	4 veya üzeri [Ref=Tek çocuk]	1.077	2.450	0.440	0.660
Anne Öğrenim	Lise [Ref=İlkokul]	1.779	2.204	0.807	0.420
	Okur Yazar Değil [Ref=İlkokul]	0.752	2.210	0.340	0.734
	Ortaokul [Ref=İlkokul]	1.724	2.020	0.853	0.394
	Yükseköğretim [Ref=İlkokul]	-0.254	2.498	-0.101	0.919
Baba Öğrenim	Lise [Ref=İlkokul]	-1.073	2.262	-0.474	0.636
	Okur Yazar Değil [Ref=İlkokul]	-9.669	4.342	-2.227	0.027
	Ortaokul [Ref=İlkokul]	-0.468	2.275	-0.206	0.837
	Yükseköğretim [Ref=İlkokul]	0.956	2.552	0.375	0.708

β : Beta katsayısı, SH: Standart hata

Tablo 36'ya göre okul öncesi eğitime devam yılının, rekabet toplam puanı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkisi vardır ($p<0.05$). Ayrıca kardeş sayısı iki olan grubun referans (tek çocuk) grubuna göre rekabet toplam puanı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkisi vardır ($p<0.05$). Bir diğer bulgu ise babası okuryazar olmayan grubun referans (ilkokul) grubuna göre rekabet toplam puanı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkisi olduğudur ($p<0.05$). Regresyon katsayıları incelendiğinde; okul öncesi eğitime devam yılı iki ve üzeri olan çocukların bir olan çocuklara kıyasla rekabet toplam puanının anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca kardeş sayısı iki olan çocukların tek çocuk olan çocuklara kıyasla rekabet toplam puanının anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu görülmektedir. Bir diğer bulgu ise babası okuryazar olmayan çocukların, babası ilkokul mezunu olan çocuklara kıyasla rekabet toplam puanlarının anlamlı ölçüde daha düşük olduğudur.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Bu başlık altında; bu araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçlara yer verilip sonuçlar, ilgili araştırmaların sonuçlarıyla karşılaştırılıp tartışılmıştır.

5.1. Tartışma ve Yorum

Okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerileri ile rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelendiği bu araştırmadan elde edilen bulgular tartışılırken araştırma sorularından yararlanılmıştır. Buna göre her araştırma sorusuna ilişkin tartışmalar başlıklar altında sunulmuştur.

5.1.1. Birinci araştırma sorusuna yönelik tartışma ve yorum

Araştırmada, çocukların 21. yy becerileri ve alt boyutlarında aile gelir düzeyi alt olan çocukların, aile gelir düzeyi orta ve üst olan çocuklara göre daha düşük puanlara sahip oldukları belirlenmiştir. Bunun nedeni olarak üst gelire sahip ailelerin çocuklarının daha çeşitli materyallere ulaşma ve nitelikli deneyimler elde etme imkânlarının diğer çocuklara göre daha yüksek olmasından kaynaklı olduğu düşünülebilir. Sosyo-ekonomik düzeyin düşük olması çocuklar arasında fırsat eşitsizliğinin kaynağı olarak gösterilebilir. Bu durum çocukların birçok alanda olduğu gibi becerilerinin gelişimini de etkilemektedir. Aileleri ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya olan ve onlara gelecekteki başarıları için çok önemli olan deneyimlere ve teknolojiye erişim sağlayamayan çocukları; 21. yüzyıla hazırlamak için okul öncesi öğretmenlerinin uygun içeriklerdeki okul öncesi eğitim programları aracılığıyla eğitmesi ve devletin de eğitim kurumlarının ekonomik ihtiyaçları için finansal destek sağlaması büyük önem taşımaktadır (Benner ve Hatch, 2010). Çocukların uygun donanıma sahip olmalarını sağlamak için ekonomik açıdan fırsat eşitsizliğinin ortadan kaldırılması onların yeni teknolojik dünyaya adil bir şekilde erişimlerine (Partnership for 21st Century Skills, 2002) olanak sağlayacaktır.

Araştırmada, ilk sırada doğan çocukların “öğrenme ve yenilik becerileri”, “bilgi, medya ve teknoloji becerileri” ve “21. yy becerileri” toplam puanlarının doğum sırası dört veya üstü olan çocuklarınkine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. İlk sırada

doğan çocuklar grubunda tek çocuk olanlar da bulunmaktadır. Anne-babanın tek çocuk ve ilk çocuklarla kurdukları ilişkileri birbirine benzemektedir. İkinci çocuk doğuncaya kadar ailenin tüm ilgisi, sevgisi, maddi kaynakları vb. tek çocuğa yönlendirilir (Adler, 1927/2018; akt. Kocatürk, 2020). Çünkü tüm ilgileri kendilerine ilk kez ebeveynlik duygusunu yaşatan ilk çocuğa odaklanmıştır. Bu sayede ilk çocuklar ve tek çocuklar büyüklerle iyi bir etkileşim içerisinde olabilmektedirler (Kocatürk, 2020). Araştırmalar, ebeveynlerden gelen desteğin bölünmek zorunda kalınmadan sadece tek çocuk tarafından alınmasıyla tek çocukların daha başarılı olduklarını göstermiştir (Chen ve Liu, 2014; Falbo, 2012; akt. Kocatürk, 2020). Maddi-manevi birçok kaynaktan kardeşiyle rekabet içerisine girmek zorunda kalmadan faydalanan tek çocukların, kardeşi olan veya kardeş sayısı fazla olan çocuklara göre çeşitli alanlarda gelişim sağlayıp beceri kazanmaları daha olagandır.

Araştırmada, kardeş sayısı bir olan çocukların “öğrenme ve yenilik becerileri” puanlarının kardeş sayısı dört veya üzeri olan çocuklarıkinden istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte tek çocuk olan ve kardeş sayısı bir olan çocukların “bilgi, medya ve teknoloji becerileri” puanlarının kardeş sayısı dört veya üzeri olan çocuklarıkinden istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Kardeş sayısı arttıkça ailede maddi-manevi kaynaklar bir şekilde farkında olunarak veya olunmadan bölünmektedir. Bu nedenle her çocuk yüksek ihtimalle kaynaklardan eşit şekilde yararlanamamaktadır. Bu doğrultuda kardeş sayısı az olanların çok olanlara göre genel olarak daha çok fırsata ve imkâna sahip olduğu düşünülebilir. Böylece daha fazla kaynağa sahip olan çocuk daha çok beceriye sahip olabilecektir.

Araştırmada, okul öncesi eğitime iki ve üzeri yıl boyunca devam eden çocuklar 21. yy becerilerinde ve alt boyutlarında okul öncesi eğitimde ilk yılında olan çocuklara oranla daha yüksek puanlar almışlardır. Okul öncesi eğitim çocuklara birçok deneyim sunmaktadır. Çocuklar okuldaki etkinlikler, oyunlar ve burada edindikleri tüm olumlu deneyimler sayesinde becerilerini geliştirebilmektedirler. Okul öncesi eğitim programı; çocuk merkezli, esnek, sarmal, eklektik, dengeli, oyun temelli, keşfederek öğrenme öncelikli, yaratıcılığın geliştirilmesi ön planlı olması, günlük yaşam deneyimlerinin kullanılmasını teşvik etmesi, kültürel ve evrensel değerleri dikkate alması, özel gereksinimli çocuklar için uyarlamalara yer vermesi ve 21. yüzyıla uygun bireyler yetiştirmeyi hedeflemesi özelliğidir (MEB, 2013). Bu özellikler ve MEB’in misyon ve vizyonu sayesinde okul öncesi eğitimden daha fazla faydalanabilen çocukların, daha az

faidalabilenlere göre 21. yy becerilerinin daha iyi olduğu, birçok gelişim alanında daha ileride olabilecekleri düşünülebilir.

Araştırmada, anne eğitim düzeyinin yüksek olmasının çocukların 21. yy becerileri ile olumlu yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir. Ayrıca annesi çalışan çocukların 21. yy becerileri ve alt boyutları puanları annesi çalışmayan çocuklarınkine göre daha yüksektir. Çalışan annelerin çocukları; çalışmayan annelerin çocuklarına göre daha girişimci, kendini yönetme becerisine sahip olup gelecekte ne olacaklarını daha çok düşünmekte ve kendileri için daha fazla hedef belirleyip bu doğrultuda çaba göstermektedirler (Aktaş, 1994). Ebeveynleri çalışan çocukların PISA testlerinde daha başarılı oldukları belirlenmiştir. Hem annenin hem babanın çalışmasıyla ailenin gelir seviyesi artmaktadır. Ayrıca çalışan annelerin çocuk sayısı genel olarak çalışmayan annelerden daha azdır. Böylece çocuk sayısı az olan bu ailelerin çocukları ebeveynlerinin ilgisinden daha çok faydalanabilmektedir (Dinçer ve Kolaşın, 2009). Ailelerin çocuklarının eğitimi için ayırdıkları kaynaklardan çocuk sayısı az olan hem de anne çalıştığı için genel olarak ekonomik gelirin daha iyi olduğu bu ailelerin çocukları, çocuk sayısı daha fazla olan ailelerin çocuklarına göre daha yüksek oranda faydalanabilmektedir. Bununla birlikte annenin çalışma durumu birçok değişkeni (Örn.: aile gelir seviyesi, kardeş sayısı) etkilemektedir. Annenin çalışma durumunun dolaylı olarak çocukların bu değişkenlere göre bazı 21. yy becerilerini etkilediği düşünülmektedir. Ayrıca çalışan anneler, çocuklarıyla geçirdikleri vaktin az olması nedeniyle kimi zaman suçluluk duygusu yaşayabilmektedirler. Bu nedenle çocukları ile daha nitelikli vakit geçirme ihtiyacı içine girebilmekte, geleneksel çocuk yetiştirme yöntemleri yerine çağa uygun çocuk yetiştirme yöntemlerine başvurabilmektedirler. Bu nedenlerle çalışan annelerin çocuklarının 21. yy beceri puanlarının çalışmayan annelerin çocukların puanlarına göre yüksek olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada, baba eğitim düzeyinin yüksek olmasının çocukların 21. yy becerileri ile olumlu yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, babanın kamu personeli olmasının da çocukların 21. yy becerileri ile olumlu yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Bu araştırmanın çocukların rekabet stilleriyle demografik özellikleri ilişkisine dair sonuçları incelendiğinde çocukların başkalarına odaklı rekabet stillerinin araştırmaya dâhil edilen değişkenlerden hiçbirine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir. Bu sonuç oldukça manidardır. Çocukların başkalarına odaklı rekabet stili

geliştirmeleri, burada belirlenen değişkenlerden daha farklı değişkenlerle ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bülbül ve Akkaynak (2021), Bay (2020) ve Bilici (2019) tarafından yapılan araştırmaların sonuçları bu sonuçları destekler niteliktedir. Fakat bu araştırmadan farklı olarak Bay (2020) tarafından yapılan araştırmada, baba eğitim düzeyi ile çocukların başkalarına odaklı rekabet stillerinde anlamlı bir farklılık görülmüştür. Babası ilköğretim mezunu olan çocukların başkalarına odaklı rekabetlerinin, babası lise ve üniversite ve üstü eğitim derecesine sahip çocuklardan anlamlı olarak daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu rekabet türü başkalarından üstün olma isteği ile ilişkilidir. İlkokul mezunlarının çoğunlukla alt gelir grubunda, kamu personeli olmadıkları ve kendi işini kuramadıkları bilinmektedir. İlkokul mezunlarının genellikle düzenli bir işi olmamaktadır ve işverenlere çalışmak için talepte bulunmaktadırlar. Bu sebeplerle başkalarına göre üstün olmaya çalışmaları bu sonucu vermiş olabilir. Bu araştırmada fark olmamasının sebebi olarak araştırma bölgesindeki çalışma alanları ve ekonomik refah ile ilişkili olabileceği düşünülebilir.

Bu araştırmada, çocukların rekabet stilleri toplam puanlarının sadece okul öncesi eğitime devam süresine göre farklılaştığı görülmektedir. Çocukların rekabet stilleri toplam puanlarının, sadece okul öncesi eğitime devam süresine göre farklılaşması oldukça manidardır. Okul öncesi eğitime devam yılı iki ve üzeri olan çocukların bir olan çocuklarına kıyasla rekabet toplam puanının anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte okul öncesi eğitimde ikinci ve üzeri yılında olan çocukların “göreve yönelik rekabet stili” ve “baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili” puanlarının okul öncesi eğitimde ilk yılında olan çocuklarına göre istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Okul öncesi eğitime başlayan çocuğun sınıfında kendisi gibi birçok akranının olması, ortak kaynak kullanımının fazla olması, bununla birlikte yapılan etkinliklerin içeriğinin çocukların göreve yönelik rekabet ve baskınlık korunumu rekabet stili geliştirmelerini sağlamış olabileceği düşünülebilir. Bay (2020) tarafından yapılan araştırmada bu sonuca benzer sonuçlar tespit edilmiştir. Bilici (2019) tarafından yapılan çalışmada ise bu sonuçtan farklı olarak çocukların “göreve yönelik rekabet stili”, “baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili” ve rekabet toplam puanlarının okul öncesi eğitime devam süresi bakımından anlamlı düzeyde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Bu araştırmada, çocukların cinsiyetlerine göre rekabet stillerinden sadece göreve yönelik rekabet stilinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Erkek çocukların kız

çocuklarınkine göre “göreve yönelik rekabet stili” puanlarının anlamlı ölçüde yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu araştırmadaki erkek çocukların çevresinin bu rekabet stili geliştirmelerinde daha çok yönlendirme yaptıkları düşünülmektedir. Bülbül ve Akkaynak (2021), Bay (2020) ve Bilici (2019) tarafından yapılan araştırmalarda da başkalarına odaklı rekabet, baskınlık korunumu hiyerarşi ve rekabet toplam puanlarında anlamlı bir farklılığın olmaması bu araştırmanın sonuçlarıyla benzerken göreve yönelik rekabet stilinde de anlamlı farklılığın olmaması bu araştırma sonularından farklıdır. Paquette vd. (2013) tarafından yapılan araştırma sonuçları ise kızların erkeklere göre önemli ölçüde daha fazla görev odaklı rekabet davranışı sergilediklerini göstermiştir.

Bu araştırmada, aile gelir düzeyi alt olan çocukların “göreve yönelik rekabet” puanlarının aile gelir düzeyi orta ve üst olan çocuklarınkine göre daha düşük olduğu; aile gelir düzeyi iyi olan çocukların “baskınlığın korunumu hiyerarşisi” puanlarının orta düzeyde olanlarınkine göre anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bilici (2019) tarafından yapılan araştırmada, rekabet toplam puanları ile başkalarına odaklı rekabet stili puanlarında aile gelir düzeyine göre anlamlı bir farklılığın olmaması sonucu bu araştırmanın sonuçlarıyla benzerdir; göreve yönelik ve baskınlık korunumu hiyerarşisi rekabet stilinde de anlamlı bir farklılık olmaması bu araştırmanın sonuçlarından farklıdır. Mckee ve Leader (1955) tarafından okul öncesi dönem çocuklarıyla yapılan çalışmada ise düşük sosyo-ekonomik kökenlerden gelen çocuklar arasında ortanın üstü kökenlerden gelen çocuklara göre önemli ölçüde daha fazla rekabet bulunduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmadaki anne eğitim düzeyi ilkokul olan ve annesi okuryazar olmayan çocukların göreve yönelik rekabet puanları, anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklara göre daha düşüktür. Bu araştırmadaki çocukların baba eğitim düzeyi ilkokul ve lise olan çocukların “göreve yönelik rekabet” puanlarının baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklarınkine göre daha düşük olduğu saptanmıştır. Ebeveynlerin eğitim düzeyi çocukların akademik başarılarında etkilidir. Çocukların yaptıkları işleri başkalarının yaptıklarına bakarak değerlendirip kendilerini geliştirmelerinde eğitim seviyesi yüksek olan ebeveynlerin yönlendirici olduğu düşünülebilir. Diğer rekabet stillerinde ve rekabet toplam puanlarında anne-baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Bu araştırmadaki çocukların rekabet stillerinden sadece göreve yönelik rekabet stilinde anne çalışma durumuna göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Annesi çalışan

çocukların annesi çalışmayan çocuklara göre göreve yönelik rekabet stili puanları daha yüksektir. Bülbül ve Akkaynak (2021) tarafından yapılan araştırmada ise annesi memur olan çocukların, annesi ev hanımı olan çocuklara göre daha zayıf bir şekilde göreve yönelik rekabet stili sergiledikleri saptanmıştır.

Bu araştırmada, çocukların rekabet stillerinden sadece göreve yönelik rekabet stilinde baba mesleğine göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Baba mesleği kamu personeli olan çocukların göreve yönelik rekabet puanlarının baba mesleği özel sektör çalışanı ve diğer olan çocuklarına göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bay (2020) tarafından yapılan araştırmada başkalarına odaklı rekabet ve baskınlık korunumu hiyerarşisi rekabet stilinde baba mesleğine göre anlamlı farklılığın görülmemesi bu araştırmanın sonuçlarıyla benzerken göreve yönelik rekabet stilinde de anlamlı farklılığın olmaması bu araştırmanın sonuçlarından farklıdır.

Bu araştırmada, çocukların rekabet ve alt boyutları puanlarında anne-baba yaşına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur. Bülbül ve Akkaynak (2021), Bay (2020) ve Bilici (2019) isimli araştırmacıların yaptıkları çalışmalarda da bu sonuç saptanmıştır.

5.1.2. İkinci araştırma sorusuna yönelik tartışma ve yorum

Bu araştırmada öğrenme ve yenilik becerileri ile yaşam ve kariyer becerileri arasında çok yüksek pozitif düzeyde bir ilişki olduğu; öğrenme ve yenilik becerileri ile bilgi, medya ve teknoloji becerileri arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte bilgi, medya ve teknoloji becerileri ile yaşam ve kariyer becerileri arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda 21. yy becerileri alt boyutlarının birbirini beslediği anlaşılmaktadır. Yirmi birinci yüzyıl becerileri alt boyutlarından herhangi biri arttıkça diğerlerinin de yüksek düzeyde arttığı anlaşılmaktadır.

Bu araştırmada öğrenme ve yenilik becerileri ile göreve yönelik rekabet arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; öğrenme ve yenilik becerileri ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi arasında zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; öğrenme ve yenilik becerileri ile başkalarına odaklı rekabet stili arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda göreve yönelik rekabet stili veya öğrenme ve yenilik becerilerinden biri arttıkça diğerinin de yüksek düzeyde arttığı anlaşılmaktadır.

Bu araştırmada bilgi, medya ve teknoloji becerileri ile göreve yönelik rekabet arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; bilgi, medya ve teknoloji becerileri ile baskınlık korunumu hiyerarşisi arasında zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; bilgi, medya ve teknoloji beceri ile başkalarına odaklı rekabet stili arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda göreve yönelik rekabet stili veya bilgi, medya ve teknoloji becerilerinden biri arttıkça diğerinin de orta düzeyde arttığı anlaşılmaktadır.

Bu araştırmada yaşam ve kariyer becerileri ile başkalarına odaklı rekabet arasında düşük düzeyde negatif yönlü bir ilişki olduğu; yaşam ve kariyer becerileri ile göreve yönelik rekabet arasında yüksek düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; yaşam ve kariyer becerileri ile baskınlığın korunumu hiyerarşisi arasında zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda başkalarına odaklı rekabet stili veya yaşam ve kariyer becerilerinden biri arttıkça diğerinin düşük bile olsa azaldığı anlaşılmaktadır. Göreve yönelik rekabet stili veya yaşam ve kariyer becerilerinden biri arttıkça diğerinin de yüksek düzeyde arttığı anlaşılmaktadır.

Bu araştırmada başkalarına odaklı rekabet ile baskınlık korunumu hiyerarşisi arasında zayıf düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; göreve yönelik rekabet ile baskınlık korunumu hiyerarşisi arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu; başkalarına odaklı rekabet ile göreve yönelik rekabet stili arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda göreve yönelik rekabet stili veya baskınlık korunumu hiyerarşisi rekabet stilinden biri arttıkça diğerinin de orta düzeyde arttığı anlaşılmaktadır.

5.1.3. nc araştırma sorusuna yönelik tartışma ve yorum

Bu araştırmadaki çocukların rekabet toplam puanlarındaki değişimin %13.5'ini 21. yy becerileri; 21. yy becerileri toplam puanlarındaki değişimin %13.5'ini rekabet toplam puanları açıklamaktadır. Bu sonuçtan hareketle 21. yy becerilerinin ve rekabet stillerinin birbirini yordayabildikleri saptanmıştır. Buradan hareketle çocukların rekabet puanlarına bakılarak 21. yy puanları hakkında tahminde bulunulabilir. Bu bilgi eğitim verenler için çocuklara beceri kazandırmak istediklerinde fikir sağlayabilir

Bu araştırmada, 21. yy becerileri toplam puanları ile rekabet toplam puanları birbirini yordamaktadır. Yirmi birinci yy becerileri toplam puanları arttıkça rekabet

toplam puanları; rekabet toplam puanları arttıkça 21. yy becerileri toplam puanları da artış göstermektedir.

5.1.4. Dördüncü araştırma sorusuna yönelik tartışma ve yorum

Araştırmada erkek çocuklarının kız çocuklarına göre “öğrenme ve yenilik becerileri”, “bilgi, medya ve teknoloji becerileri” ve “21. yy becerileri toplam puanlarının” anlamlı ölçüde yüksek olduğu; regresyon sonuçlarına göreyse kız çocuklarının erkek çocuklara kıyasla 21. yy becerileri toplam puanının anlamlı ölçüde yüksek olduğu belirlenmiştir. Çoklu regresyon tüm katılımcılar içinden rastgele bir örneklemin belirlenmesine dayalı bir analiz yöntemi olduğundan seçilen grupta kız çocuklarının 21. yy becerileri yüksek olmuş olabilir. Bu durumda araştırmanın farklı şehirlerde, farklı örneklem gruplarında tekrar edilmesi halinde cinsiyete yönelik benzer farklılıkların olabileceğini düşündürmektedir.

Regresyon sonuçlarına göre de çocuklardan babasının öğrenim düzeyi yükseköğretim olanların babasının öğrenim düzeyi ilköğretim olan çocuklara kıyasla 21. yy becerileri toplam puanının anlamlı ölçüde daha yüksek olduğu; babası okuryazar olmayan çocukların, babası ilköğretim mezunu olan çocuklara kıyasla 21. yy becerileri toplam puanının anlamlı ölçüde daha düşük olduğu belirlenmiştir. Dünya gelişmekte ve değişmektedir. Değişen ve gelişen dünyaya uyumlu çocuklar yetiştirilmesinde ailenin rolü çok önemlidir (Özel ve Zelyurt, 2016). Çocukların birçok alandaki gelişimlerini, ailelerinin eğitim düzeylerinin az veya çok etkilediği yadsınamaz bir gerçektir.

Bu araştırmada, çocukların rekabet ve alt boyutları puanlarında doğum sıralarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Bilici (2019) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları bunu desteklemektedir. Ayrıca bu araştırmanın sonuçlarına göre çocukların rekabet ve alt boyutları puanlarında kardeş sayısı bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucunu, Bay (2020) ve Bilici 'nin (2019) yaptıkları çalışmaların sonuçları desteklemektedir. Regresyon analizi sonuçlarına göreyse bu araştırmada kardeş sayısı iki olan çocukların tek çocuk olanlara kıyasla rekabet toplam puanı anlamlı ölçüde daha yüksektir. Kardeşler arasında rekabetin oluşmasına aile üyeleri sebep olabilmektedir (Seven, 2021: 144). Kardeşi olan çocuk kardeşiyle rekabete girerek rekabet etmeyi öğrenebilmektedir. Kardeşi olmayan çocuğun ise evdeki kaynaklar, annesinin ve babasının ilgisi için rakibi yoktur. Bazen de yeni bir kardeşin dünyaya gelmesiyle ebeveynin ilgisinin önemli

ölçüde kardeşe yönelmesiyle çocuklarda rekabet hissi oluşabilmektedir. Bunlardan kaynaklı kardeş sayısı iki olan çocukların tek çocuk olanlara kıyasla rekabet toplam puanlarının daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmanın regresyon sonuçlarına göreyse babası okuryazar olmayan çocukların, babası ilkokul mezunu olan çocuklara kıyasla rekabet toplam puanlarının anlamlı ölçüde daha düşük olduğu belirlenmiştir. Okuryazar olmayan babaların ilkokul mezunu babalara göre rekabete daha az yönlendirdikleri düşünülmektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu başlık altında araştırmanın sonuçlarına ve sonuçlar doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuç

Bu başlık altında araştırmadan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Sonuçlar araştırma sorularının sırasına uygun olarak sunulmuştur.

6.1.1. Birinci araştırma sorusuna yönelik sonuçlar

- Erkek çocukların kız çocuklarına göre öğrenme ve yenilik, bilgi, medya ve teknoloji ve 21. yy becerileri toplam puanları daha yüksektir.
- Erkek çocuklarının kız çocuklarına göre göreve yönelik rekabet stili puanları anlamlı ölçüde yüksektir.
- Yirmi birinci yüzyıl becerileri ve alt boyutlarında alt gelir düzeyine sahip olan ailelerin çocukları, orta ve üst gelir düzeyine sahip olan ailelerin çocuklarına göre daha düşük puanlara sahiptir.
- Alt gelir düzeyindeki ailelerin çocuklarının göreve yönelik rekabet puanları orta ve üst gelir düzeyindeki ailelerin çocuklarına göre daha düşüktür.
- Aile gelir düzeyi iyi olan çocukların baskınlık korunumu hiyerarşisi puanları orta düzeyde olanlarınkine göre anlamlı ölçüde daha yüksektir.
- İlk sırada doğan çocukların öğrenme ve yenilik, bilgi, medya ve teknoloji ve 21. yy becerileri toplam puanları doğum sırası dört veya üstü olan çocuklarınkine göre daha yüksektir.
- Çocukların doğum sırası bakımından rekabet stillerinde anlamlı bir farklılık yoktur.
- Okul öncesi eğitime iki ve üzeri yıl boyunca devam eden çocukların 21. yy becerileri ve alt boyutları puanları okul öncesi eğitimde ilk yılında olan çocuklara göre daha yüksektir.

- Okul öncesi eğitime iki ve üzeri yıl boyunca devam eden çocukların rekabet stilleri toplam puanı ile ve alt boyutları puanları okul öncesi eğitimde ilk yılında olan çocuklara göre daha yüksektir.
- Kardeş sayısı bir olan çocukların öğrenme ve yenilik becerileri puanları, kardeş sayısı dört veya üzeri olan çocuklarından daha yüksektir. Bununla birlikte tek çocuk olan ve kardeş sayısı bir olan çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri puanları, kardeş sayısı dört veya üzeri olan çocuklarından daha yüksektir.
- Çocukların rekabet stillerinde kardeş sayısına göre anlamlı bir farklılık yoktur.
- Anne eğitim düzeyi arttıkça çocukların 21. yy becerilerinin de arttığı, bu durumun annesi ilkokul mezunu olan veya okuryazar olmayan annelere oranla yükseköğretim mezunu annelerin çocuklarının lehine olduğu belirlenmiştir.
- Çalışan annelerin çocuklarının 21. yy becerileri ve alt boyutları puanlarının annesi çalışmayan çocuklarına göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.
- Anne eğitim düzeyi ilkokul olan ve annesi okuryazar olmayan çocukların göreve yönelik rekabet puanları, anne eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklarına göre daha düşüktür. Ayrıca annesi çalışan çocukların annesi çalışmayan çocuklara göre göreve yönelik rekabet stili puanları daha yüksektir.
- Baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocukların öğrenme ve yenilik becerileri puanları, baba eğitim düzeyi ilkokul, ortaokul olan ve babası okuryazar olmayan çocuklarına göre daha yüksektir.
- Baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri puanları baba eğitim düzeyi ilkokul, ortaokul olan ve babası okuryazar olmayan çocuklarına göre daha yüksektir. Ayrıca babası okuryazar olmayan çocukların bilgi, medya ve teknoloji becerileri puanları baba eğitim düzeyi lise olan çocuklarına göre daha düşüktür.

- Baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocukların yaşam ve kariyer becerileri puanları, baba eğitim düzeyi ilkokul ve ortaokul olan çocuklarına kıyasla daha yüksektir.
- Baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocukların 21. yy becerileri toplam puanları baba eğitim düzeyi ilkokul, ortaokul olan ve babası okuryazar olmayan çocuklarına göre daha yüksektir. Ayrıca babası okuryazar olmayan çocukların 21. yy becerileri toplam puanları, baba eğitim düzeyi lise olan çocuklarına göre daha düşüktür.
- Baba eğitim düzeyi ilkokul ve lise olan çocukların göreve yönelik rekabet puanları, baba eğitim düzeyi yükseköğretim olan çocuklarına kıyasla daha düşüktür.
- Başkalarına odaklı rekabet stilleri, araştırmaya dâhil edilen değişkenlerden hiçbirine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
- Baba mesleği kamu personeli olan çocukların öğrenme ve yenilik, bilgi, medya ve teknoloji, yaşam ve kariyer, 21. yy becerileri toplam puanları baba mesleği özel sektör çalışanı ve diğer olan çocuklarına göre daha yüksektir.
- Baba mesleği kamu personeli olan çocukların göreve yönelik rekabet puanları, baba mesleği özel sektör çalışanı ve diğer olan çocuklarına göre daha yüksektir.
- Çocukların rekabet 21. yy becerileri ve rekabet stilleri puanlarında anne-baba yaşına göre anlamlı bir farklılık yoktur.

6.1.2. İkinci araştırma sorusuna yönelik sonuçlar

- 21. yy becerileri toplam puanları arttıkça, rekabet toplam puanları artacaktır.
- Yirmi birinci yüzyıl becerileri alt boyutlarından herhangi biri arttıkça diğerleri de yüksek düzeyde artmaktadır.
- Göreve yönelik rekabet stili veya öğrenme ve yenilik becerilerinden biri arttıkça diğeri de yüksek düzeyde artmaktadır.

- Göreve yönelik rekabet stili veya bilgi, medya ve teknoloji becerilerinden biri arttıkça diğeri de orta düzeyde artmaktadır.
- Başkalarına odaklı rekabet stili ve yaşam ve kariyer becerileri arasında düşük düzeyde negatif yönlü ilişki vardır.
- Göreve yönelik rekabet stili veya yaşam ve kariyer becerilerinden biri arttıkça diğeri de yüksek düzeyde artmaktadır.
- Göreve yönelik rekabet stili veya baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stilinden biri arttıkça diğeri de orta düzeyde artmaktadır.

6.1.3. Üçüncü araştırma sorusuna yönelik sonuçlar

- 21. yy becerileri ve rekabet stilleri birbirini yordayabilmektedir. Yirmi birinci yy becerileri toplam puanları arttıkça rekabet toplam puanları; rekabet toplam puanları arttıkça da 21. yy becerileri toplam puanları artmaktadır.

6.1.4. Dördüncü araştırma sorusuna yönelik sonuçlar

- Kız çocuklarının erkek çocuklara kıyasla 21. yy becerileri toplam puanı daha yüksektir.
- Babasının öğrenim düzeyi yükseköğretim olan çocukların ilkokul olan çocuklara kıyasla 21. yy becerileri toplam puanı daha yüksektir.
- Babası okuryazar olmayan çocukların, babası ilkokul mezunu olan çocuklara kıyasla 21. yy becerileri toplam puanı daha düşüktür.
- Okul öncesi eğitime devam yılı iki ve üzeri olan çocukların bir olan çocuklara kıyasla rekabet toplam puanı daha yüksektir.
- Kardeş sayısı iki olan çocukların tek çocuk olan çocuklara kıyasla rekabet toplam puanı daha yüksektir.
- Babası okuryazar olmayan çocukların, babası ilkokul mezunu olan çocuklara kıyasla rekabet toplam puanları daha düşüktür.

6.2. Öneriler

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda 21. yy becerileri ve rekabet stilleri konusunda çalışmalar yapan/yapacak kurum ve kuruluşlara, öğretmenlere, ebeveynlere ve araştırmacılara katkı sağlamak adına çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

6.2.1. Uygulamaya yönelik öneriler

- Aile gelir düzeyi alt olan çocukların 21. yy beceri düzeyleri, aile gelir düzeyi orta ve üst olan çocuklara göre daha düşük bulunmuştur. Bu sebeple aradaki bu farkı kapatmak ve aile gelir düzeyi alt olan çocukların fırsatlardan yararlanma düzeylerini artırmak için okul öncesi kurumlarda öğretmenler tarafından 21. yy becerilerini geliştirmeye yönelik fırsatlar sunulmalı, yönlendirilmeler yapılmalıdır. Ayrıca okul öncesi eğitim kurumlarına MEB tarafından daha fazla finansal kaynak sağlanarak okul ortamının 21. yy becerilerini geliştirmeye yönelik donatılması sağlanmalıdır. Yeni açılacak okul öncesi eğitim kurumlarında da bu durum dikkate alınmalıdır.
- Okullarda aile katılımı çalışmalarında okul yönetimlerinin, öğretmenlerin veya rehber öğretmenlerin verecekleri bilgilendirme konferansları, toplantıları ile ailelere yapılacak düzenli danışmanlıklar ile ailelerin çocukları kardeşleriyle veya başkalarıyla sürekli kıyaslamaktan vazgeçip çocuklarda yapıcı rekabet oluşturmaları sağlanmalıdır.
- Okul öncesi eğitim; çocukların 21. yy becerilerini, göreve yönelik rekabet ve baskınlığın korunumu hiyerarşisi rekabet stili geliştirmelerini desteklediğinden aileler okul öncesi eğitim zorunlu olmasa bile çocuklarının bu eğitimden yararlanmasını sağlamalıdır. İlgili kuruluşlar okul öncesi eğitimin önemi farkındalığını arttırmaya yönelik çalışmalar yapmalıdır ve dezavantajlı ailelerin çocuklarını eğitimden faydalanmaları için desteklemelidir.
- Çocukların 21. yy becerileri anne-baba eğitim düzeylerinden etkilenmektedir. Bu sebeple eğitim düzeyi düşük olan ebeveynlerin ve hatta eğitim düzeyi yüksek olan ebeveynlerin bile hayat boyu öğrenme faaliyetlerinden faydalanmaları halk eğitim merkezleriyle sağlanmalıdır.

BİT'i faydalı kullanmaları için ebeveynlere ve öğretmenlere yönelik eğitimler düzenlenmelidir.

6.2.2. İleride yapılacak araştırmalara yönelik öneriler

- Okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerileriyle ilgili araştırmalara rastlanmamıştır. Çocukların 21. yy becerilerinin cinsiyet, aile gelir düzeyi, doğum sırası, okul öncesi eğitime devam süresi, kardeş sayısı, anne-baba eğitim düzeyi, anne çalışma durumu, baba mesleği, anne-baba yaşı gibi değişkenlere göre farklılaşma durumunu tespit etmek ve başka araştırmalarla karşılaştırmak için konuyla ilgili araştırmalar yapılmalıdır.
- Çocukların başkalarına odaklı rekabet stillerinin araştırmaya dâhil edilen değişkenlerden hiç birine göre farklılaşmamasının mizaçlarından kaynaklı olduğu düşünülebilir. Bu sebeple çocukların rekabet stilleriyle mizaç ilişkisine yönelik araştırmalar yapılabilir.
- Türkiye’de okul öncesi dönem çocuklarının rekabet stilleriyle ilgili yapılan araştırma sayısı ilgili araştırmalarla karşılaştırma yapabilmek için yetersizdir. Çocukların rekabet stillerinin cinsiyet, aile gelir düzeyi, doğum sırası, okul öncesi eğitime devam süresi, kardeş sayısı, anne-baba eğitim düzeyi, anne çalışma durumu, baba mesleği, anne-baba yaşı gibi değişkenlere göre farklılaşma durumunu tespit etmek ve başka araştırmalarla karşılaştırmak için konuyla ilgili daha çok araştırma yapılmalıdır. Ayrıca çocukların kardeş kıskançlığı ile rekabet stilleri; ailelerin çocuk yetiştirme yöntemleriyle çocukların rekabet stilleri ilişkisine yönelik araştırmalar yapılabilir.
- Ebeveynlerin BİT'i kullanma konusunda yeterli olup olmadıkları araştırılmalıdır. Çünkü BİT'i iyi kullanabilen ebeveynlerin çocuklarının bilgi, medya ve teknoloji becerilerini etkileyebileceği düşünülmektedir.
- Okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerileri ile rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalara daha önce rastlanmadığından araştırmacılar, alanyazına katkı sağlamak için okul öncesi dönem çocuklarının 21. yy becerileri ile rekabet stilleri ilişkisine dair daha net ifadelere ulaşabilmek için bu konuda araştırmalar yapmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş. (2018). Çocuk ve okul. Rıdvan Küçükali (Ed.), *Çocuk ve aile* içinde (s. 193-219). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Akbayırılı, Y. ve Aydın, B. (2000). Bir ölçek geliştirme çalışması: rekabetçi tutum ölçeği (RTÖ): geliştirilmesi, güvenilirliği ve geçerliliği. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12, 9–24.
- Akçay, A. (2019). *An Analysis of Elt Coursebooks in Terms of 21St Century Skills: Communication, Collaboration, Critical Thinking, Creativity* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz University Institute of Educational Sciences Department, Antalya.
- Aktaş, Y. (1994). Çalışan anne ve çocuğu. *Yaşadıkça Eğitim*, 36.
- Alkoç, N. (2020). *Okulöncesi Öğretmen Adaylarının 21.Yüzyıl Öğrenen Becerileri ile Eleştirel Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelemesi*. Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Kars.
- Anagün, Şengül S. (2018). Teachers' perceptions about the relationship between 21st century skills and managing constructivist learning environments. *International Journal of Instruction*, 11(4), 825–840. <https://doi.org/10.12973/iji.2018.11452a>
- Anagün, Şengül Saime, Atalay, N., Kılıç, Z. ve Yaşar, S. (2016). Öğretmen adaylarına yönelik 21. yüzyıl becerileri yeterlilik algıları ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 160–175. <http://dx.doi.org/10.9779/PUJE768>
- Ananiadou, K. ve Claro, M. (2009). 21st century skills and competences for new millennium learners in OECD countries. İçinde *OECD Education Working Papers* (Sayı 41). OECD. <http://dx.doi.org/10.1787/218525261154%0AOECD>
- Angeliki, T. ve Nikolaos, D. (2012). Ways preschool children aged 4-5 years old express their desire to excel. *European Psychomotricity Journal*, 4(1), 41–48.
- Arsad, N. M., Osman, K. ve Soh, T. M. T. (2011). Instrument development for 21st century skills in Biology. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 1470–1474. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.03.312>
- Atalay, N. Anagün, Ş. S. ve Kumtepe, E. G. (2016). Fen öğretiminde teknoloji entegrasyonunun 21. yüzyıl beceri boyutunda değerlendirilmesi: yavaş geçişli animasyon uygulaması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2). <https://doi.org/10.14686/buefad.v5i2.5000183607>
- Ateş, F. B. (2019). Aile danışmanlığı. Turan Akbaş ve Nilüfer Özabacı (Ed.), *Kuram ve uygulamaları ile aile danışmanlığı* içinde (s.3-37). Ankara: Pegem Akademi.
- Aydın, A. (2019). *İngilizce Öğretmen Adaylarının Görüşleri Çerçevesinde Öğretmen Eğitiminde 21.Yüzyıl Becerilerinin İncelenmesi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Aydın, S. ve Duman, B. (2020). Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin 21. yüzyıl becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. İçinde *EJER Congress 2020 Bildiri Kitabı*.
- Aytaç, M. F. (2020). *Bebeklikten yetişkinliğe çocuk yetiştirme sanatı*. Birinci Baskı. Ankara: Pegem Akademi.

- Bacanlı, H. (2021). *Eğitim psikolojisi*. Geliştirilmiş 27. Baskı. Pegem Akademi. Ankara.
- Bal, N. (2019). *Temel Robotik Eğitiminin Ortaokul Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerilerine ve Bilgi İşlemsel Düşünme Becerilerine Etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Hatay.
- Balaban Dağal, A. (2019). Dünyada erken çocukluk eğitimi. Aslı Yıldırım (Ed.), *Erken çocukluk eğitime giriş içinde* (s.96-118). Ankara: Pegem Akademi.
- Balay, R. (2004). Küreselleşme, bilgi toplumu ve eğitim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 61–82. https://doi.org/10.1501/egifak_0000000097
- Ball, A., Joyce, H. D. ve Anderson-Butcher, D. (2016). Exploring 21st century skills and learning environments for middle school youth. *International Journal of School Social Work*, 1(1). <https://doi.org/10.4148/2161-4148.1012>
- Barnett, W. S. ve Yarosz, D. J. (2007). Who goes to preschool and why does it matter? *Preschool Policy Facts*. www.nieer.org
- Bay, D. N. (2020). Okul öncesi dönemde çocukların rekabet stillerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(2), 557–578.
- Beers, S. Z. (2011). 21 st century skills: preparing students for their future. *Diakses Dari*.
- Belet Boyacı, Ş. D. ve Güner Özer, M. (2019). Öğrenmenin geleceği: 21. yüzyıl becerileri perspektifiyle Türkçe dersi öğretim programları. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 9(2), 708–738. <https://doi.org/10.18039/ajes.578170>
- Belet Boyacı, Ş. D. ve Atalay, N. (2016). A scale development for 21st century skills of primary school students: a validity and reliability study. *International Journal of Instruction*, 9(1). <https://doi.org/10.12973/iji.2016.9111a>
- Benek, İ. (2019). *Sosyobilimsel Stem Etkinliklerinin Öğrencilerin Tutumlarına ve 21. Yüzyıl Becerilerine Etkisinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Benenson, J. F., Nicholson, C., Waite, A., Roy, R. ve Simpson, A. (2001). The influence of group size on children's competitive behavior. *Child Development*, 72(3), 921–928. <https://doi.org/10.1111/1467-8624.00324>
- Benner, S. M. ve Hatch, J. A. (2010). From the editors: Preparing early childhood educators for 21st century children. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 31(2), 103–105. <https://doi.org/10.1080/10901021003781080>
- Bilici, H. S. (2019). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 60-72 Aylık Çocukların Sosyal Duygusal Uyumları, Sosyal Problem Çözme Becerileri ve Rekabet Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Bircan, M. A. (2019). *Stem Eğitimi Etkinliklerinin İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Stem'e Yönelik Tutumlarına, 21. Yüzyıl Becerilerine ve Matematik Başarılarına Etkisi*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Samsun.

- Black, R. W. (2009). English-language learners, fan communities, and 21st-century skills. *Journal of Adolescent & Adult literacy*, 52(8), 688–697. <https://doi.org/10.1598/JA>
- Bullinger, D. (2013). *Effect of Competition on Performance and Physiological Responses*. Texas Woman's University Department of Kinesiology College of Health Sciences, yüksek lisans tezi, Denton.
- Butler, R. (1989). Interest in the task and interest in peers ' work in competitive and noncompetitive conditions: a developmental study. *Child Development*, 60(3), 562–570.
- Bülbül, N. (2019). *Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 48-72 Aylık Çocukların Rekabet Stilleri ile Çocuklara Yönelik Ebeveyn Tutumları Arasındaki İlişki Düzeyi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Okan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bülbül, N. ve Akkaynak, M. (2021). Okul öncesi eğitime devam eden 48-72 aylık çocukların rekabet stilleri ile çocuklara yönelik ebeveyn tutumları arasındaki ilişki düzeyi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 8(1), 32–66.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. 15. Baskı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cansoy, R. (2018). Uluslararası çerçevelere göre 21.yüzyıl becerileri ve eğitim sisteminde kazandırılması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 3112–3134.
- Cemaloğlu, N., Arslangilay, A. S., Üstündağ, M. T. ve Bilasa, P. (2019). Meslek lisesi öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerileri özyeterlik algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 845–874. <https://doi.org/10.29299/kefad.2019.20.02.010>
- Cevik, M. ve Senturk, C. (2019). Multidimensional 21th century skills scale: validity and reliability study. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 14(1), 11–28. <https://doi.org/10.18844/cjes.v14i1.3506>
- Çelebi, M. ve Sevinç, Ş. (2019). Öğretmenlerin 21.yüzyıl becerilerine ilişkin yeterlik algılarının ve bu becerileri kullanım düzeylerinin belirlenmesi. İçinde 6. *Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi*.
- Çetin, M. ve Çetin, G. (2021). 21. yüzyıl becerileri açısından MEB okul öncesi eğitim programına eleştirel bir bakış. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 235–255.
- Çetinkaya, B. (2017). *Sevdiğinizize bağlı mısınız, bağımlı mısınız?* Üçüncü Baskı. Pegem Akademi. Ankara.
- Çetinkaya, B. (2018). *Çocuk ruh sağlığı: Sağlıklı aile, sağlıklı çocuk*. Altıncı Baskı. Pegem Akademi. Ankara.
- Çınar, F. S. (2019). *Orkaokul Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Algılarının ve Görüşlerinin İncelenmesi (Çorum ili Örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Çolak, M. (2018). *Ortaokul Fen Bilimleri Dersinin 21.Yüzyıl Becerilerini Kazandırmadaki Etkililiğine İlişkin Öğretmen Görüşleri (Kayseri İli Örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

- Davis, R. E. (2019). *Seven lessons in conscious living* (Yedi derste bilinçli yaşam). Çev: Sabiha Betül Ruhsal Farkındalık Merkezi, İkinci Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Dede, C. (2009). *Comparing frameworks for " 21 st century skills "*. 1–16.
- Dede, C. (2010). Technological supports for acquiring 21 st century skills. *International Encyclopedia of Education*. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.632.1213&rep=rep1&type=pdf>
- Deveci, T. ve Ayish, N. (2018). Personal responsibility and interpersonal communication in a project-based learning environment. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 4(1), 1–17. <https://doi.org/10.24289/ijsser.331780>
- Diker, Z. (2021). Karşılaştırmalı eğitim yaklaşımları. Ali Balcı (ED.), *Karşılaştırmalı eğitim sistemleri içinde* (s. 19-28). Ankara: Pegem Akademi.
- Dinçer, M. A. ve Kolaşın, G. U. (2009). *Çalışan Annelerin Çocukları Daha Başarılı*. Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi.
- Ekici, G., Abide, Ö. F., Canbolat, Y. ve Öztürk, A. (2017). 21.yüzyıl becerilerine ait veri kaynaklarının analizi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(1).
- Erasmus ve Mesleki Yeterlilik Kurumu. (y.y.). *Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi*.
- Erdoğan, D. (2020). *Türkçe Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri ile Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- Erdoğan, N. (1999). Kişilerde iç çatışma nedeni olarak rekabet-işbirliği ikilemi. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1, 45–60.
- Ersanlı, K. ve Balcı, S. (2006). İletişim becerileri envanterinin geliştirilmesi : geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 2(10), 7–12.
- Eryılmaz, S. ve Uluyol, Ç. (2015). 21. yüzyıl becerileri ışığında FATİH projesi değerlendirmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35(2), 209–229. <http://www.gefad.gazi.edu.tr/download/article-file/77533%0Ahttp://www.gefad.gazi.edu.tr/issue/6772/91207>
- Fong, L. L., Sidhu, G. K. ve Fook, C. Y. (2014). Exploring 21st century skills among postgraduates in malaysia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 123, 130–138. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2014.01.1406>
- Gibson, K. L., Rimmington, G. M. ve Landwehr-Brown, M. (2008). Developing global awareness and responsible world citizenship with global learning. *Roeper Review*, 30(1), 11–23. <https://doi.org/10.1080/02783190701836270>
- Göktepe Yıldız, S. (2020). Lise öğrencilerinin 21.yüzyıl becerilerinin bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 51, 884–897. <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-08-51-02>
- Göktürk İnce, F. (2014). *Barışçıl Yaşam Becerileri Temalı Eğitim Programının Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Sosyal Uyum ve Becerilerine Etkisinin İncelenmesi (Malatya İli Örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Gülay, H. (2008). *5-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Akran İlişkileri Ölçeklerinin Geçerlik Güvenirlik Çalışmaları ve Akran İlişkilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi* [Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.]. <https://katalog.marmara.edu.tr/eyayin/tez/T0059387.pdf>
- Gülay Ogelman, H. (2016). *Okul öncesi dönemde akran ilişkileri*. İkinci Baskı. Pegem Akademi. Ankara.
- Güler, Y. (2019). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerileri Öz-Yeterlik Algıları* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gündüz Kalan, Ö. (2010). Medya okuryazarlığı ve okul öncesi çocuk: ebeveynlerin medya okuryazarlığı bilinci üzerine bir araştırma. *İletişim Fakültesi Dergisi*, 1(39), 59–73. <https://doi.org/10.17064/iüifhd.46771>
- Gür, Ç. (2017). *Çocuk eğitiminde önemli noktalar*. İkinci Baskı. Anı Yayıncılık. Ankara.
- Gür, Ç. (2018). *Erken çocukluk döneminde gelişim*. Birinci Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Gürültü, E., Aslan, M. ve Alcı, B. (2018). İlköğretim öğretmenlerinin yeterliliklerinin 21. yüzyıl becerileri ışığında incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(71), 543–560.
- Green, V. A. ve Rechis, R. (2006). Children's cooperative and competitive interactions in limited resource situations: A literature review. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 27, 42–59. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2005.12.002>
- Halmatov, S. (2018). *Çocuk resimleri analizi ve psikolojik resim testleri*. Beşinci Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Hamilton, S. F. ve Fenzel, L. M. (1988). The impact of volunteer experience on adolescent social development: Evidence of program effects. *Journal of adolescent research*, 3(1), 65-80.
- Hamılı, D., Hamılı, S. ve Taneri, P. O. (2020). Temel eğitimde 21. yüzyıl becerilerinin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre incelenmesi. İçinde A. Ceylan, İ. Durmuş ve S. Çeçen (Ed.), *Current Debates on Social Sciences 4 Multidisciplinary Studies* (ss. 94–107). Bilgin Kültür Sanat Yayınları. <http://library1.nida.ac.th/termpaper6/sd/2554/19755.pdf>
- Herrmann, E., Engelmann, J. M. ve Tomasello, M. (2019). Children engage in competitive altruism. *Journal of Experimental Child Psychology*, 179, 176–189. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2018.11.008>
- Hu, Y. ve Zhu, Y. (2018). Exploring an age difference in preschool children's competitiveness following a competition. *Frontiers in Psychology*. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00306>
- Jacobson-Lundeberg, V. (2016). Pedagogical implementation of 21st century skills. *Educational Leadership and Administration: Teaching and Program Development*, 27, 82–100.
- Kadan, G. (2018). Oyun ve çocuk. Rıdvan Küçükali (Ed.), *Çocuk ve aile içinde* (s.223-237). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Kahraman, Ü. ve Çelik, K. (2017). PISA 2012 sonuçlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 14(4), 4797–4808. <https://doi.org/10.14687/jhs.v14i4.5136>
- Karademir, E. (2020). *21. Yüzyıl Becerilerinin Geliştirilmesinde Dijital Öyküleme Uygulamaları: Özel Yetenekli İlkokul Öğrencileri Örneklerinde Öğrenme ve Yenilenme Becerileri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Karakaş, M. M. (2015). *Ortaokul Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Fen Bilimlerine Yönelik 21.Yüzyıl Beceri Düzeylerinin Ölçülmesi*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, *Yüksek Lisans Tezi*, Eskişehir.
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. 34. Baskı. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaufman, K. J. (2013). 21 ways to 21st century skills: why students need them and ideas for practical implementation. *Kappa Delta Pi Record*, 49(2), 78–83. <https://doi.org/10.1080/00228958.2013.786594>
- Kaya, A. (2020). *Sınıf Öğretmeni Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri Kapsamında Girişimcilik Becerilerinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale.
- Kayhan, E., Altun, S. ve Gürol, M. (2019). *Sekizinci sınıf Türkçe öğretim programı (2018)'nin 21. yüzyıl becerileri açısından değerlendirilmesi*. *Journal of Educational Sciences*, 10(2), 20–35.
- Kerdthaworn, P. ve Chaichomchuen, S. (2021). A Learning model of STEM Education on cloud computing technology, to promote learning and innovation skills for students practicing teachers. *Journal of Physics: Conference Series*, 1835, 1–10. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1835/1/012073>
- Khadjavi, M. ve Nicklisch, A. (2018). Parents' ambitions and children's competitiveness. *Journal of Economic Psychology*, 67, 87–102. <https://doi.org/10.1016/j.joep.2018.05.004>
- Khanlari, A. (2013). Effects of robotics on 21st century skills. *European Scientific Journal*, 9(27), 26–36.
- Kılıç, M. (2016). *Gerçek yaşam tadında: Gelişim dönemleri-1*. İkinci Baskı. Pegem Akademi. Ankara.
- Kırgız, G. (2019). *Türkçe Dersiyle 21. Yüzyıl Becerilerinin İlişkilendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Kivunja, C. (2015). Unpacking the information, media, and technology skills domain of the new learning paradigm. *International Journal of Higher Education*, 4(1), 166–181. <https://doi.org/10.5430/ijhe.v4n1p166>
- Kiye, S. ve Yoncalık, O. (2020). Okul temelli aile psikolojik danışmanlığı. Serap Nazlı (Ed.), *Evlilik ve aile psikolojik danışmanlığı içinde* (s. 423-450). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kocatürk, M. (2020). *Tek çocuk olmak*. Birinci Baskı. Pegem Akademi. Ankara.

- Koçak, N. B. (2009). *Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Ailelerin Anasınıfına Giden Beş-Altı Yaş Çocuklarının Erken Öğrenme Becerilerinin İncelenmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Korkut, F. (2005). Yetişkinlere yönelik iletişim becerileri eğitimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 143–149.
- Kozikoğlu, İ. ve Altunova, N. (2018). Öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine ilişkin öz-yeterlik algılarının yaşam boyu öğrenme eğilimlerini yordama Gücü. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science*, 8(3), 522–531. <https://doi.org/10.5961/jhes.2018.293>
- Kozma, R. (2009). Assessing and teaching 21st century skills assessment call to action. İçinde F. Scheuermann ve J. Björnsson (Ed.), *The Transition to Computer-Based Assessment New Approaches to Skills Assessment and Implications for Large-scale Testing* (ss. 13–23).
- Koroğlu Yıldız, A. ve Akbağ, M. (2013). Lise öğrencilerinde mükemmelliyetçi kişilik özellikleri ve rekabetçi tutumun bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 28(28), 141–155.
- Küçük, V. ve Koç, H. (2004). Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9.
- Külegel, S. (2020). *Çevre Eğitimine Dayalı Fen, Teknoloji, Mühendislik, Matematik Temelli Etkinliklerin Özel Yetenekli Öğrencilerin 21. Yüzyıl Becerilerini Geliştirmesine Yönelik Araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kurudayıoğlu, M. Ve Soysal, T. (2019). 2018 Türkçe dersi öğretim programı kazanımlarının 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 483–496. <https://doi.org/10.31592/aeusbed.621132>
- Laar, E. Van, Deursen, A. J. A. M. Van, Dijk, J. A. G. M. Van ve Haan, J. De. (2017). The relation between 21st-century skills and digital skills: A systematic literature review. *Computers in Human Behavior*, 72, 577–588. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.03.010>
- Larson, L. C. ve Miller, T. N. (2011). 21st century skills: prepare students for the future. *Kappa Delta Pi Record*, 47(3), 121–123. <https://doi.org/10.1080/00228958.2011.10516575>
- Lemke, C. (2002). enGauge 21st century skills: digital literacies for a digital age. *North Central Regional Educational Laboratory*.
- Lemke, C. (2003). *enGauge 21st century skills: literacy in the digital age*.
- Liberman, R. P. (1982). Assessment of social skills. *Schizophrenia Bulletin*, 8(1), 62–83. <https://doi.org/10.1093/schbul/8.1.62>
- Liu, C. ve LaFreniere, P. (2014). The effects of age-mixing on peer cooperation and competition. *Human Ethology Bulletin*, 29(1), 4–17.
- Ljubetić, M. (2012). New competences for the pre-school teacher a successful response to the challenges of the 21st century. *World Journal of Education*, 2(1). <https://doi.org/10.5430/wje.v2n1p82>

- Mahoney, J. (2001). Leadership skills for the 21st century. *Journal of Nursing Management*, 9, 269–271.
- Majumdar, R., Yang, Y. Y., Li, H., Akçapınar, G., Flanagan, B. ve Ogata, H. (2018). Goal: a system to support learner's acquisition of self direction skills. *26th International Conference on Computers in Education Main Conference Proceedings*, 406–415. <http://hdl.handle.net/2433/237321>
- Malhotra, D. (2010). The desire to win: The effects of competitive arousal on motivation and behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 111, 139–146. <https://doi.org/10.1016/j.obhdp.2009.11.005>
- Malkoç, A. ve Erginsoy, D. (2012). Rekabetçi tutum, bilişsel çarpıtmalar ve çok boyutlu kıskançlık. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 28, 1–14.
- Martin, H. J. ve Larsen, K. S. (1976). Measurement of competitive-cooperative attitudes. *Psychological Reports*, 39, 303–306.
- McConnell, C. R. (2004). Interpersonal skills: What they are, how to improve them, and how to apply them. *Health Care Manager*, 23(2), 177–187. <https://doi.org/10.1097/00126450-200404000-00012>
- McGoldrick, M., Gerson, R. ve Petry, S. (2020). *Genograms assessment and intervention* (Genogramlar: değerlendirme ve müdahale). Çev: Akbaş, T. ve Kılıçarslan, S., Üçüncü Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Mckee, J. P. ve Leader, F. B. (1955). The Relationship of socio-economic status and aggression to the competitive behavior of preschool children. *Child Development*, 26(2), 135–142. <http://www.jstor.org/stable/1126295>
- MEB (2018). *Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı PISA 2015 Ulusal Raporu*. http://pisa.meb.gov.tr/wp-content/uploads/2014/11/PISA2015_UlusalRapor.pdf
- Mentiş Taş, A. (2018). Eğitimin hukuksal temelleri. Mustafa Yavuz (ED.), *Eğitim bilimine giriş* içinde (s. 223-247). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Mesleki Yeterlilik Kurumu (2019a). Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi: Öğrenme, Çalışma ve Uluslararası Hareketliliği Destekleme. *Mesleki Yeterlilik Kurumu*. <https://www.myk.gov.tr/index.php/tr/avrupa-yeterlilikler-cercevesi>
- Mesleki Yeterlilik Kurumu (2019b). *Hayat Boyu Öğrenme için Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi'nin 10 Yılı*.
- Mesleki Yeterlilik Kurumu (2020). *TYÇ Terimler Sözlüğü 100 Temel Kavram*.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. Ankara.
- Moely, B. E., Skarin, K. ve Weil, S. (1979). Sex differences in competition-cooperation behavior of children at two age levels. *Sex Roles*, 5(3), 329–342. <https://doi.org/10.1007/BF00287400>
- Moseley, C. (2000). Teaching for environmental literacy. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 74(1), 23–24. <https://doi.org/10.1080/00098655.2000.11478633>
- Motallebzadeh, K., Ahmadi, F. ve Hosseinnia, M. (2018). Relationship between 21st century skills, speaking and writing skills: A structural equation modelling approach. *International Journal of Instruction*, 11(3), 265–276. <https://doi.org/10.12973/iji.2018.11319a>

- Murat, M. (2018). *Ters Yüz Sınıf Modelinin Beşinci Sınıf Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerileri ve Bilimsel Epistemolojik İnançlarına Etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Nanci Weinberger ve Kristen Stein. (2008). Early competitive game playing in same- and mixed-gender peer groups. *Merrill-Palmer Quarterly*, 54(4), 499–514. <https://doi.org/10.1353/mpq.0.0006>
- National Research Council 2000. How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School: Expanded Edition. Washington, DC: The National Academies Press. <https://doi.org/10.17226/9853>
- NCREL (2003). *enGauge 21st century skills: Helping students thrive in the digital age*. <http://www.ncrel.org/engage>
- Ng, P. T. (2019). *Learning from Singapore: The power of paradoxes* (Singapur eğitim sistemi: Zıtlıkların gücü). Çev: Ali Ünal ve Ümit Cura, Birinci Baskı, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Nutbeam, D. (1998). Health promotion glossary. İçinde *World Health Organization*. <https://doi.org/10.1093/heapro/13.4.349>
- Nutbeam, D. (2000). Health literacy as a public health goal: A challenge for contemporary health education and communication strategies into the 21st century. *Health Promotion International*, 15(3), 259–267. <https://doi.org/10.1093/heapro/15.3.259>
- OECD (2005). *The definition and selection of key competencies*.
- OECD (2008). *21st century learning: research, innovation and policy*. <http://www.oecd.org/site/educeri21st/40554299.pdf>
- OECD (2009). *The professional development of teachers*.
- OECD (2019). *OECD future of education and skills 2030: OECD Learning compass 2030*. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=a9h&AN=14446457&site=ehost-live>
- OECD (2021). *PISA 21st-century readers developing literacy skills in a digital world*. <https://doi.org/10.1787/a83d84cb-en>
- Orhan Göksün, D. ve Kurt, A. A. (2017). The relationship between pre-service teachers' use of 21st century learner skills and 21st century teacher skills. *Education and Science*, 42(190), 107–130. <https://doi.org/10.1088/0031-9112/26/7/015>
- Orçan Kaçan, M. (2020). Erken çocukluk dönemindeki çocukların temel özellikleri ve gereksinimleri. Gelengül Haktanır (Ed.), *Erken çocukluk eğitime giriş* içinde (s. 77-109). İkinci Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Oxford Learner's Dictionaries (2020). <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/initiative?q=Initiative+> Erişim Tarihi: 3 Haziran 2021
- Ozensel, B. (2004). Türk toplumunda çocuğun yetiştirilmesinde annenin rolü: Konya ili örneği. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 2(6), 77–96.
- Özcan, F. (2018). *Okul Öncesi Eğitimi Alan Çocuklarda Teknoloji Kullanımı ve Sosyal Becerilerin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kastamonu Üniversitesi Sosyalbilimler Enstitüsü, Kastamonu.

- Özdemir Özden, D., Karakuş Tayşi, E., Kılıç Şahin, H., Demir Kaya, S. ve Bayram, F. Ö. (2018). Öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerine yönelik yeterlik algıları: Kütahya örneği. *Journal of Turkish Studies*, 13(27), 1163–1184. <https://doi.org/10.7827/turkishstudies.14928>
- Özel, E. ve Zelyurt, H. (2016). Anne baba eğitiminin aile çocuk ilişkilerine etkisi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 36, 9–34. <https://doi.org/10.21560/spcd.60151>
- Özgün, D. (2019). *İnsan ve Çevre Ünitesinin Yaratıcı Drama Destekli İşlenmesinin Beşinci Sınıf Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerileri Üzerine Etkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Özyurt, M. (2020). 21. yüzyıl becerileri öğretimi ölçeğinin türk kültürüne uyarlanması: geçerlik güvenirlik çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16(30), 2568–2594. <https://doi.org/10.26466/opus.725042>
- Özyürek, A. ve Tezel Şahin, F. (2021). Anne-baba olmak ve anne-babaların çocuk yetiştirme tutumları. Tülin Güler Yıldız (ED.), *Aile eğitimi ve katılımı* içinde (s. 45-61). Ankara: Pegem Akademi.
- P21. (2019a). *21st century learning for early childhood: framework*. <http://static.battelleforkids.org/documents/p21/P21EarlyChildhoodFramework.pdf>
- P21. (2019b). *Framework for 21st century learning*. http://static.battelleforkids.org/document%0Ats/p21/P21_Framework_Brief.pdf
- P21. (2019c). *Framework for 21st century learning definitions*. http://static.battelleforkids.org/documents/p21/P21_Framework_DefinitionsBFFK.pdf
- Pappert, A. T., Williams, A. ve Moore, C. (2017). The Influence of competition on resource allocation in preschool children. *Social Development*, 26(2), 367–381. <https://doi.org/10.1111/sode.12202>
- Paquette, D., Gagnon, M.-N., Bouchard, L., Bigras, M. ve Schneider, B. H. (2013). A new tool to explore children's social competencies: the preschool competition questionnaire. *Child Development Research*, 1–10. <https://doi.org/10.1155/2013/390256>
- Paquette, D., Carbonneau, R., Dubeau, D., Bigras, M., & Tremblay, R. E. (2003). Prevalence of father-child rough-and-tumble play and physical aggression in preschool children. *European Journal of Psychology of Education*, 18(2), 171–189. <https://doi.org/10.1007/BF03173483>
- Parette, H. P., Quesenberry, A. C. ve Blum, C. (2010). Missing the boat with technology usage in early childhood settings: A 21st century view of developmentally appropriate practice. *Early Childhood Education Journal*, 37, 335–343. <https://doi.org/10.1007/s10643-009-0352-x>
- Partnership for 21st Century Skills. (2002). *Learning for the 21st century: A Report and MILE Guide for 21st Century Skills*. <https://eric.ed.gov/?id=ED480035>
- Pellegrini, A. D. (2008). The roles of aggressive and affiliative behaviors in resource control: A behavioral ecological perspective. *Developmental Review*, 28, 461–487. <https://doi.org/10.1016/j.dr.2008.03.001>

- Pheeraphan, N. (2013). Enhancement of the 21st century skills for thai higher education by integration of ict in classroom. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 103, 365–373. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.10.346>
- Qian, M. ve Clark, K. R. (2016). Game-based Learning and 21st century skills: A review of recent research. *Computers in Human Behavior*, 63, 50–58. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.05.023>
- Reeve, J., Olson, B. C. ve Cole, S. G. (1985). Motivation and performance: two consequences of winning and losing in competition. *Motivation and Emotion*, 9(3), 291–298. <https://doi.org/10.1007/BF00991833>
- Rentzou, K. (2021). Twenty-first-century skills and learning capacities and the physical environment of Cypriot preschool settings. *Early Child Development and Care*, 191(2), 242–254. <https://doi.org/10.1080/03004430.2019.1614569>
- Rosen, D. (2006). Emerging Research Agenda for Technology and Young Children. In C. Crawford, R. Carlsen, K. McFerrin, J. Price, R. Weber & D. Willis (Eds.), *Proceedings of SITE 2006--Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (pp. 4287-4291). Orlando, Florida, USA: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE). Retrieved June 10, 2021 from <https://www.learntechlib.org/p/22782>
- Rosen, D. B. ve Jaruszewicz, C. (2009). Developmentally appropriate technology use and early childhood teacher education. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 30(2), 162–171. <https://doi.org/10.1080/10901020902886511>
- Rotherham, A. J. ve Willingham, D. (2009). 21st Century. *Educational Leadership*, 16–21. <https://doi.org/10.4135/9781483387451.n6>
- Rotherham, A. J. ve Willingham, D. T. (2017). “21st-century” skills not new, but a worthy challenge. *Key Competencies and Contemporary Skill Development in Education*, 562–1065. <https://doi.org/10.4018/978-1-4666-9823-9.les2>
- Sağır, M. (2020). Sınıfta motivasyon süreci. Türkan Argon ve Şenay Sezgin Nartgün (ED.), *Sınıf yönetimi* içinde (s. 115-141). Ankara: Pegem Akademi.
- Sardone, N. B. ve Devlin-Scherer, R. (2010). Teacher candidate responses to digital games: 21st-century skills development. *Journal of Research on Technology in Education*, 42(4), 409–425. <https://doi.org/10.1080/15391523.2010.10782558>
- Sarioğlu, S. (2020). *Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Teknoloji ve Medya Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Sarıtaş, B. (2019). *Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersinin 21. Yüzyıl Becerileri Açısından İncelenmesi*. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Schleicher, A. (2018). The future of education and skills: education 2030. *OECD Education Working Papers*. <http://www.oecd.org/education/2030/E2030> Position Paper (05.04.2018).pdf
- Schmidt, M. F. H., Hardecker, S. ve Tomasello, M. (2016). Preschoolers understand the normativity of cooperatively structured competition. *Journal of Experimental Child Psychology*, 143, 34–47. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2015.10.014>

- Seven, S. (2016). Oyunun tarihçesi. Hülya Gülay Ogelman (Ed.), *Yaşamın ilk yıllarında oyun: Oyuna çok yönlü bakış* içinde (s. 33-47). İkinci Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Seven, S. (2021). *Çocuk ruh sağlığı*. Yedinci baskı. Pegem Akademi. Ankara.
- Sezer, A., Çoban, O. ve Akşit, İ. (2017). Öğretmenlerin Sorumluluk Değeri Algılarının İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 122–144.
- Sezgin, E. Y. (2018). Okulöncesi dönemde yaşam becerileri. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 5(12), 710–719. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/asead/issue/41905/505433>
- Shelia, T. Y. (2014). Transforming pedagogies: Integrating 21st century skills and Web 2.0 technology. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 15(1), 166–173.
- Sheridan, S. ve Williams, P. (2006). Constructive competition in preschool. *Journal of Early Childhood Research*, 4(3), 291–310. <https://doi.org/10.1177/1476718X06067581>
- Simsar, A., Yalçın, V. ve Dinler, H. (2020). I. International Congress of Pedagogical Research. *3-4 yaş çocukları için 21. yy becerileri ölçeği (day-1): geçerlik ve güvenirlik çalışması*, 145. <http://icopr.duzce.edu.tr/>
- Singh, H. ve Gera, M. (2015). Strategies for development of life skills and global competencies. *International Journal of Scientific Research*, 4(6), 760–763.
- Sizoo, S. ve Serrie, H. (2004). Developing cross-cultural skills of international business students: an experiment. *İçinde Journal of Instructional Psychology* (C. 31, Sayı 2, ss. 160–166). <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eric&AN=EJ774074&site=ehost-live%5Cnhttp://www.projectinnovation.biz/jip>
- Sönmez, S. (2016). Erken çocukluk döneminde bireysel ve ikili grup etkinlik performans algıları: karşılaştırmalı deneysel bir inceleme. *International Journal of Social Science*, 51, 323–333. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3469>
- Sukani, M. A. ve Karim, A. H. A. (2018). Competency teaching and learning 21st century education: preschool teacher. *1st International Conference on Creativity, Innovation, Technology in Education*, 274, 163–169. <https://doi.org/10.2991/iccite-18.2018.37>
- Sulistyaningsih, Sulam, K., Syakur, A. ve Musyarofah, L. (2019). The implementation of 21st century skills as the new learning paradigm to the result of student's career and life skills. *Magister Scientiae*, 2(46), 228–237. <https://doi.org/10.51836/journeel.v1i1.37>
- Sylva, K., Sammons, P., Melhuish, E., Siraj, I. ve Taggart, B. (2020). Developing 21st century skills in early childhood: the contribution of process quality to self-regulation and pro-social behaviour. *Zeitschrift für Erziehungswissenschaft*, 23, 465–484. <https://doi.org/10.1007/s11618-020-00945-x>
- Şimşek, S. (2020). Eğitim ile ilgili temel kavramlar. Nevin Saylan (ED.), *Eğitim bilimine giriş* içinde (s. 1-17). Ankara: Anı Yayıncılık.
- T.C. Resmî Gazete. *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesine Dair Tebliğ*. 2.1.2016. Sayı: 29581, Ankara.
- TDK (2021). <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi: Ocak 2021

- Topcu Bilir, Z. (2019). *Yaşam Becerileri Programının Beş Yaş Çocuklarının Yaşam Becerileri, Benlik Algıları ve Sosyal Duygusal Uyum Düzeylerine Etkisi*. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Tsiakara, A. A. (2015). *The Phenomenon Of Competition In Games And Other Activities In Preschool Children*. University Of Thessaly, School Of Physical Education And Sport Science Department, PhD Thesis, Teselya.
- Tsiakara, A. A. ve Digelidis, N. M. (2014). Preschoolers' perceptions of performance and satisfaction under competitive and non-competitive conditions. *Early Child Development and Care*. <https://doi.org/10.1080/03004430.2014.980406>
- Tsiakara, A. A. ve Digelidis, N. M. (2021). The role of competitive activities on preschool children performance. *2nd World Conference on Teaching and Education*.
- Tsiakara, A. ve Digelidis, N. M. (2014). Assessing preschool children's competitive behaviour: an observational system. *Early Child Development and Care*, 184(11), 1648–1660. <https://doi.org/10.1080/03004430.2013.873035>
- Tuğluk, M. N. ve Özkan, B. (2019). MEB 2013 Okul öncesi eğitim programının 21. yüzyıl becerileri açısından analizi. *Temel Eğitim Dergisi*, 1(4), 29–38. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/temelegitim/634024>
- Uyanık Balat, G., Akman, B. ve Arslan Çiftçi, H. (2017). Okul Öncesi Rekabet Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(10), 59–71.
- Ünlü, M. (2016). Ortaokul ders programlarının; bilgi, medya ve teknoloji becerilerinin öğretimi açısından değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5.
- Voogt, J. ve Roblin, N. P. (2010). *21st century skills*.
- Wikipedia (2020), https://tr.wikipedia.org/wiki/Sosyal_sorumluluk Erişim Tarihi: 4 Haziran 2021
- Williams, P. ve Sheridan, S. (2010). Conditions for collaborative learning and constructive competition in school. *Educational Research*, 52(4), 335–350. <https://doi.org/10.1080/00131881.2010.524748>
- Yalçın, S. (2018). 21. Yüzyıl Becerileri ve Bu Becerilerin Ölçülmesinde Kullanılan Araçlar ve Yaklaşımlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51(1), 183–201. <https://doi.org/10.30964/auebfd.405860>
- Yalçın, S. (2019). Öğretmen adaylarının 21. yy becerilerini ölçmek için kullanabilecekleri araçlar hakkında farkındalıkları ve yeterlik algıları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 383–398.
- Yalçın, V., Simsar, A. ve Dinler, H. (2020). 5-6 yaş çocukları için 21. yy becerileri ölçeği (day-2): geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(32), 78–97. <https://doi.org/10.29329/mjer.2020.258.5>
- Yang, F. ve Yu, L. (2016). With or without siblings: Sorting into competition in the experimental labor market. *China Economic Review*, 41, 284–298. <https://doi.org/10.1016/j.chieco.2016.10.008>
- Yenawine, P. (1997). Thoughts on Visual Literacy. *Thoughts on visual literacy*. <https://vtshome.org/wp-content/uploads/2016/08/12Thoughts-On-Visual-Literacy.pdf>

- Yeni, G. (2020). 21. yüzyıl becerilerinin okul yöneticilerinin liderlik yönlerine olan etkisi. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi (ULED)*, 2(2).
- Yıldırım, A. ve Ekinçi, Ö (2018). Eğitimin sosyal temelleri. Mustafa Yavuz (ED.), *Eğitim bilimine giriş* içinde (s. 155-181). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yılmaz, E. (2016). Eğitim Bilimlerinden Yansımalar. İçinde E. Yılmaz, M. Çalışkan ve S. A. Sulak (Ed.), *21. Yüzyıl Becerileri Kapsamında Dönüşen Okul Paradigması* (ss. 5–16). Çizgi Kitabevi.
- Yılmaz, E. ve Alkış, M. (2019). 21. Yüzyıl Yeterlilikleri Ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *The Journal of International Lingual, Social and Educational Sciences*, 5(1). <https://doi.org/10.34137/jilses.578533>
- Yorgancılar, F. N. (2011). Sürdürülebilir rekabet anlayışı olarak yenilik yeteneği. *Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 11(21), 379–426.
- Zevenbergen, R. (2007). Digital natives come to preschool: implications for early childhood practice. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 8(1), 19–29. <https://doi.org/10.2304/ciec.2007.8.1.19>
- Zhu, Y., Guan, X. ve Li, Y. (2015). The effects of intergroup competition on prosocial behaviors in young children: a comparison of 2.5-3.5 year-olds with 5.5-6.5 year-olds. *Frontiers in Behavioral Neuroscience*, 9(16), 1–9. <https://doi.org/10.3389/fnbeh.2015.00016>

EKLER**Ek 1: Okul Öncesi Rekabet Ölçeği Kullanım İzni Formu**

Ek 2: 5-6 Yaş Çocuklar İçin 21. Yüzyıl Becerileri Ölçeği (Day – 2) Ölçeği Kullanım İzni

Ek 3: Okul Öncesi Rekabet Ölçeği Kullanım İzni

Ek 4: İnönü Üniversitesi Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 11/02/2021-E.14969

T.C. İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE ETİK KURULU Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Etik Kurulu		
Oturum Tarihi : 11.02.2021	Oturum Sayısı : 4	Karar Sayısı : 2021/4-5
Etik Açından Uygun		
Çalışma Adı	Okul Öncesi Dönem Çocuklarının 21. Yüzyıl Becerileri ile Rekabet Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi	
Araştırmacılar	Dr.Öğretim Üyesi Seda ŞAHİN (Danışman) Yükseklisans Öğrencisi Semra Elçi (Yürütücü)	
Başkan Kurul Üyesi Prof.Dr. Hüseyin Suphi ERDEM Başkan Yardımcısı Kurul Üyesi Prof.Dr. Mustafa ARSLAN Kurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet GÜNGÖR Kurul Üyesi Prof.Dr. Süleyman ÇALDAK Kurul Üyesi Prof.Dr. Nesrin SİS Kurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet ÜSTÜNER Kurul Üyesi Prof.Dr. Lütfiye ÖZDEMİR Sekreter Hatice CİHAN		

Ek 5: Uygulama İzni

Ek 6: Bilgilendirme Onamı**İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ****SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA ETİK KURULU****BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU**

Bu formun amacı katılmanız rica edilen araştırma ile ilgili olarak sizi bilgilendirmek ve katılmanız ile ilgili izin almaktır. Bu kapsamda “Okul Öncesi Dönem Çocuklarının 21. Yüzyıl Becerileri ile Rekabet Stilleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı araştırma “Semra Elçi” tarafından gönüllü katılımcılarla yürütülmektedir. Araştırma sırasında sizden alınacak bilgiler gizli tutulacak ve sadece araştırma amaçlı kullanılacaktır. Araştırma sürecinde konu ile ilgili her türlü soru ve görüşleriniz için aşağıda iletişim bilgisi bulunan araştırmacıyla görüşebilirsiniz. Bu araştırmaya katılmama hakkınız bulunmaktadır. Aynı zamanda çalışmaya katıldıktan sonra çalışmadan çıkabilirsiniz. Bu formu onaylamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz anlamına gelecektir.

Araştırmayla İlgili Bilgiler:

Araştırmanın Amacı: Okul öncesi eğitime devam eden beş-altı yaş grubu çocukların 21. yy becerileri ile rekabet stilleri arasındaki ilişkinin incelenmesi.

Araştırmanın Nedeni: Alanyazındaki boşluğu doldurmak ve alanyazına, öğretmenlere, ebeveynlere, araştırmacılara katkı sağlamak.

Süresi:

Araştırmanın Yürütüleceği Yer: Merkez/Siirt

Çalışmaya Katılım Onayı:

Katılmam beklenen çalışmanın amacını, nedenini, katılmam gereken süreyi ve yeri ile ilgili bilgileri okudum ve gönüllü olarak çalışma süresince üzerime düşen sorumlulukları anladım. Çalışma ile ilgili ayrıntılı açıklamalar sözlü olarak araştırmacı tarafından yapıldı. Bu çalışma ile ilgili faydalar ve riskler ile ilgili bilgilendirildim.

Bu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının (Islak imzası ile)

Adı-Soyadı:

İmzası:

Araştırmacının

Adı-Soyadı: Semra Elçi

e-posta:

İmzası: